

MAGYAR ZSOLTÁROK

150 ÖRÖK ÉRVÉNYŰ VERS

Bábel Balázs

kalocsa-kecskeméti érsek, metropolita verses vallomása

MAGYAR ZSOLTÁROK

Bábel Balázs
kalocsa-kecskeméti érsek,
metropolita
verses vallomása

MAGYAR ZSOLTÁROK

150 örök érvényű vers

A kötetet – második, bővített kiadásban –
a magyar irodalom jeles pártolója,
Bábel Balázs
kalocsa-kecskeméti érsek, metropolita
tisztelői és barátai
a Porta könyvek sorozatában jelentették meg
a főpap 60. születésnapjára,
2010. október 18.

Porta
K Ö N Y V E K

E Z A
M A G Y A R   Z S O L T Á R O K

C Í M Ű ,

A P R I N T D I G I T Á L I S S T Ú D I Ó B A N

1 0 0 P É L D Á N Y B A N

K I N Y O M T A T O T T K Ö N Y V

0001

S O R S Z Á M Ú   S Z Á M O Z O T T   P É L D Á N Y A

MAGYAR ZSOLTÁROK

150 örök érvényű vers

Megjelent a főpap születésének 60. évfordulójára,
2010. október 18.

Kiadja: Farkas Galéria Bt. Kecskemét

Felelős kiadó: Pásztor Jolán

Sorozatszerkesztő: Farkas P. József

A szövegeket a forrással egybevetette: Bábel Márta

Felelős szerkesztő: Ballai József

Könyvterv, tipográfia: B&B Média Kft. Kecskemét

Borító: Ballai Edit

Illusztrációk: Bodri Ferenc

Nyomdai munkák: Print 2000 Nyomda Kft. Kecskemét

Felelős vezető: Szakálas Tibor

ISSN 1589-1453

ISBN 978-963-88066-2-8

Bábel Balázs versválogatása elé

Csak a szépség menti meg a világot, írta Dosztojevszkij egyik levelében. Költők, művészek a szépség szerelmesei: befejezik a teremtést. „A költészet a lét alapítása szóval” (Heidegger). A költő megnevezi a dolgokat, létre hívja a nem létezőket. Rilke *Kilencedik duinói elégiája* ihlette következő soraimat:

„ Költők! A létet ti születek szóval!
Ti kimondjátok néha a kimondhatatlant,
amit a sírás, vágy, síkoly s szorongó sóhaj
kísérel nyögve szóba szülni – hasztalan!”

Igaz, a szürrealizmus óta a lázadó költők, művészek egyre inkább összezúzták a szép teremtést, amelyet a maguk módján akartak újraalkotni. Aztán a széttört világban eltűnt a szépség, eltorzult az emberi arc, eltűnt az értelem: a posztmodernben pedig már maga az alkotó is halott.

A LIRA MEGHAL. Ezért szívesen térünk vissza letűnt korok költészetéhez, örök barátainkhoz. Ki-ki kedvelt költőjével időzik pihenésképpen.

Változók az olvasók ízlései, változnak hangulataink. Néha egy nagy költő összes műveit olvasgatjuk, vagy kedvenc költőnk ismert, régóta szeretett verseit idézgetjük. Máskor antológiát veszünk kézbe, ha talán egy témához keresünk verseket. Persze minden versválogatás „szubjektív”: a válogató szándékának és ízlésének megfelelően.

Számomra meglepetés volt Bábel Balázs válogatása. Tudtam, hogy érsek barátom szereti és olvassa a költőket. Kerestem a százötven vers kiválasztásának kritériumait. Általában „vallomásos” versek kerültek a gyűjteménybe. Igazában minden nagy vers vallomás magáról a költőről, hitéről vagy hitelenségéről, a létezésről, az idő múlásáról, szerelemről, szenvedésről, halálról, hazaszeretetről.

A JEFEN VÁLOGATÁSBAN elég sok a vallásos ihletésű költemény (szinte valamennyi papköltő szerepel), de sok más téma is megjelenik. Balázs érsek szándékosan kihagyott nagy költőinktől jól ismert verseket, és inkább kevésbé, vagy alig ismerteket vett fel, mert ezek tetszettek neki. Magam is gyakori versolvasó voltam és vagyok, mégis meglepődve és nagy élvezettel olvastam itt olyan költeményeket, amelyekre eddig nem figyeltem fel. Fogadok, hogy az antológia mindenki számára meglepetéseket tartogat.

Végző elemzésben a Szépség Forrása felé kutatnak az alkotók, és ha hívők, költészetük Istendicséret, valamiképpen az imához hasonló. Pierre Emmanuel így fohászkodik (*Emmausz*):

„Ahhoz a szavamhoz, amelyet Te adsz
Téríts meg engem: egyedül Te vagy az értelem.
Tedd egyre figyelmesebbé nyelvemet.
Taníts meg hogyan beszéljek Ihozzád
I ha magamhoz szólok. I ha másokhoz szólok.
Még ha vitába kezdek is Veled
Legyen dicséret tiltakozásom.”

Szabó Ferenc

MAGYAR ZSOLTÁROK

*Beszélgetés Bábel Balázs érsekkel
versekről és költőkről,
magyarságról és lelki szükségletről,
pontos szavakról és – a titokról*

- Érsek úr Gyónból származik, amely önmagában egy irodalmi emlékhely, a költészet fészke - amióta Gyóni Géza fölvette szülőfaluja nevét. Az ön irodalmi-művészeti eszmélődése hol és hogyan kezdődött?

- Gyóni koromból, hiszen én általános iskolás koromban is nagyon szerettem a verseket, fogékony voltam rájuk. Szerencsére olyan tanítóim voltak, akik ezt a képességet fölfedezték és mindig jó könyveket adtak a kezembe majd szavaló- és prózamondó versenyekre küldtek. Ezáltal már nagyon korán – kilenc évesen, harmadikos koromban – elköteleződtem az irodalom mellett – mint szorgos olvasó. Az első vetélkedőre Móra Ferencet vittem, de később, még katonaidőm alatt is, jártam versenyekre.

Később, amikor már nekem is volt némi ismeretem a vers és a próza világáról, magam is keresgettem szerzőket. Egyik könyv hozta a másikat, és ha az egyik utalt a másikra, akkor már olvastam is. Sohasem felejttem el: ötödikes gyerek voltam, amikor tehénlegeltetés mellett olvastam Gogol Tarasz Bulbáját - föl is fogtam a lengyel és orosz harcokat, és abban is már benne volt mindaz, ami később világtörténelemmé lett. Valamiképp akkor a szovjet impériummal azonosítottuk az oroszokat – ez egy egészen más világ. Viszont, ahogyan a közmondás mondja: a hadiszerencse forgandó, de a jellem ugyanaz...

- A családban ki volt az irodalombarát?

Δ Bábel Balázs: Mindig jó könyveket adtak a kezembe

- **Az** apám. Parasztgyerek lévén, nem adatott különösebb lehetősége, hogy irodalmi tanulmányokat folytasson, de mind a mai napig betéve tud nagyon-nagyon sok Petőfi-verset...

- **Ezt úgy képzeljük el, hogy például egy ünnepen Petőfit szavalt?**

- Nem kellett ahhoz ünnep, anélkül is. Eszébe jutott, aztán mondta. Valószínűsítem, hogy Petőfi a KALOT révén – amiben ő aktívan benne volt – került a kezébe. Hosszú, nagy szerepeket adtak elő. Kozár Gyula plébános, aki az érdi népfőiskolán is tanított, korán fölfedezte az értelmes parasztgyerekeket, előadtak olyan színdarabokat, amelyekhez talán csak a vezető szerepet játszó színészt hívták Pestről. A többi – két-három órás darabokról beszéltek! – parasztgyerekek tanulták be.

- **Gyóni Géza kiment a háborúba, átélte minden borzalmát majd ezt versbe írta. Az irodalmi szöveg mögött fölsejlik az igazi, sokak által ismert élő és eleven költő, aki persze igazi, hús-vér ember. Mikor tudatosult mindez?**

- Hogy pontosan mikor, azt nehéz lenne felidézni. De arra emlékszem, hogy 1967-ben, Gyóni Géza halálának 50. évfordulóján mi, katolikusok is elmentünk az evangélikus parókiához, melynek a falán márványtábla örököltette meg őt, s természetesen elhangzottak ünnepi beszédek is. Egy olyan lelkész tartotta a fő szónoklatot, akinek az édesapja együtt volt Krasznajarszkban Gyóni Gézával. Akkoron még éltek azok, akik azt a Gyónit ismerték, aki ott élt velük, közöttük. Ekkorra már én is szert tettem egy Gyóni-kötetre, amiből máig tudok fejből elég sok verset. A válogatásba azért tettem a Tómorit, mert végül is kalocsai érsek volt... Az igaz, persze, hogy Gyónit a nagyközönség tipikus egy verses költőnek tartja, a legtöbben a Csak egy éjszakára című versét ismerik, de szerintem ennél sokkal több figyelmet érdemel. A Sírvers is jól jellemezné: „Véres harcok verték föl hírét / pedig csak a béke katonája volt”. Én inkább abban látom a jelentőségét – bár kijátszotta őt Rákosi Jenő irodalomkritikus Ady Endrével szemben – hogy egzisztenciálisan megtapasztalta az ember kiszolgáltatottságát. Például így: Te már mindent tudsz, halott katona/ Vagy ami jobb tán: tudod már a semmit./ Szemed nem bántja bűn és babona/ Füledbe már örök csend szüremlik. – ezt akkor írta, amikor látta, hogy a fronton a társai szinte úgy hullanak, mint a légy. Ő, noha lelkésznek indult – nem lett az – benne élt a bibliás világban, a rabkórház falára, saját vérével – karját vágta meg – írta fel: Térjete meg és szeressetek! Ez volt talán az utolsó üzenete, mondata, azzal együtt: Mindent elnyel a hőség, csak Istené a dicsőség. Gyóni Géza tehát sokkal több, mint egy verses költő. Azt lehet mondani, hogy az első világháború Radnótja. Eleinte – nem több, mint két hónapig – örült a harcoknak, de aztán rájött, micsoda embertelenség, és ellene fordult.

- **Érsek úr ősei között pásztoremberek voltak, az egész család a földművességhez, a természethez kapcsolódik. Ehhez a - ha úgy tetszik: tradicionális világhoz - jól illik mind Petőfi, mind Gyóni. De vajon mi adta a lökést a modernnek megértéséhez?**

- A piarista iskola. Annak is inkább a kollégiuma. Lukács László – aki maga is irodalmár ember, jelenleg is a Vigília főszerkesztője – behozta hozzánk Rónay

Györgyöt, Buda Ferencet, Pilinszky Jánost és másokat az akkori irodalmi életből. A forgószínpadon előadtunk jeles darabokat. Gulyás István, aki a magyar irodalmat tanította, a hagyományosabb vonulatot képviselte ám szerteágazó ismeretiségekkel rendelkezett, néha olyanokat jegyzett meg: á, hát Csinszkát is ismertem, templomos öregasszony lett belőle, amikor már elhagyta a bűn... a temetésén is asszisztáltam... Számára - noha egy tradicionális szemléletet képviselt – Ady Endre nagy költő volt.

- Édesapját a 90. születésnapján díszpolgárrá avatták Dabason. A laudációra válaszul egy nagyon csodálatos, szerelmes verset mondott Petőfi Sándortól, amelyik megrázó, megragadó és hiteles volt.

- Igen, ő sosem volt olyan, hogy amikor valahol fölszólalt, papírra lett volna szüksége. Akkor sem, amikor a püspököt köszöntötte, hatvan esztendeje. Épp a Péteri püspök titkára jegyezte föl, hogy Bábel Balázs KALOT-legény köszöntötte püspököt 950-51-ben, és így kezdte a beszédjét: „Püspök úr! A díszkapu csak a szívünkben van.” Mert hát annak előtte lovasbandérium ment ki a főpap, díszkaput készítettek, de akkortájt, a legsötétebb időkben ez elképzelhetetlen volt. Nyilván genetikus öröklődésem is, hogy – apámhoz hasonlóan – belém ivódnak a versek.

- Ahhoz, hogy az ember kiválasszon százat, vagy százötvenet, ennél jóval többet kell ismernie...

- Pontosan így van. Még csak nem is csak ezret, hanem sok ezret...

- Mostanság is naponta vesz kézbe verseskönyvet? Honnan és hogyan ismeri meg a legújabb termést?

- Hallgatom például az irodalmi műsorokat – bár sajnos ezek száma erősen megcsappant. A Bartók és a Kossuth rádióból fölveszem magnóra ezeket – és éjszaka visszahallgatom. Fölhívják a figyelmet arra, ha új könyv van a láthatáron – legutóbb például Takács Zsuzsa új kötetére vagy egy Pilinszky-gyűjteményre kaptam föl a fejem. Személyesen is tartok kapcsolatot pár literátus emberrel, akik szintén jeleznek, vagy akár meg is küldik a szerintük érdekes könyvet. Volt és van költő, akivel jó barátságot ápolok – Nagy Gáspárt, épp baráti viszonyunkra való tekintettel, én temettem. Ha már itt tartunk: két nagy temetésem volt, Janus Pannonius és Nagy Gáspár. Találkoztam, és jót beszélgettem Pilinszky Jánossal, Csoóri Sándorral, Határ Győzővel és többekkel. A legjobban, természetesen, a könyveik hozzák közel az írókat, ezért egyetértek a Párizsban élő Kunderával: a költőnek nem lenne szabad nyilvános föllépést vállalnia, őt csak könyvéből lehetne megismerni. Csak mostanság lett divat – nyilván pénzügyi okok miatt – hogy a költők és az írók a nyilvánosság előtt házalnak...

- Azt már az első – 101 verset tartalmazó – kötet szerkesztése óta tudjuk, hogy a kalocsai érsek verses ember, járatos a költészetben, ezen belül is különösen a magyar költészetben, és a prédikációit, a gondolkodását, a mindennapjait is befolyásolja a költői üzeneteknek a feldolgozása, egyáltalán a költői olvasói élmény egyértelmű. A mostani, immáron százötven verses válogatás azt üzeni: nincsen határ, tovább lehet merítkezni a hatalmas költészeti kincsből. Hogyan válogatott?

- Az első kötetnél Szerb Antal Száz vers című összeállítása volt a - számszerinti ötletadó. Mondtam: én is választok száz verset. Először persze imáról volt szó, de aztán változott a gondolat, mégis verset – ez több emberhez ér el. Az első kötetben a protokanonikus versek kerültek bele. De vannak deuterokanonikusok is - a Bibliában is -, nagyon fontosak. Csak egy példát említek: Dsida Jenő Psalmus Hungaricusának egyfajta magyarítását. Még tudtam volna hozzátenni másik százötvenet, de úgy van ez, mint amikor Rodin-től kérdezték, elkészült-e a szobor? Nem, mondta. De valamikor abba kell hagyni...Tehát most, a második válogatáskor is meg kellett húzni egy határvonalat: megjelöltem az újabb ötvenet, máris jött a gondolat, hogy még ez is jó lenne, az is jó lenne... De, megálltam! Nem lehet mindent betenni, és én különben sem érzem magam feljogosítotttnak arra, hogy például Hét évszázad magyar versei címen összeállítsak egy hatalmas gyűjteményt. Ez egy szubjektív válogatás. Az én személyes listám. Általában olyan verset kerestem, amely megérthető, transzcendens, és valamiképpen az emberi lét nagy problémáját tárgyalja, értelmezi, magyarázza. Fontos követelmény továbbá, hogy pontos és fontos szavakból álljon - Degas-nak mondja valamikor a 19. században Stéphane Mallarmé: a jó vers fontos szavakból áll. Ezt én úgy értem: a jó költemény verstanilag is legyen jó, ugyanakkor érezze azt is az olvasó ember: igen, ezt én is így érzem, csak nem tudtam megfogalmazni, és gondolkodzon el rajta hosszabb-rövidebb ideig.

- A kötetbe válogatott költők névsora meglehetősen színes. Visszanyúlik évszázadokra, felölel olyanokat, akiknek a neve csak irodalomtudósok számára cseng ismerősen. Mi volt a kiválasztás legfőbb szempontja?

- Én ezeket mind olvastam. Ha volt szempont, hát ez az: ők ismerőseim.

- Akkor próbáljunk másfelől közelíteni: hogyan jutott közel hozzájuk?

- Módszeresen. Huszonéves koromban például végigolvastam nagyon sokat. Juhász Gyulát, Szabó Lőrincet. Fontos volt, hogy ne más válogasson ki bármit is nekem. Évek, sőt, már évtizedek vannak mögöttem. Azt a módszert követtem, hogy a jó verset – már úgy értem, amit én annak találtam – azonnal megjelöltem. Ha volt egyikben-másikban transzcendens gondolat, azt hátul is bejelöltem. Amikor ezt a száz verset válogattam, akkor én nem kezdtem bele semmi olyasmibe, ami számomra új feladat. Egyszerűen kinyitottam a meglévő verseskönyvet, és belenéztem. Hoppá, annak idején jónak tartottam ezt, akkor biztosan jó is. Próbáltam elkerülni a csapdát, hogy olyan, mindenki által nagyon jól ismert verset válogassak be a kötetbe, mint például Petőfitől a Szeptember végén. Ugyanakkor Illyés Gyulától az Egy mondat a zsarnokságról kihagyhatatlannak ítéltetett. Azt a másikat pedig, az Éjféλι meditációt, az ő vívódó lelkére vonatkoztattam – „nem áldoztál te sem érettségi óta”. Valaha Illyés azt mondta: mindent megkapott az élettől, csak az hiányzik, hogy higgye az üdvösséget. Az, hogy aztán egyházi temetést kért, annak a jelzése volt, hogy a napszállta előtt egy órával a szőlőbe jövő munkások közé akar tartozni. Ő is.

- Egy hatvan éves érsek – egy hatvan éves ember - vajon másképp látja a világot? Ugyanabban a versből is mást olvas ki most, mint tíz éve, húsz éve, vagy éppen Piarista Gimnáziumban?

- Hogyne, mindig és minden változik. Sőt, nemcsak az olvasók, a költők is. Sík Sándor pattogó sorokat írt az elején, szinte szavalható-énekkelhető cserkész verseket. Aztán az utolsó időkben már odáig jut, hogy azt mondja: „Lassan lehajlik pajzstartó kezem,/ Nem támadok és nem védekezem. / A tarka-barka vásár véget ért, / Nem nyújtózom már földi dolgokért.” Arany János? A Toldi-trilógiához képest az Őszikékben kétsorosokban mond fontosakat, mint például:

„Mi vagyok én? Senki Pál, / Egy fájó gép, mely pipál.” Vagy: „Életem hatvanhatodik évébe’ / Köt engem a jó Isten kévébe, / Betakarít régi rakott csűrőbe, / Vet helyemre más gabonát cserébe.” Ezekben már egy nagy csomó életbölcesség is van. Szóval, nemcsak másképpen ír az idők múlásával az ember, hanem másképpen is olvas...

- Mennyiben befolyásolta véleményét a válogatásban az, hogy egy költő hívő-e vagy sem, hogyan beszél Istenről, a hitről?

- Semennyiben. A jó verseket kerestem. Szabó Lőrincnek nagyon sok olyan verse van, amely – hogy úgy mondjam – nem a hit lírai kifejezése... Ugyanakkor ő sem csupán az az anyagelvű élvezethajhász volt, akinek beállítják... Neki is vannak transzcendens versei. Amikor a kötet száz versét kerestem, külön motivált, hogy mindegyik több legyen annál, mint mondjuk egy virág vagy egy természeti környezet puszta leírása – ilyenből ugyanis nem száz, hanem ezer is van. Az emberi mélységig hatoló vallomást próbáltam megtalálni.

- Sikerült?

- Az emberi lét az nagyon összetett, és én a katolikus egyetemességgel szemlélem a világot. A legnagyobb baj nem az, ha valaki viaskodik a hittel. A közömbösség nagyobb gond. Állítom, hogy annak idején, ha egy értelmesebb marxista párttitkárral vitatkozott is az ember, valamiképpen jobb élménnyel fejezte be a dialógust, mint ha olyasvalakivel találkozott, aki ránt egyet a vállán és nem érdekli semmi. Tehát én azt tudtam becsülni, aki ha mást nem, vitatkozott, vagy tagadott, de keresett valamit, az ilyen sokkal jobb, mint akit abszolút nem érdekel semmi. Mert arra nagyon nehéz hatni. Sajnos ma sok ilyen ember van. Úgy él, mintha Isten nem lenne, komolyabb dolgok nem érdeklik, egydimenziós konzum-ember... Sem erkölcsi, sem szociális, lényegében semmilyen komolyabb kérdések nem érdeklik – csak az anyagi javak, a fogyasztás.

- Ha tartalmi osztályozást kellene végezni, nagy szórással három csoportba oszthatnánk a verseket. Az elsőbe tartoznának a – mondjuk így - létversek. Bessenyei György: Ki vagyok? mi vagyok? merről s miből jöttem? Egy másik csoportba a hit megvallása tartozhatna: Kereszted zászlaja lobogjon felettem / Jézus örökre tartozzam Hozzád / mert ahol Te vagy ott az Ország! (Szabó Ferenc). Vagy József Attila : Fogadj fiadnak, Istenem,/ hogy ne legyek kegyetlen árva. Van azután egy harmadik is, ebben a magyarság sorsa a fő téma: Márai Sándor: MENNYBŐL AZ ANGYAL – MENJ SIETVE / Az üszkös, fagyos Budapestre. / Oda, ahol az orosz tankok / Között hallgatnak a harangok. / Ahol nem csillog a karácsony. / Nincsen aranydió a fákon, / Nincs más, csak fagy, didergés, éhség. /

Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék. / Szólj hangosan az éjszakából: / Angyal, vigyél hírt a csodáról.

- Jól érzékelik, valóban igyekeztem nagyjából ezt a hármas tagolást követni. Külön is meg kellett keresnem a magyarsággal kapcsolatos nagy verseket, mivelhogy ezt a témát manapság nem annyira divatos előhozni bizonyos posztmodern körökben. Azt mondják, mára idejétmúlt, hogy valaki egy nemzethez tartozik. A globalizált világban – szerintük – nincs értelme nemzeti gyökerekről beszélni. Tamási Áron szerint azért vagyunk a világon, hogy otthon legyünk benne, szerintük a cél az, hogy ne legyünk sehol. Vannak, akik ezt vallják. Én nem. Ezért kerestem Wass Alberttől, Kunszeri Gyulától, Illyés Gyulától hazafias verseket. Visszatérve magához a válogatáshoz: valahol, természetesen, meg kellett húzni a határt. ...

- Százötven vers az olyan, mint egy finoman metszett velencei tükör. A legélesebb képet – természetesen - éppen a válogatóról mutatja. Mennyire precíz ez a kép?

- Legalábbis mostani életállapotomnak megfelelő. Ugyanis: Tempora mutantur et nos mutamur in illis, azaz: az idők változnak, s változunk mi is velök. Lehet, hogy tíz évvel ezelőtt mást válogattam volna össze, és lehet, hogy tíz év múltán megint nem ugyanezeket – noha a törzsanyag valószínűleg ez lenne. Ez a száz plusz ötven vers természetesen és nyilvánvalóan valamiképp engem tükröz, hiszen egy költemény teljesen visszaadja az olvasó vagy a válogató lelkiállapotát is. Azt se felejtjük, amit Nagy Szent Vazul mondott: csüngjetek a költőkön – ezt ő úgy érti, hogy a költő olyan gondolatot is ki tud fejezni, amiket az átlagember csak érez.

- Mécs László, Tűz Tamás, Szabó Ferenc – és sorolhatnánk tovább a pap költők neveit. Vajon Bábel Balázs-versek vannak-e?

- Nincsenek. Gyerekkoromban kísérleteztem versírással, de aztán éreztem, hogy sohasem tudnék igazán jó verset írni. Prózával is próbálkoztam, de az sem ment. Egy emelkedett prédikáció – hát az azért már közelíti az esszét illetve a novellát. Mert van benne tényanyag és van benn szépirodalom. A tényanyag az esszé, de aztán ahogyan megfogalmazza az ember, az számít igazán. Ezt Szerb Antal így írta: a hívő tudja, hova fog kilyukadni a pap a beszédben, csak arra kíváncsi – hogyan... És ez a hogyan – a csomagolás – nagyon fontos. A gondolat és a stílus egysége.

- Ön népszerű prédikátor. Milyen mintákra épít?

- Régi mondás: a költők születnek, a szónokok „lesznek”. Így igaz. Biztos, hogy kell hozzá egy alapadottság, és az is biztos, hogy jól fel kell készülni – én magam, amióta pap vagyok, mindig lelkiismeretesen felkészülök minden egyes prédikációmra – szívesen hallgattam és sokat olvastam. Papságom kezdetén a vasárnapi textushoz mindig kikerestem a régi rendszer alapján Pázmány Pétert, és elolvastam az ő magyarázatát. Prohászkt – neki a gondolatisága a nagy – szintén sokat forgattam. Lehetőségem volt éveken át hallgatni Gál Ferencet – ő amúgy nem az előadási módja miatt volt országos hírnévű, hanem amiatt, amit mondott. A nyelvezete választékos és magyaros volt, de amennyire jó gondolatokat fejezett ki, annyira száraz előadasmódban. Érdemes volt hallgatni. Sokat tanulhattam tőle az évek során. A

szónok azáltal is fejlődik, hogy visszajelzéseket kap. Úgy gondolom: ha van valami köze a prédikációnak a magasabb irodalomhoz – én ezt művelem. Volt egy korszak, főképp a franciáknál, hatalmas nagy szónokok működtek, fajsúlyos gondolatot briliáns módon adtak elő prédikációkban. Valami ilyesmire a mai időkben is szükség van, hiszen az emberek előbb-utóbb észreveszik, hogy valakit érdemes-e hallgatni, mert egyrészt jók a gondolatai, másrészt jól adja elő őket.

- Ha csak egy verset választhatott volna, melyik lett volna az?

- Ha a költészeti érték a fő szempont, akkor – talán - A vén cigány. Talán. Talán. De lehetett volna az Előszó Vörösmartytól. Ha a mondandó a legfontosabb, akkor a Jónás imája Babbitstól. De Aranyt sem hagynám ki – olyan mély tenger, akkora emberismeret – az Őszikékben – nagyon nehéz elválasztani a mondandót, a szépséget.

- Mindannyiunk öröme a felkérés száz illetve újabb ötven vers válogatására szolt...

- Boldog az az ember, akinek lelki szükséglete a magasabb irodalom, benne a vers olvasása. Már maga a beszéd is csodálatos, mondhatni a legcsodálatosabb képessége az embernek. Gondolatai testesülnek meg benne. A vers ünneppé teszi a szót. A szó érintkezik Isten világával, mert Isten szava által teremtett. Jézus azt tanította: ég és föld elmúlnak, de az Ő igéi el nem múlnak. Az egyszerre titok és teológiai mélység, hogy az isteni szó testesült időszámításunk kezdetén Emberré.

Δ Bábel Balázs érsekkal az interjút Farkas P. József és Ballai József készítette. (Fotó: Mátyus István)

Andy Endre: A nagy Híttel

ADY ENDRE

A nagy Hitető

(Elovasandó Máté apostol evangéliuma)

Költők költője, gyermek halálig,
Ha körülfogtak bitóbánatok,
Drága, isteni Együgyűséged
Csak ennyit szólalt fojtott sírással:
Harmadnap föltámadok.

Néped nem volt s papi-fejedelmek
Mégis aggódtak, hogy majd mit mivel
Egy zavaros beszéded visszhangja
Már gyűlő-seregével Igédnek
S nagyra-nőtt szíveivel.

Megint a jó Pilátust keresték
Sápadtan minden farizeusok:
Adjon a sírhoz több katonát még,
Mert bolondok, csalók és varázslók
Az eféle krisztusok.

És pénzt vevének a katonák föl,
Koporsód száját akik őrizék,
Mert hátha mégiscsak föltámadnál
S amit vértajtékos, szép szád mondott:
Égi s ezernyi igék.

Minden költők közül te kaptad
Keresztek és bitók legjobbját,
Mert minden költők költője voltál,
Kiben istenien oldódtak meg
Legemberibb, legalázóbb igák.

Óh, be szép a te neved, szép Krisztus
S így árulkodtak: »a nagy Hitető«,
Így árulkodták Pilátusnak
Ma is nagyszerű példáságod:
Isten, Torony és Tető.

Nagy Hitető, sokan veled tartunk,
Nagy Elárult, úgy fáj, hogy itt vagyunk,
Úgy vágyjuk jég-ajkunkra az ajkad
S mondani te Együgyűségeddel:
Harmadnap föltámadunk.

ADY ENDRE

Misztérium

Csak az a mély és szent igazság,
Amit magába rejt a lélek,
Idétlen semmi, játszi hívság,
Amit leírok, elbeszélék.
Rendelteték, hogy néhány ember.
Tépődjék, sírjon mindhiába
S hogy meg ne értsék... Néhány ember
Ezernyi éve így csinálja...

Rendelteték, hogy dalba sírja
Néhány szegény bolond a lelkét
És hogy úgy sírja mindig dalba,
Hogy soha-soha meg ne fejtsék,
Hogy amíg jár-kél a világon,
Álmodozó bolondnak hívják,
Hogy a lelkét borítsa ködlő,
Dalokban zsongó, játszi hívság.

Óh, én tudom, hogy gyönge szómban
Csak gyáva vágy az, ami vadság,
Hisz lelkem minden pillanatja
Romlást hozó, csodás igazság.
Ködön keresztül, vaksötéten,
Meg nem fejtett titkokba látok
S átkozottként kell rejtegetnem
Ezer csodás, igaz világot.

Nagy éjeken szeretnék szólni:
Nem, nem birok tovább bilincset,
Nem, nem birok tovább titkolni
Ennyi világot, ennyi kincset.
Világrontó nyilatkozásnak
Égből lopott lángjától égek!...
...S miket leírok, elpanaszlok -
Csak szóba ömlő semmiségek!...

ÁNYOS PÁL

*Boldogságos Szűz Máriához
az édes hazáért*

Magyarok Nagyasszonya!
Tekints elhagyott birodalmadra:
Nincs másban oltalmunk,
Csak tebenned bízunk
Mi árva magyarid:
Szemléljed ügyünket, gyászos ügyünket,
Ne hadd, hogy elnyomják magyar nevünket!
Angyali koronánk
Az ég kegyelméből szállott le hozzánk:
E drága kincsünket,
S véle nemzetünket
István néked áldozta:
Most örökségedet, örökségedet,
El akarják vonni tőled, népedet!
Ne nézd bűneinket,
Hanem hozzád buzgó s hív őseinket.
Sok verejtékkal,
Ah mennyi vérekkal,
Nedvesültek mezeink:
Óérettek szánj meg, szánj meg bennünket,
Vedd el: mi is néked áldjuk szívünket.

(1782)

ÁPRILY LAJOS

Az irisórai szarvas

Virradt. A fákra egyre csendesebben
rivallt alá a mély felhő-torok.
Gáncsot vető boróka-rengetegben
akadtak rá a csorda-pásztorok.

A gornyikhoz levitte nemsokára
tarkóra vetve egy szilaj csobán,
s megvult az alku egykettőre: ára
egy korty fenyővíz s egy marék dohány.

A simmentali borjának fogadta
fakorlátos, legeltető helyen,
tőgyén mohón csüngött az istenadta,
és elfeledte, hogy testvértelen.

És elfeledte a futó erecskét,
amely bukfenceket kacagva hányt,
s mely hús homályba fogta gyenge testét,
el a zuzmószakállú ősmagányt.

És elfeledte a forrás kis odvát,
amelynek tükre csábító titok,
s ha eltikkadva meg-megszomjazott, hát
napverte, langyos vályúból ivott.

Kristály-tükörben nem láthatta mását,
mikor a szarva büszkén ütközött,
meg nem sejtette büszke származását,
és borjúnak nőtt fel borjak között.

És lett pompás agancsú háziállat,
vadász-szívekbe dobbantó remek,
s csudálva nézte, rajta mit csudálnak
csudálkozó kiránduló-szemek...

De nyárutón, mikor a kék havasról
omlott a köd s leszállt az ősz vele,
beláthatatlan ködruhás magasból
szarvasbőgés bűgött a völgybe le.

S akkor: párát zihált remegve szája,
idegen lett palánkos otthona,
idegen lett testvére, mostohája -
s a ködbe hördült, mint az orgona.

ARANY JÁNOS

Honnan és hová?

Mily rövid az élet!...
Mint hullócsillag futása,
Mely földünk körébe jutva,
Lángra gyúl, és tűz-barázdát
Írva elszalad, gyorsabban,
Mint egyet pillantanál.
Útja honnan jött? hová visz?...
Míg sötét volt, s újra az lesz,
A világ-űr végtelenjén
Hol bolyongott? és hová fog?...
Ki tudná megmondani!
Míg tündöklött, addig élt.

S honnan jössz te, lélek...
Mely csak e föld gőz-körében
Vetve lángot, addig fényel,
Amíg éppen áthaladsz;
Bölcsőd és sirod homály.
Akkor lobbanál-e föl csak
Az állatban, s véle múlsz el?...
Vagy jövél a végtelenből
Ismeretlen, hosszú pályán,
S visszatérsz azon megint?...
Oh, ha nem volt, és ha nincs
E parányi csillogáson
Innen és túl folytatás:
Mily rövid az élet! -

Megfelelsz te, lélek.
Volt idő, mikor tagadták
A futamló csillagot:
Semmi az, csak földi pára,

Lobban, és fut, és el-ég.
Most a szellemet tagadják:
Semmi az, csupán anyag,
Agyvelő, vér és ideg
Összhatása, mely azonnal
Véget ér, ha szétbomol
Agyvelő, vér és ideg.
Az anyag a halhatatlan:
Fűben-fában újra éled,
Összetársul, meg elszéled
Mindörökké, szakadatlan;
Hanem e feltámadást
A szellem nem éri meg:
Ez üres hang, nincs sehol,
Pusztá réme ferde agynak,
Mílyet századok ránk hagynak -
S csak zavarja a tudást.

Oh, ti, akik jobb felemnek
Már e földön mély sírt ástok:
Oly bizonyos hát tudástok,
Hogy helye sincs védelemnek?
Nem mond ellen az a szellem;
Mely kutat, hogy támaszt leljen
Megtagadni önmagát?
S nem rettegné, ha meglelte
- Mit tudása így teremte -
Azt az örök éjszakát?...
Ah, jobb volna kissé várni,
Nehogy úgy találjon járni
Az a híres tudomány,
Mint ama gyors fénnel jára,
Mit csillagnak vélt a golyhó,
Ő azt mondá: csak gyúlt pára:
S ím, ma áll, hogy égi bolygó -
Mi lehet még ezután?
Ami annyi szívbe oltva
Élt világ kezdete olta;
Mit remélt a hindu, párz;
Amért lángolt annyi oltár,
Zengett Szíonon a zsoltár:

Hogy nem addig tart az élet
Míg alatt a testbe' jársz;
Hanem egykor újra éled,
S költözzék bár fűbe, fába
Vagy keresztül állaton:
Lesz idő, hogy visszatérhet
Régi nemes alakjába,
Megtisztúlva, szabadon;
Vagy a „boldogok szigetjén”,
Mint hivé a boldog hellén,
Vagy az üdvezültek helyén,
Mint reméli keresztyény,
Lesz dicsőbb folytatása:
Én ezt meg nem tagadom. -

Mit hisz a tudós? Ő lássa,
Földi pályám' ami nézi:
Annak immár vége lesz,
Vissza senki nem idézi; -
S rövid foglalatra ez:

Mély homályban, éjfél tájban,
Kis fény is ha nagynak tetszik,
Hogy a föld körén bolyongtam:
Egy barázdát én is vontam.
Az emberek ráveték
Pillantásukat egy percig, -
S egy tudós tán megfigyelt
És lapjára, sok száz jelhez
- Ahogy csillagfutást felvesz -
Könnyed, vékony karcolással
Rólam is tőn némi jelt,
Mire reggel ő sem ismer;
S összevéri annyi mással
A jövődő nemzedék,
Mely se kérdi tán, se tudja,
Nem is igen lesz rá gondja:
Hogy itt éltem, s a tömegben
Én is lantot pengeték.

(1877 júl. 14)

ARANY JÁNOS

Mindvégig

A lantot, a lantot
Szorítsd kebeledhez
Ha jó a halál;
Ujjod valamíg azt
Pengetheti: vigaszt
Bús elme talál.

Bár a szerelem s bor
Ereidben nem forr:
Ne tedd le azért;
Hát nincs örömed, hát
Nincs bánat, amit rád
Balsors keze mért?...

Hisz szép ez az élet
Fogytig, ha kiméled
Azt ami maradt;
Csak az ősz fordultán,
Leveleid hulltán
Ne kívánj nyarat.

Bár füstbe reményid, -
S egeden felényit
Sincs már fel a nap:
Ami derüs, élvezd,
Boruját meg széleszd:
Légy te vitorabb.

S ne hidd, hogy a lantnak
Ereje meglankadt:
Csak hangköre más;
Ezzel ha elégszel,
Még várhat elégszer
Dalban vidulás.

Tárgy künn, s temagadban -
És érzelem, az van,
Míg dobban a szív;
S új eszme ha pezsdül;
Ne vonakodj restül
Mikor a lant hív.

Van hallgatód? nincsen?
Tè mondd, ahogy isten
Adta mondanod,
Bár puszta kopáron
- Mint tücsöké nyáron -
Vész is ki dalod.

(1877. július 24.)

BABITS MIHÁLY

Eucharisztia

Az Úr nem ment el, itt maradt.
Őbelőle táplálkozunk.
Óh különös, szent, nagy titok!
Az Istent esszük, mint az ő

törzsek borzongó lagzikon
ették-itták királyaik
húsát-vérét, hogy óriás
Halott királyok ereje

szállna mellükbe - de a mi
királyunk, Krisztus, nem halott!
A mi királyunk eleven!
A gyenge bárány nem totem.

A Megváltó nem törzsvezér.
Ereje több, ereje más:
ő óriásabb óriás!
Ki két karjával általér

Minden családot s törzseket.
Egyik karja az Igazság,
másik karja a Szeretet...
Mit ér nekünk a Test, a Vér,

Ha szellemében szellemünk
Nem részes és úgy vesszük Őt
Magunkhoz, mint ama vadak
A tetemet vagy totemet?

Barbits Mihály: Eucharisztia

"Az Isten nem ment el, iff maradt.
bbelöle tnyelalkozunk.
oh különös, szent titok!

Az Isten
esszük, mint az Isten

Barb. F. 2009

Áradj belénk hát, óh örök
igazság és szent szeretet!
Oldozd meg a bilincseket
Amikkel törzs és vér leköt,

Hogy szellem és ne hús tegyen
magyarrá, s nőjünk ég felé,
testvér-népek közt, mint a fák,
Kiket mennyből táplál a Nap.

BABITS MIHÁLY

Psychoanalysis Christiana

Mint a bókos szentek állnak a fülkében
kívülről a szemnek kifaragva szépen,
de befelé, hol a falnak fordul hátok,
csak darabos szikla s durva törés tátog:
ilyen szentek vagyunk mi!
Micsoda ősz szirtből vágták ki lelkünket,
hogy bús darabjai még érdesen csüngnek,
érdesen, szennyesen s félig születetlen,
hova nem süt a nap, hova nem fér a szem?
Krisztus urunk, segíts meg!
Hallottunk ájtatós, régi faragókat,
kik mindent egyforma türelemmel róttak,
nem törődve, ki mit lát belőle s mit nem:
tudva, hogy mindent lát gazdájuk, az Isten.
Bár ilyenek lennénk mi!
Úgyis csak az Úr lát mindenki szemével,
s hamit temagadból szégyenkezve nézel,
tudd meg, lelkem, s borzadj, mert szemedén által
az Isten is nézi, az Isten is látja!
Krisztus urunk, segíts meg!
Óh jaj, hova bujhatsz, te magadnak-réme,
amikor magad vagy az Itélő kéme?!Strucc-mód fur a percek vak fövénye alá
balga fejünk – s így ér a félig-kész Halál,
s akkor mivé leszünk mi?
Gyónatlan és vakon, az évek szennyével
löknek egy szemétre a hibás cseréppel,
melynek nincs csörgője, s íze mindörökre
elrontva, mosatlan hull vissza a rögbe.
Krisztus urunk, segíts meg!
Ki farag valaha bennünket egészre,

ha nincs kemény vésőnk, hogy magunkat vésne,
ha nincs kalapácsunk, szüntelenül dúló,
legfájóbb mélyünkbe belefúró fúró?
Szenvedésre lettünk mi.
Szenvedni annyi, mint diadalt aratni:
Óh hány éles vasnak kell rajtunk faragni,
míg méltók nem leszünk, hogy az Ég királya
beállítson majdan szobros csarnokába.
Krisztus urunk, segíts meg!

(1927. okt. 2.)

BALASSI BÁLINT
Borivóknak való
(Áldott szép pünkösdsnek)

Áldott szép Pünkösdsnek gyönyörű ideje,
Mindent egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókot könnyebbítő szele!

Te nyitod rózsákat meg illatozásra,
Néma fülemile torkát kiáltásra,
Fákot is te öltöztetsz sokszínű ruhákba.

Néked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak csak néked tisztulnak,
Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak.

Mert fáradság után füremedt tagokat
Szép harmatos fűvel hizlalod azokat,
Új erővel építvén úzéshez inokat.
Sőt még az végbéli jó vitéz katonák,
Az szép szagú mezőt kik széellyel bójárják,
Most azok is vigadnak, s az időt mulatják.

Ki szép fűvön lévén bánik jó lovával,
Ki vígan lakozik vitéz barátjával,
Ki pedig véres fegyvert tisztíttat csiszárral.

Újul még az föld is mindenütt tetőled,
Tisztul homályából az ég is tevéled,
Minden teremtetett állat megindul tebenned.

Ily jó időt érvén Isten kegyelméből,
Dicsérjük szent nevét fejenkint jó szívből,
Igyunk, lakjunk egymással vígan, szeretetből

BERDA JÓZSEF

Tépelődés

Alszol, ahogy alszol, de remegsz-rettegsz immár
a rémképekkel reád rohanó hajnaltól is;
testi-lelki állapotod oly istentelenül
bolondult meg, holott élni, majdnem kamaszkodni
szeretnél még, szinte szembeköpní a halált!

BERDE MÁRIA

Búcsújárás

És újra láttam régi halk szobámat –
Az ablakok mögött a régi bánat.

Terülni hívtak régi renyhe székek:
Hallottam szárnycsapását hunyt meséknek.

Az ágy az árnyban lassan fölfehérlett:
Szívemben szólt a régi álmélet...

Vállamra hullt a nehezült folyondár,
És meghajoltam én a régi gondnál.

Rá könnybesápadt mind a régi álom,
És rámszakadt a mea-culpa járom –

...Aranyt a régi lámpa selyme hintett,
A régi Krisztus akkor rám tekintett.

Rámnézett hosszan, mégse szemrehányón,
S kigyúlt az áhítat a régi lányon.

– Óh Krisztusom, te láttad annyi évem,
Előtted sírni nem köt semmi szégyen.

Tekinteted szelíd búval jelenti:
Hogy jól tudod, mit nem fog tudni senki.

Hogy füled hallott, szemed mindent látott,
S hogy szíved nekem régen megbocsátott.

Berde Mária:

Princzipiális
"És így látam régi
halál szobáját
Az ablakok mögött
a régi bűnait."

BERZSENYI DÁNIEL

Horatiushoz

Róma fenséges szavu Pindarussz,
Flaccus! eldőlt már az Olympig ötlő
Róma, s a roppant Capitoliumnak
Szent tüze elhunyt.

Ám te élsz most is! neved és Camoenád
A dicsőségnek tetején ragyognak.
A halandóság köde fel nem érhet
Fényes egedre.

Oh, te buzdítsd fel magas énekeddel
Gyenge Múzsámat! te emeld magadhoz
Lantomat! fűzd rá tüzes ömledésed
Aetherí szányát:

Hogy tehozzád felvigyen, és tevéled
Tíburoid csendes ligetébe rejtsem,
Hol te olly sok szép örömet találtál
Blandusiádnál.

Ott taníts engem nemes érzeményid
Tiszta forrását huraimra csalni;
Ott taníts: mint kell az idővel élni,
S bölcsen örülni.

Ott taníts: nyugodt meglelégedéssel
A dicső virtus menedéköléből
A vad orkánok s habok üldözését
Nézni mosolygva.

BESSENYEI GYÖRGY

Magához

Ki vagyok? mi vagyok? merről s miből jöttem?
Hol voltam? s hogy esett; hogy világra lettem?
Érzek, gondolkodom, küszködöm, fáradok
S élek, melynek útján szüntelenül halok:
Létemet táplálván testemet emészttem,
Élni törekedem, s életemet veszttem.
Gyötrelmek közt vigad szívem a veremben,
Fájdalommal öröm így laknak szívemben.
Halandó sorsomat ekként ha szemlélem,
Benne szabadságom rabságával lelem.
Hányszor kell érezni változásaimat?
S hogy kerülhessem el hányattatásimat?

A történeteknek veszélyes tengerén
Egy kis tűz vezérel, hogy futhassak térjén;
Ennek világánál sok oly kőszálakat
Kerülök, hol mások lelték halálokat.
Nézek, gondolkodom, bujdosok, reméllek,
Járok, ülök, mozgok, s nem tudom, hogy élek.
Testemben hánykódik valamely valóság;
Lélek, elme, tűz, ész, milyen világosság!
Nem tudom érteni; formája, sem színe
Nincsen, melybe létem valamit meghinne.
De mégis jól érzem küszködő munkáját,
Nem győzvén csudálni kiterjedt csatáit;
Örökös élettel biztatgat létembe,
Ámbár raboskodik fájdalmas testembe.

Így az ég, föld között szüntelen hánykódva
Nyögök s majd nevetek, élvén sohajtozva.
Felettem kélik az égnek térsége,
Reng alattam gyakran e földnek mélysége.
Örökkévalóság kiáltja lelkemet,
De halál árnyéka fedezi testemet.
Érzékenységimnek rabságában vagyok,
S mindenkor ezeknek kezek közt maradok.
Minden semmivé lesz, látom e világban,
S elmúlok magam is, jól érzem, voltomban.
Csak az Isten maga örökös igazság;
Többi mind szenyvedés, árnyék s mulandóság.

CZIGÁNY GYÖRGY

Mintha Emmaus felé

Mintha Emmaus felé. Még Budán valahol
Kleofással, vagy mással búsan bandukol...
Hajsza, idegen dallam-töredékig.
Lehelet-meleg szavak íze rémlík.
Ismeretlen, vagy hozzá tartoztok?
A nézés gyermekien kiszolgáltatott.
Édes húsú gyümölcsbe hal e nyári hő.
A szomorúságra is féltékeny idő.
A ninccsel addig lehet szembenézni
amíg van. Mielőtt mind égi
hiánytalanba hullunk: sehol a halottak,
létünk és hiánya együtt ragyoghat.
Nyilvánvaló rejtőzik esti fényben.
És hallgatás egy álom lágerében.
Bár lenne, hogy lehetne lenge
átjárás megjelent jelenbe!
Állat irigye: józanságot áhít
burjánzó sejtjeinkben a vidám hit,
nem bízva s biztosat se sejtve meg,
És mégis? Nemde szívünk repesett...

Hol vagy, István király?

Nem így jelölted meg az ezredévet,
Ahogy mi élünk, rontó példaként,
Európa keleti közepében,
Amelynek őre volt és büszkesége e nép.
Példája ősi küldetésnek,
Melyet az Úr a népeknek adott,
Hogy bizonytságot tegyenek fiáról,
Az emberségről, s mindenről, ami szép,
Ami nemes és bátor, tiszta eszme,
Hogy minden jó itt otthonra találjon.
Ne bántsa magyar soha a magyart,
S az idegent barátként megbecsülje.
Erre a sorsra nincs már biztosíték,
Az adott szó már fabatkát sem ér.
Szeretet helyett hatalmi erőszak,
Biztonság helyett vad idegen érdek,
Új maffiák és összeesküvések uralkodnak,
S már nem benned remél ez árva nemzet,
Amely a szabadság nevében retteg, s csalódva él.
Nincs tekintély, ki célt mutat, sem eszme,
Isten helyett a Mammon lett az úr,
Bálvány, amit a pénz farag magának,
S a médiák ünneplik, tisztelik
Új szolgáltatások csatlósaiként,
Hogy mindenütt csak bólogassanak.
Hajdan Rómában cirkuszt,
Kenyeret követelt a szegény, hogy megnyugodjék.
Ma cirkusz van utcán és parlamentben,
De a szegény csak színpadtöltelék
Választáshoz és demokráciához,
És büntetlen jár, ki országot elad.
Hol vagy, István király, hol vagy királyi nemzet?
Bár létezel, csak belső bujdosásban,

Keseredett szívekben s bátortalanul.
Te Isten népe vagy, nem játékszer se fegyver.
Kelj fel, s kiáltsd meg őseid hitét,
S ne szégyelld vallani,
Mi eleinknek életforrás volt, s méltó büszkeség.
Kelj fel, ki Boldog Asszony népe vagy,
Neki ajánlott fel István király!
De, hogy segítse azt,
Ki nem akar gyógyulni, bízni benne.
S életét hóhérainak adja zálogul.
Boldog a nép, mely ünnepelni tud,
Mi nem tudunk, nem jó mosoly szívünkre.
Hol vagytok, égi látnokok?
Keljetek fel, Petőfi és Arany!
S a többiek: Ady s József Attila,
Hol vagy Pilinszky, védőangyalunk!
Keljetek fel csillagai az égnek,
Ti magyar szentek, hősök s boldogok!
Keljetek fel, ügyünkért, életünkért,
S hazátokért ti küzdjete velünk!
Mert nem lehet, hogy annyi szent erő
És szenvedés és drága áldozat
Hiába legyen és semmit se érjen.
Támadj fel újra bennünk, Krisztusunk,
Kinek országát százszor megtagadták.
És lesz még ünnep, százezer szebb ünnep,
És boldog nép, mely ünnepelni tud,
Ha veled küzdünk és veled maradunk.

Ha elmondom, mi történt velünk...

Azt mondják, felejtsem el
anyámat, aki szült, apámat, aki nemzett,
mert él az Ember s a népek kihalnak,
felejtsem el a forradalmat,
a súlyt, mitől guggolva él a nemzet,
felejtsem, mi történt Budapesten,
Pécsett, Miskolcon, Magyaróváron,
hogy négykézláb hoztuk az országhatáron
a bevérzett drága elvet,
mit most a Nyugat elvet
és azt kéri tőlem, legyek már végre józan,
felejtsem el a nyelvet,
beszéljek más nyelven, beszéljek másról:
hindukról, Holdról, haladásról,
békéről és a készülő
nagy összefogásról,
mert minden jobb lesz már holnap,
mondják a nagyhatalmak,
csak én beszéljek másról,
ne hősökről, árulásról,
Tarcsáról, Recskről, Vácról,
Molotov-koktélos srácról,
mert, úgy mondják, senkinek se használ,
ha elmondom mi történt velünk
Győrött, Kanizsán, Kiskunhalasnál,
mi fájt minálunk mindenkinek,
Nagy Imrének és Mindszentynek,
ne esküdjek földre, égre,
megtisztult nemzedékre,
milyen új rendet

teremthet
a hűség,
mikor észnek, szívnek, karnak
szabad az egyszerűség,
de mondjak már búcsút végre
minden magyarnak,
bölcsőnek, ravatalnak –
hogyan hallgassak:
ezt kérik tőlem szépen
a történelem nevében,
a nagyhatalmak!

Hiszen minden jobb lesz majd holnap –
csak felejtennem kell, mit reméltem,
hogyan élhessek bizánci nyugalommal,
bölcsek és kiherélten.

Talán nem értem
a világ baját?
Azt kérdik, miért nem
mondom el Ali Babát
s a negyven ENSZ-tagot,
hogyan a négernek nem jut télikabát,
az eszkimó nem kap mangómagot,
és kérdik, miért vagyok
oly lelketlen fráter:
miért nem sajnálom Amerikát,
ahol csak minden harmadik
kuttyára jut egy pszichiáter?

Bizony szomorú világ,
hol millió neandervölgyi néger
hasztalan vágyódik a jóra:
mozira, rádióra,
s ezalatt én, dőre
európai, nem nézek a pőre
párizsi színésznőre,
pedig, lám,
a fényreklám

szerint, ezeregyéjszakát
biztosít a bőre...

S ha már a filmvászon
mélységeiben nem halászom,
mért nem vigasztalódom,
mint a többi népek,
hogy az úrhajók milyen szépek
s a Holdon talán már holnap
emberszabású gépek
robotolnak –
mit morgolódom,
hogy mi volt Onódon,
Békéscsabán, vagy Szegeden,
hogy miket beszél az egyetem,
mi van a Csepel szigeten,
talán csak mégse hihetem,
hogy New Yorknak sorsunk idegen
s igazat szól a sok arab,
kínai, hindu, néger:
hogy a Nyugat
csak ugat,
soha nem harap,
és végül Moszkva
lesz az, ki a végső
szerepet kiosztja,
hiszen ott van mindenütt a Párt
újságkioszkja...

Meglátogatnak, mondják, utazzam:
háljak repülőn, éljek vonatban,
levelet írnak, pénzt kínálnak,
megmondják azt is, mit csináljak;
talán, ha nem tartom nehéznek,
a nagy történelmi perben
tanúnak beidéznak,
csak, kérik, ne nézzek olyan leverten,
emlékeimből ne idézzek,
és mondjam, hogy mindent kihevertem...

Beszélnék hozzám, biztatnak gyakran,
feledni nem tudok,
de élve maradtam –
ha kérdeznek, nincs mit felelni,
torkon ragad az iszony:
hazug jövőbe nézek,
holtak borából iszom.

(1959)

CSOKONAY VITÉZ MIHÁLY

Mindég közel van a halál

De hát oly ösztövéremény is táplálhat,
Hogy aki még ma él, holnap meg nem halhat?
Hát ha az egészség s az erő jár veled,
Bízhatsz és a halált még messze képzeled?
Ily édes álmokkal ne csalogasd magad,
Mert biztos örömid közt hamar elragad.
Gyakran a legnagyobb erők leroskadnak,
Ledűlt oszlopai ezekre szakadnak.
Mikor így az erős a földön fetrenge,
Minden bajon kívül nyúgova a gyenge.
Gyakorta sírhalmot a megholt ifjaknak
A vénség nyálazó erőtlenni raknak.
A halálnak jöttét egy ember se tudja,
Az erő, a szép szín gyakran elhazudja.
Mindezek az Isten titkának házába
Sorra vagynak metszve Adamás táblába.
Ezt az emberi ész soha fel nem járja,
Bár minden titkoknak légyen nagy bűvárja.
A bizonyos, hogy meg kell halni mindennek,
De rendelt idejét ki tudhatja ennek?
Várhatja hát élünk akármelyik pontja,
Hogy gyógyíthatatlan mérgét reánk ontja.

CSOÓRI SÁNDOR

Verődöm, vonszolódom

Hol a hazám? S hol vannak határai?
Üstökön ragad ez a rokontalan dunai szél
s hurcol északra, délre, délkeletre.
Az erdők megfeketedve állnak alattam,
mint kiégett, gyalogsági laktanyák.
Ütődöm kőnek, csillagnak, a tél gyémántos oszlopának
s a csonkaság emlékhelyei kíméletlenül fősajognak.
Nincs semmi itt, amit nagy lélekkel
El tudnék felejteni. Nincs semmi itt,
amit öröknek hinnék! Ó, hány Mohács
zivataros délutánjából kellett kimentenem a
reményt, hogy ez a mai nap is még
a mienk legyen.
Verődöm, vonszolódom régi határtól
új határig s fölnyög hozzám a letaglózott
Börzsöny, Balassi horpadt sírja
és én újra rémülten nézek hátra:
mögöttem mintha kipusztult madárfajok tolla
kavarogna a vörösödő alkonyatban.

DEVECSERI GÁBOR

Megint egy este

Már újra este van körülöttem,
a csillagok az égboltra kijöttek.
Devecseri Gábor, mélázó bolond,
hagytad, hogy a nap elmuljon fölötted.

De mindegy már. Lehajtom a fejem
a párnára, a bánatos fehérre.
S már álmodom: egy vitézről, aki
fellőtt nyilával odaszegezi
a szöknikészülő napot az égre.

DSIDA JENŐ

Nagycsütörtök

Nem volt csatlakozás. Hat óra késést
jeleztek és a fullatag sötétben
hat órát üldögéltem a kocsárdi
váróteremben, nagycsütörtökön.
Testem törött volt és nehéz a lelkem,
mint ki sötétben titkos útnak indult,
végzetes földön csillagok szavára,
sors elől szökve, mégis szembe sorssal
s finom ideggel érzi messziről
nyomán lopódzó ellenségeit.
Az ablakon túl mozdonyok zörögtek,
a sűrű füst, mint roppant denevérszárny,
legyintett arcul. Tompa borzalom
fogott el, mély állati félelem.
Körülnéztem: szerettem volna néhány
szót váltani jó, meghitt emberekkel,
de nyirkos éj volt és hideg sötét volt,
Péter aludt, János aludt, Jakab
aludt, Máté aludt és mind aludtak...
Kövér csöppek indultak homlokomról
s végigcsurogtak gyűrött arcomon.

ERDÉLYI JÓZSEF

Jézus imája

Szívünk mozgató ereje,
agyunk világló veleje,
világ intéző törvénye,
fülünk dobja, szemünk fénye,
szagló-izló orrunk-nyelvünk,
szavunk-dalunk és szerelmünk,
atyánk, anyánk, testünk-vérünk,
ki által a földön élünk,
kit Istennek neveztünk el,
vigyázz ránk, hogy ne vesszünk el,
élve-halva hogy teveled
egyesítsen a te neved.

A te neved szenteltessék,
minden néppel tiszteltessék!
Országodban minden népet
egyesíts s adj békességet,
örök békét minden népnek,
kik nevedben frigyre lépnek,
akaratod hogy legyen meg;
törvényednek mert engednek
égen-földön amik vannak,
voltak s lesznek, élnek-halnak;
éltess minket napról-napra,
ne gondoljunk a holnapra!

Vétkeinket megbocsássad,
mint mi megbocsátunk másnak,
azoknak kik szövetkeznek
ellenünk és úgy vétkeznek.
Ne vígy minket kísértésbe
hogymásokat döntsünk vészbe,
de ments minket minden rossztól,
minket megrontó gonosztól;
mert országod-birodalmad,
mind örök a te hatalmad,
népek atyja, népek anyja,
atya, anya, fiú és lány,
egyben bárány és oroszlán...

1976.

FALU TAMÁS

Pestrejárók

Korán kelnek, mert a vonat indul,
A gép siet, senkire se vár,
És a reggel ködös óráin túl
Szigorú a hivatal, a gyár.
Lelkükben még édes álom láza,
De éhen hal, ki tovább henyél,
Testüket a vonat dobja, rázza,
Pesten terem nekik a kenyér.

Ki-bejárnak, utaznak ők folyton,
Poggyászuk a szürke napi gond,
Füstöt fú és szikrázik a mozdony,
S fülükbe a messzi ház zsibong.
Szeretnének otthon ülni csöndben
És nézni, hogy nő a kis család,
De évekig fáradtan, törötten
Utazni kell új holnapba át.

Egyszer aztán végleg hazaérnek,
Rokkantul vagy hajlott öregül,
Jön a nyugdíj, kegydíj, nyugodt élet,
Csend van kívül és csend van belül.
Örülhetnek majd annak, majd ennek,
Messze már a hivatal, a gyár,
De hajnalban mindig fölijednek,
S irigylük azt, ki még Pestre jár.

1936. aug. 6.

FALUDI FERENC

Forgandó szerencse

Fortuna szekerén okosan ülj,
Úgy forgasd tengelét, hogy ki ne dülj,
Ha szépen vezetett,
Ha miben kedvezett,
Ha miben kedvezett, meg ne örülj,
Fortuna szekerén okossan ülj -
Fortuna szekerén okossan ülj.
Jó kedve s kereke egyaránt jár,
Forgandó, változó, ma kinccsel vár,
Holnap lenyomorít,
És megint bóldogit,
És megint bóldogit, elhiggyed bár,
Jó kedve s kereke egyaránt jár -
Jó kedve s kereke egyaránt jár.
Érdemre nem tekint, szemtelen, vak,
Kire ma vont-aranyt, holnap szűrt rak,
Tudják, kik táborát
Lakták és udvarát,
Lakták és udvarát, sok nagy urak,
Érdemre nem tekint, szemtelen, vak,
Érdemre nem tekint, szemtelen, vak.
Hol édes jó anyád, hol mostohád,
Dolgárul senkinek számot nem ad.
Meböcsül, megaláz,
Magasztal, legyaláz,
Magasztal, legyaláz, bút hoz reád,
Hol édes jó anyád, hol mostohád,
Hol édes jó anyád, hol mostohád!

FAZEKAS MIHÁLY

A bölcs

Függetlenségében lél a bölcs nagyságot,
S neveti az arany jármos uraságot;
Ő a természetet szabadon vizsgálja,
A képzelt jót, szépet, s igazat útálja.
Ő a legnagyobb úr az egész világon,
Felyül ragyog lelke a mulandóságon,
Gyűjt ő kincset, hanem csupán csak magából,
A valóságnak quintessenciájából;
Mert minden vagyonját szép tudományába
Tartja, s megnemesült szíve jóságába,
Melyet a sors, légyen édes vagy mostoha,
Tőle el nem csalhat, el nem lophat soha.

GÁT ISTVÁN

Maradj velem

Maradj velem, ha utcák vadonában,
nyüzsgő tömegben társtalan bolyongok
és összefog mindenki ellenem,
bűn buktatóin ne botoljék lábam,
védőn, mint vándort ráboruló lombok,
takarj be s fordítsd befelé szemem.

Maradj velem s kísértetes magányom
rémségeit rámnézni ne engedd,
nincs hajladozóbb nádszál kívülem
s ha lelkem tépelődve sok talányon
testem törékeny cserepében szenved:
szép szavaidra nyisd meg a fülem.

Maradj velem, ha úttalan utakra
terel a képzelet vad vágtatása,
ha nyugtalan szív tétován vezet
s kalandok fényei után kutatva
nyugalma sírját esztelenül ássa:
tedd homlokomra hűsítő kezed.

Maradj velem, ha elragadna lázam,
fékezz, ha vérem és vágyam csíhol még,
sötétre szürkít már az alkonyat,
mind mélyebbre kell magamat alázzam
s ha rossz ritmusra hamisan dalolnék:
te szólj helyettem s vedd el hangomat.

Maradj velem, ha éj sötétül kinn-benn
és benne elmerül és semmivé lesz
dal, ifjúság, barátság, szerelem,
ha mindent elhagyok és elhagy minden:
örök szépségre s ifjúságra élessz
s maradj örökre Te, csak Te velem.

GÖRGEY GÁBOR

Még ma

Nem a szétfosló álomsemmiben,
nem a vágy mézeskalácsországába jutva be,
nem a javulás labirintusán végigtapogatózva,
nem a kikövetkeztetett gondolatok szerint,
nem mítikus áttételeken át,
nem az anyagmegmaradás elve alapján,
nem irodalmilag és nem jelképesen,
nem is jövőre és nem is holnap, hanem

még ma
velem leszel a paradicsomban.

GULYÁS PÁL

Csíksomlyói Máriához

Fából van a szobra kifaragva,
fából van körötte a glória.
Meg nem menthet minket egyetlen fadarab,
hány halál rejtőzik már föld alatt!
Gyorsan hát!

A föld alatt bujkált a halálom.
Ó, csupajó jóság, tiszta álom!
A lelket az ég urához
engedjétek, a Nagy Királyhoz,
a Csíksomlyói Máriához.

Ég Úrnője!
Mért nem lehetek én szent kertedben?
Miért kell itt élnem félelemben?
A Koponya-hegyen a nagy céloznak vége,
ezen túl jön az örök béke.

GYÓNI GÉZA

Tomory úr nagymiséje

Ült az érsek Kalocsában
Aranycsipkés szent ruhába.
Vágóhidra akkor indult
Szerelmetes sok báránya.
Vágóhidja akkor épült
Ezerötszáz-huszonhatnak.
Kalocsai nagy templomba
Nagymisére bekongattak, -
Nagymisére bekongattak.

Sápadt papok sugva jártak.
Már misére bekongattak.
Nagymiséről Tomory úr
Hol maradhat? hol maradhat?
Hercegasszony a templomban
És a grófok várták, várták...
Tomory úr akkor fogta
Kilencfontos buzogányát, -
Kilencfontos buzogányát.

Szólt a kispap: Harangoztak...
Szólt az érsek: »Hallom, hallom.
Pogány felhő kerekedik,
Előbb azt kell szétzavarnom.
Ezer telkem aki adta,
Átkot szórna ősz fejemre:
Nyája élén pogány ellen
Tomory úr ha nem menne, -
Tomory úr ha nem menne.«

Szolt a kispap: Vár a fenség...
Szolt az érsek: »Csak hadd várjon!
Vágóhidra mostan indul
Szerelmetes sok bárányom.
Ezer telkem, sok jószágom
Ha magam nem, hát ki védje?
Tomory úr nem lesz rosszab,
Mint utolsó rongy cselédje, -
Mint utolsó rongy cselédje.«

Szolt a kispap: Megsértődnek!...
Szolt az érsek: »Ördög bánja!
Mondd meg nekik: előbbvaló
Mennem nékem a pogányra.
Mondd meg nekik: előbbvaló
Halálraszánt sok cselédem.
Nagymisét ma ott szolgálók
A mohácsi csatatéren, -
A mohácsi csatatéren.«

S ment az érsek... Hercegasszony
És a grófok és a dámák
Tomory úr nagymisését
A templomban most is várják...
Mert ha ment is vágóhidra -
Nem ment a nyáj pásztortalan...
Igy volt szokás - (megkövetem)
Ezerötszáz-huszonhatban, -
Ezerötszáz-huszonhatban.

(Krasznajarszk, 1917. máj. 12.)

Gyóni Géza: Tóru Gy. nagymiséje

"Hít az essek kalocsában
Aranycipkés szent tükében
Vághadra akkor indult
Szepelmelet sok bóknya.

GYURKOVICS TIBOR

Egyetlen

Sorakoznak a polcom élén
Gauguin, Velasquez és Degas,
s én arra gondolok, a végén
mindennek el kell múlnia,

hogy te maradj meg szűkösen
és kifosztottan, mint az oltár
a gyertyák között pénteken,
ahol engem is feláldoztál.

HARSÁNYI LAJOS

Falusi templomok illata

Barokk templomban ódon selyemfényű zászlók.
Rajtuk búzavirágból nyári koszorú.
Alattuk nép: magyar, dacos és szomorú.
(De a zászlókon Szent Istvánok s Lászlók!)

A templom forró, jószagú és álmos.
Egy-egy öreg szem lassan lecsukódik.
Izsóp, liliom fonnyadt szaga bódít,
az örökmécs körül kis méhe szálldos.

A pap miséz, az Urat felmutatja.
Térden a nép. A roppant pillanattól
eláll az orgona dübörgő hangja.

Majd felviharzik újra ezer ajkról:
Nagyboldogasszony, árva népek anyja,
ne feledkezz el a szegény magyarról!

ILLYÉS GYULA

Egy mondat a zsarnokságról

Hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak a puskacsőben,
nemcsak a börtönökben,

nemcsak a vallató szobákban,
nemcsak az éjszakában
kiáltó ór szavában,
ott zsarnokság van

nemcsak a füst-sötéten
lobogó vádbeszédben,
beismerésben,
rabok fal morse-jében,

nemcsak a bíró hűvös
ítéletében: bűnös!
ott zsarnokság van,
nemcsak a katonásan

pattogtatott “vigyázz!”-ban,
“tűz!”-ben, a dobolásban,
s abban, ahogy a hullát
gödörbe húzzák,

nemcsak a titkon
félignyílt ajtón
ijedten
besuttogott hírekben,

a száj elé hulltan
pisszt jelző ujjban,
ott zsarnokság van
nemcsak a rács-szilárdan

fölrakott arcvonásban
s e rácsban már szótlan
vergődő jajsikolyban,
a csöndet

növelő néma könnyek
zuhatagában,
kimeredt szembogárban,

ott zsarnokság van
nemcsak a talpraálltan
harsogott éljenekben,
hurráhkban, énekekben,

hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak az ernyedetlen
tapsoló tenyerekben,

kürtben, az operában,
épp oly hazug-harsányan
zengő szoborkövekben,
színekben, képteremben,

külön minden keretben,
már az ecsetben;
nemcsak az éjben halkan
sikló gépkocsizajban

s abban,
megállt a kapualjban;

hol zsarnokság van, ott van
jelenvalóan
mindenekben,
ahogy rég istened sem;

ott zsarnokság van
az óvodákban,
az apai tanácsban,
az anya mosolyában,

abban, ahogy a gyermek
idegennek felelget;

nemcsak a szögesdrótban,
nemcsak a könyvsorokban
szögesdrótnál jobban
butító szólamokban;

az ott van
a búcsúcsókban,
ahogy így szól a hitves:
mikor jössz haza, kedves;

az utcán oly szokottan
ismételt hogy-vagy-okban
a hirtelen puhábban
szorított kézfogásban,

ahogy egyszercsak
szerelmed arca megfagy,
mert ott van
a légyottban,

nemcsak a vallatásban,
ott van a vallomásban,
az édes szó-mámorában,
mint légy a borban,

mert álmaidban
sem vagy magadban,
ott van a nászi ágyban,
előtte már a vágyban,

mert szépnek csak azt véled
mi egyszer már övé lett;
vele hevertél,
ha azt hitted, szerettél,

tányérban és pohárban,
az van az orrban, szájban,
hidegben és homályban,
szabadban és szobádban,

mintha nyitva az ablak
s bedől a dögszag,
mintha a házban
valahol gázfolyás van,

ha magadban beszélgetsz,
ő, a zsarnokság kérdez,
képzeletedben
se vagy független,

főnt a Tejút is már más:
határsáv, hol a fény pásztáz,
aknamező; a csillag:
kémlelő ablak,

a nyüzsgő égi sátor:
egyetlen munkatábor;
mert zsarnokság szól
lázból, harangozásból,

a papból, kinek gyónol,
a prédikációból,
templom, parlament, kőpad:
megannyi színpad;

Elvesz Gyula: Egy mondat a zsarnokságról.

"Hé zsarnok, van
az otorgókban,
az apai tanácsban,
az anyai mosolyban,

Borhi F. / 2009

húnyod-nyitod a pillád,
mind az tekint rád;
mint a betegség,
veled megy, mint az emlék;

vonat kereke, hallod,
rab vagy, rab, erre kattog;
hegyen és tenger mellett
be ezt lehelled;

cikáz a villám, az van
minden váratlan
zörejben, fényben,
a szív-hökkenésben;

a nyugalomban,
e bilincs-unalomban,
a zápor zuhogásban,
az égigérő rácsban,

a cellafal-fehéren
bezáró hóésésben;
az néz rád
kutyád szemén át,

s mert minden célban ott van,
ott van a holnapodban,
gondolatodban,
minden mozdulatodban;

mint víz a medret
követed és teremted;
kémlelődsz ki e körből?
ő néz rád a tükörből,

ő les, hiába futnál,
fogoly vagy, s egyben foglár;
dohányod zamatába,
ruháid anyagába,

beivódik, evődik
velődik;
eszmélnél, de eszme
csak övé jut eszedbe,

néznél, de csak azt látod,
mit ő eléd varázsolt,
s már körbe lángol
erdőtűz gyufaszálból,

mert amikor ledobtad,
el nem tiportad;
s így rád is ő vigyáz már,
gyárban, mezőn, a háznál,

s nem érzed már, mi élni,
hús és kenyér mi,
mi szeretni, kívánni,
karod kitárni,

bilincseit a szolga
maga így gyártja s hordja;
ha eszel, őt növeszted,
gyermeked neki nemzed,

hol zsarnokság van,
mindenki szem a láncban;
belőled búzlik, árad,
magad is zsarnokság vagy;

vakondként napsütésben,
így járunk vaksötétben,
s feszengünk kamarában,
akár a Szaharában;

mert ahol zsarnokság van,
minden hiában,
a dal is, az ilyen hű,
akármilyen mű,

mert ott áll
eleve sírodnál,
ő mondja meg, ki voltál,
porod is neki szolgál.

1950.

ILLYÉS GYULA

Éjféli meditáció

A legfelső emeleten

Atyáim Isten! Katolikus Isten!
Házak lebegnek, mint hajók lent a füstben.
Az egész külváros akár egy kikötő.
Utra készen füstöl, nyüzsög a sok tető.
Két torony versengve az indulást kongja:
Álmos vagyok. Uram, vigy az igaz utra.
Barackpálinkát és sört ittunk az este;
daloltunk, fecsegtünk... megint bűnbe estem.
De borzongva máris egyre emelkedek,
önmagam Phönixe e bús világ felett.
Ahogy józanodok, egyre messzebb látok,
bűnök fertőjének mondom ezt a várost.

Az utolsó kocsi, mint meghajszolt kutya
fut a Váci-uton Újpest felé haza
bőgve onnan, hol a mulatók fényjele
hunyorog már csak, mint a Sátán tekintete.
Oh az a mocsár ott! Oh az a kárhozat!
Futva jöttem én is. Oh, oh azok a nők!
négytől tiz pengőig kínálják magukat
s mit nem sutyorognak még a hátad mögött!
Ahogyan Velence a tengerre épült,
ez a város bűnre, förtelemre épült.
Megálltam utközben. Nagy villamos halak,
vonatok usztak a Ferdinánd-híd alatt.

Ez, hát ez az élet. Sőhajtozva fogom,
őlelem itt most az ablak keresztfáját,
nézem imbolyogni a szomszéd tőzfalon
kitárt karjaimnak ijesztő nagy árnyát
s a kapkodó fejet... Oh, hol van a spongya,
az ecet, mi tikkadt szomjuságom oltsa?
Kétellyel, gyanuval töltözött a testem,
éget már, jaj sós volt, mit oly vigan nyeltem!
A guny, mit e versbe is fonni akartam,
szivemet hurkolja, fojtja egyre jobban.
Petrőleum, földgáz tör föl úgy a földből
ahogy körülöttünk csettintgete föltör
a romlás, az ördög szemérmetlen nyelve
hogy a biztos zsákmányt előre izlelje.
Panama! Panama! Oh micsoda példák!
Az árvák házából kilopták a téglát!
A kincstári lovak szájából a szénát!
Még a munkálatok megkezdése előtt
egy egész telepről lelopták a tetőt!
Családapák gyanus pénzen éjeleznek,
pisztolyra gondolnak, ha dörren az ajtó,
előkelő ifjak kommunisták lesznek,
csuf megjegyzést tesznek a körmenetekre,
féktelenül izgat a köruti sajtó,
halotthamvasztó kell, ép az Debrecenbe!
egy lakatosmester lányát megejtette.
Ne szégyeld, hogy könnyek gyűlnek a szemedbe.

Látom itt a Dunát, a csillogó vizet,
melybe nyáron karcsu zsidónők fürdenek.
Oh úgy fürdenek majd, oh, oh sivalkodva
így paskolják majd a pokol ronda habját,
siratják a napot, mikor hivalkodva
a hív lelkeknek combjuk mutogatták.
De miért sajnálsz te csak a világot?
Micsoda kérkedés, tetszelgés még most is!
nézz magadba! Sirasd ten-nyomoruságod!
Tudod mi vár reád? Lelked merre oszlik?
És a végső helyen mit mondanak róla?
Nem áldoztál te sem érettségi óta...

Mit szólsz ha kérdeznek? Mit? Oh, ne is kezdjed!
Hogy a körülmények? Hogy te jót akartál?
S a kajánság? És a házasságtörések?
És a tüntetések? Ott is jót akartál?
És a gőg? Mit hittél, ki vagy te, hogy mondd:
ez a könyv jó s az rossz! - Mondd csak, honnan tudtad
a jót és a rosszat... Nacsak! Mibe hittél?
Isten szolgálóival harcba keveredtél!

A könyvek! A versek! Persze! Meg az eszmék!
Meg az «ideálok»!
Oh az a sok csapda!
Az a híres izlés! Az a híres szépség!
ez volt a te dölyföd, a te biztonságod:
vallásod alapja!

A legmocskosabb és szörnyűbb káromkodás,
ha jól meg volt írva
jobban izlett, mint a legédesebb Irás
legmeghatóbb lapja!
A felszentelt költőn bután mosolyogtál
s a megtért nagy írók művein, mik Istent
kutatták már ittlent,
lustán elaludtál!

Most bezzeg jó volna! most bezzeg izlene
a Csend, a Rend, ugye? s mit ugy megvetettél:
a lélek Nyugalma? a jámborok hite:
hogy e föld a legjobb s nem lehet jobb ennél?
Késő már! Hiába! Benned már a Méreg!
Ugy van, megkezdődött a te büntetésed!

Vezekelj, ha tudsz még! - Mit emlékül örzöl,
szüléd olvasóját vedd ki a szekrényből.

Nem találod? Nincs meg? Nem véletlen ez se!
Tünet! De nem csak úgy, mint Freud értelmezte!

Nőd hányta el! Persze, ő se használ olyat!
A multkor még ott volt a nyakkendők alatt!

Szép család, mondhatom. Oh, ha jövedelmed
megengedi egykor: milyen lesz a gyermek?

Uram, szót se szólok. Meg vagyok én fogva;
nyakig keveredtem a sűrű hurokba.

Tán ha nem kellene dolgoznom oly sokat,
tán ha tünődéssel töltöm napjaimat,

tán ha vagyonosabb... Megint ezzel kezded?
Krisztus meztelenül vitte a keresztet!

Tán belátnám én is, mit mások beláttak,
hogy csak hit kell, igen, csak hit e világnak.

Legyőzném a sárkányt, ki fejembe fészkel,
le-lekap szívemhez iszonyu körmével.

Vérzik ez a sziv már. Nevetek s ő vérzik.
Fogcsikorgva fojtom szörnyü szenvedését.

Jöjj Szentlélek, jöjj már, akárki vagy, jöjj el
segíts győzelemre e förtelmes düggel!

Döfj bele, döfj belém, - hogyha fölívöltök
csapj oda mégegyszer! mert nem én üvöltök,
hanem az az ördög! hanem az a Szellem,
mit belélekzettem! Terítsd le e szivben!
Hogy a port falva is, röhögve és bőgve
had omoljak végre pihenni a földre.

JANUS PANNONIUS

Anyjának, Barbarának sírfelirata

Élete inkább, mint főpap fia tette híressé
Azt, kit e márvány főd: Barbara volt a neve.
Míg lehetett, az anyát fönntartá hű fia gondja,
Néki halála se fájt, hogy fia élve maradt.
Mostan is egymásért könyörögnek ketten: a földön
A fiu és az anya fönn az egekbe könyörg.

JÉKELY ZOLTÁN

Viszontlátás

Pesten vagyok, ismét Közöttük!
Egy-kettő híján együtt a család.
Félő, ilyen nagy gráciát
nem adhat többé a világ.

Ezért nem tudok hát örülni,
ahogy a kisgyermek szokott?
Micsoda lappangó bajok?
Valaki mindjárt felzokog...

Egy sunyi árnyék jár közöttünk,
Meg sem merem nevezni már –
Húnyó tűzhely felett megáll,
parazsat lábbal szétzilál.

- Lelkem kezek, mért integettek?
Együtt vagyunk – s már búcsuzás?
Körmöm benneteket mohás
sírkövek alól is kiás!

JÓZSEF ATTILA

Judit

Fosztja az ősz a fákat, hűvösödik már,
be kell gyűjtani.
Lecipeled a kályhát, egyedül hozod,
mint a hajdani

hidegek idejében, még mikor, kedves,
nem öleltelek,
mikor nem civakodtam s nem éreztem, hogy
nem vagyok veled.

Némább a hosszabb éjjel, nagyobb a világ
s félelmetesebb.
Ha varrsz, se varrhatod meg közös takarónk,
ha már szétesett.

Hideg csillagok égnek tar fák ága közt.
Merengsz még? Aludj,
egyedül alszom én is. Huzódzkodj össze
s rám ne haragudj.

1936. okt. eleje

Izsf. Attila:
Nem emel föl

Nem ~~emel~~ emel föl
már senki sem,

belehozottam
a sírba.
Toponyi Jánosnak

ISTENEM,
hogy ne legyenek
kegyetlen
ARVA.

Borhi F. 2009

JÓZSEF ATTILA

Nem emel föl

Nem emel föl már senki sem,
belenehezültem a sárba.
Fogadj fiadnak, Istenem,
hogy ne legyek kegyetlen árva.
Fogj össze, formáló alak,
s amire kényszerítnek engem,
hogy valljalak, tagadjalak,
segíts meg mindkét szükségemben.
Tudod, szívem mily kisgyerek -
ne viszonzd a tagadásom;
ne vakítsd meg a lelkemet,
néha engedd, hogy mennybe lásson.
Kinek mindegy volt már a kín,
hisz gondjaid magamra vettem,
az árnyékvilág árkain
most már te őrködj énfelettem.
Intsd meg mind, kiket szeretek,
hogy legyenek jobb szívvel hozzám.
Vizsgáld meg az én ügyemet,
mielőtt magam feláldoznám.

1938. február

JUHÁSZ GYULA

Bartók Bélának

Erdély erdői zúgnak,
Ezüst és arany erdők,
Borongó, barna felhők,
Hárfái Nemerének,
- Sirámos dajkaének -
A dalaidban.

Tiszai tájak sírnak,
Panasza jegenyéknek,
Halottas őszi rétek,
Zúgó, fekete nyárfák,
Magányosak és árvák
A muzsikádban.

És fölérez és fölzeng
Az áhítatos, ős, szent,
Az ázsiai, mély, nagy,
Szilaj bús, boldog méla,
Pogány és büszke lélek,
A régi, régi éden
A zenédben!

Bartók Bélának

Erdély, erdői zúgnak,
Ezüst és arany erdők,
Borongó, barma felhők,
Hárfaí Némerének,
- Sírásos dajkájának -
A dalaidban.

Tisza tájak sírnak,
Parana jegenyéknek,
Halottas ősi rétek,
Zúgó, fekete nyárfák,
Magányosak és arvaik.
A murrikádban

És fölír ez fölrang
Az áhitatos, os, kengt,
Az ársiai mély, nappi.
Sikajbús, boldog méla
Pagány és büszke lélek.
A régi, régi éden.
A ~~med~~ben !

Juhász Gyula

JUHÁSZ GYULA

A régi kispap

Ki álltam egykor oltárod derengő
Kora reggeli fényében s a tömjént
Égettem szent neved dicséretére
És földre hulltam hófehér-pirosban
A csengetyű szavára és szívemben
Éreztem testedet repesni, Krisztus,
Bocsáss meg, hogy az élet messze sodrott,
Örvénybe és tengerre és hinárra,
Én mindig, mindenütt sírván reád
Gondoltam, téged hívtalak, neked
Gyűjtöttem énekek és bánatok
Mécset és hófehér ruhámra hulló
Minden sarat és szitkot letöröltem
S a legmélyebb örvény mélyén, halálom
Száz éjjelén és gyönyörömnek ágyán
Feléd rebegtem egy múltó fohászt,
Egy örök sóhajt és a régi kispap
Ma új hitében, hitvalló keményen
Azt hirdeti, mint evangélium:
Hogy szent az élet és jószág az Isten
S elmúlnak föld és ég, de az Ige,
A Szeretet marad s győz. Ámen, Ámen.

KALÁSZ MÁRTON

Bárány

gyermekkoromban a bárány
húsvét előtt a kerten túl
a rétet legelte;
ölelhattük a nyakát – nem hasonlított
arra, akit fölfüggesztenek
a keresztre

szemünk kvarcfény, szeme sugár
a bárány szemében
zöld, zsenge levél volt –
s örvendtünk; rá eszméltünk, amikor péntek délután
önmagát siratta énekünkön át
fönt a hegyen a félholt

aki napkeltére aztán feltámadott
e bárány testébe vissza
vértelen sebbel tért:
szökdelt a páston – senki se gondolt vele,
hogy ő lesz,
akit megölhetnek majd vétkeinkért.

KÁLNOKY LÁSZLÓ

Munkamódszerül

1

Oly vigyázva illeszd szóhoz a szót,
mint akit csak saját
távolléte bátoríthat beszédre,
s oly aprólékos-pontosan,
ahogyan a halál fiatal arcok
évtizedek múlva megjelenő
ráncainak tervrajzán dolgozik.

2

Úgy nézd a jelenségeket,
mint ahogy a be nem kötött szemű fogoly
látja a fákat, bokrokat,
egy pillanattal a sortűz előtt.

KÁNYÁDI SÁNDOR

Valaki jár a fák hegyén

valaki jár a fák hegyén
ki gyújtja s oltja csillagod
csak az nem fél kit a remény
már végképp magára hagyott

én félek még reménykedem
ez a megtartó irgalom
a gondviselő félelem
kísért eddigi utamon

valaki jár a fák hegyén
vajon amikor zuhanok
meggyújt-e akkor még az én
tüzemnél egy új csillagot

vagy engem is egyetlenegy
sötétlő maggá összenyom
s nem villantja föl lelkemet
egy megszülető csillagon

valaki jár a fák hegyén
mondják úr minden porszemen
mondják hogy maga a remény
mondják maga a félelem

1994

KASSÁK LAJOS

Karácsonyi meditáció

Ez hát a nap mikor Isten elküldte egy-fiát
hogyan szenvedjen értünk és megváltsa bűneink
kétezer éve már hogy a jászolban született
s őt sebe lángol már az örök éjszakában.

Nem hiszek benned Jézus legártatlanabb bárány
bénultan vergődnek képzeletem szárnyai
úgy gondolom hogy nem vagy és nem is voltál soha
mégis vágyom a fényt mit jóhíred sugároz.

Nem vagy s nem voltál soha de szeretném ha lennél
oly mélyre süllyedtünk már véres iszapban
hogy egy gyenge jel egy múltó ígéret is könnyen
lánggra gyújthatná szabadulásunk reményét.

A táj amiben élek s a nép melyet szeretek
mind rólad beszél némán összezárt ajakkal
egyazon sors kegyetlen láncait csörgetjük mind
egyazon álom vizén hajózunk szüntelen.

Egyre biztatom magam és szólok társaimnak
eljönnék a szelek hogy úzzék vitorláink
Ó Jézusom ki nem vagy és nem is voltál soha
feléd sodornak a bánat kék hullámai.

KAZINCZY FERENC

A költő

Két istenasszony, amidőn születtem,
Vitt hús berkeidbe, Leto szent fia,
S most, mint örökre vidám grácia,
Szelíd tavaszban lengenek mellettem.

Egyik, kitől az égi lantot vettem,
Az édesen ömlő Harmonia;
Másik te vagy csendes Fantázia,
Ki rózsaleplet vígan vonsz felettem.

Amannak oltárt nyögdelő szelek,
És búsan ömlő csermely zúgásánál
Echónak ellenében szentelek.

Neked virító bükkjeim sátoránál,
Merengve hallván a Dryasokat,
Fűzők hajadba rózsalombokat.

Szódemeter, 1811. szeptember 7-e után

KERÉNYI GRÁCIA

Szigligeti balázsolás

Szent Balázs, segítsd meg,
segítsd a falut.
Állítsd meg az úton,
mert vesztébe fut.

Nyakló nélkül issza
hegyei borát:
segítsd, hogy ne irtsa
így a gégerák.

Segítsd, ne nyiszálja
torkát a dohány,
álljon meg a dombok
enyhe hajlatán.

Ne a kocsmá hívja,
hanem a harang,
emelje fejét fel:
embersége – rang.

Mikor a jégpáncél
hasad a tavon,
gyertyáid öleljék
áldásod-adón

torkát a kicsiknek,
kikben él a hit,
s oszlassák a vének
kétkedéseit.

Televíziók és
motorok között
ne legyen a lélek
fénye üldözött.

Szent Balázs, segíts, hisz
hozzád küld Babits,
s bár így dőlt a sírba
Kosztolányi is:

segítsd meg falunkat,
ne irtsd a rák,
s áldó fényeid közt
szeresse magát!

KISS JÓZSEF

Krisztus

A szent Kálvária tövében,
A völgybe' mélyen,
Kis zsúpfedett ház csöndje nékem
Most menedékem.
Ha kél a hajnal, arcán rózsafátyol,
Felém ragyog a fényes glóriából
A mi urunk Jézus Krisztus.

Együgyű szív- s vágyó ihlettel,
Kontár ecsettel,
Falusi piktör remekelt régen
Ezen a képen.
Dér, zápor lemosta róla a színt,
De szeme él, s jósággal rám tekint
A mi urunk Jézus Krisztus.

Ó, mi boldog is vagy te itten,
Kiszenvedt isten!
A lét zajából ide nem hat,
Csak dal és illat.
A csapkodó árnyak erre nincs útja,
És elhal a jaj, mire ide jutna...
Ó, mi urunk Jézus Krisztus!

Ahol én jártam, a világ, lásd,
Be más ott, be más!
De mért is szólok erről neked?
Te jól ismered!
Farizeus – mint rég – van most is elég,
A nép üvölt... Pilátus mossa kezét...
Ó, mi urunk Jézus Krisztus!

S mely úzótt kínra, kínhálára:
Még egyre járja
Az ős nyomorról a régi dal!
S késik a vihar,
Megifjítani a satnya mindenséget:
Nyomor, gyölölség mikor ér már véget?
Ó, mi urunk Jézus Krisztus!

KOPRÉ JÓZSEF

Imádság, fogódzásért

Nincs mibe fogódkodnom Uram!
Eléggé Tebenned se hittem.
Szövöm, mint hálóját a pók:
halál-hálóm, hogy beterítsen.

Valamikor még hívő anyám
zsoltárt dúdolta arra intett:
Elárvul, aki hitehagyott
s bibliájából föltekintett...

Drótkeretes szemüvegét még
most is őrzöm. Egyetlen kincsem.
Nincs mibe fogódkodnom Uram,
Anyám sincs, aki rámtekintsen.

Néha fölsír bennem egy zsoltár,
egy textus is a régiekből.
Nincs mibe fogódkodnom Uram,
De hiányzol, beteg szívemből...

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Őszi reggeli

Ezt hozta az ősz. Hús gyümölcsöket
üvegtálon. Nehéz, sötét-smaragd
szőlőt, hatalmas, jáspisfényű körtét,
megannyi dús, tündöklő ékszerét.
Vízcsöpp iramlík egy kövér bogyóról,
és elgurul, akár a briliáns.
A pompa ez, részvételen, derült,
magába-forduló tökéletesség.
Jobb volna élni. Ámde túl a fák már
aranykezükkal intenek nekem.

KÖLCSEY FERENC

Zrínyi második éneke

Té lásd meg, ó sors, szenvedő hazámat,
Vérkönnnyel ázva nyög feléd!
Mert kánya, kígyó, féreg egyre támad,
És marja, rágja kebelét.
A méreg ég, és ömlik mély sebére,
S ő védtelen küzd egyedül,
Hatalmas, ó légy gyámja, légy vezére,
Vagy itt az óra, s végveszélybe dűl!

Áldást adék, sok magzatot honodnak,
Mellén kiket táplál vala;
S másokra vársz, hogy érte vívni fognak?
Önnépe nem lesz védőfala?
Szív, lélek el van vesztegetve rátok;
Szent harcra nyitva várt az út,
S ti védőfalat körül nem vonátok;
Ő gyáva fajt szült, s érte sírba jut.

De szánjad, ó sors, szenvedő hazámat!
Té rendelél áldást neki:
S a vad csoport, mely rá dühödve támad,
Kiket nevelt, öngyermeki.
Taposd el a fajt, rút szennyét nememnek;
S míg hamvokon majd átok ül,
Ah tartsd meg őt, a hűv anyát, teremnek
Tán jobb fiak, s védvén állják körül.

Törvényem él. Hazád Őrcsillagzatja
Szülötti bűnein leszáll;
Szelíd sugárit többé nem nyugtatja
Az ősz apák sírhalminál.
És más hon áll a négy folyam partjára,
Más szózat és más keblü nép;
S szebb arcot ölt e föld kies határa,
Hogy kedvre gyúl, ki bájkörébe lép.

KUNSZERY GYULA

Költői levél Ortutay Gyulához

(Az Új Ember 1947. április 6-i számából.)

Miniszter Úr, Kedves Barátom!
engedd meg, hogy magázzalak,
oly nagy köztünk a rangkülönbség;
gerinces Ön, s én ázalag.
Ön mondá, hogy már készülöben
egy újabb törvénytervezet,
mely minket a fakultativos
hitoktatáshoz elvezet;
s Ön ezt helyesli, hirdetvén, hogy
a lelkiismeret szabad.

(Ez alapon Rousseau törölné
az összes többi tárgyakat!)

Henrik királynak büszke trónért
Páris megért egy szentmisét,
de bársonyszék és szabad hittan
hát sem éppen semmiség!
Magyar műveltség vallás nélkül?
Miniszter Úr, nevetni kell,
hiszen az egész kultúránkat
a keresztkútnál kezdtük el.
Az első kedves gügyögésünk
a mély hitünkről mond regét,
az „ysa pur es chomov vogmuc”
s a königsbergi töredék,
a példázatok, szép legendák,
a siralmak és himnuszok...
S Balassi két szerelmi dal közt
bűnbánatos zsoltárt susog.
Aztán a magyar szellem-élet
Tovább a hit körül forog,
Erről vitáznak szenvedéllyel
Pázmány s a prédikátorok,

Zrínyink hatalmas époszához
a Szent Szűztől kér ihletet,
s egy délceg bécsi gárda-hadnagy
a vallásról bölcselkedett;
s törékeny testtel, rossz tüdővel,
amely tipol, liheg, zihál,
a lélek halhatatlanságát
hirdette jó Vitéz Mihály;
majd Berzsenyi az Istenséghez
zengett fohászos háladalt,
és Kölcsey meg úgy könyörgött,
hogy „Isten áldd meg a magyart!”
És Arany János azt kívánta, -
Ez nem hazugság, nem rege, -
hogy kis kacsóit összetéve
imádkozzék a gyermeke.
De hallgassuk meg tán Petőfit,
a Szabadságnak dalnokát:
az Istenünkre esketett fel,
hogy nem leszünk rabok tovább.
Hitünknek ősi lombos fáját
nem érte semmi hervadás:
tragédiáját Úr szavával
fejezte be a nagy Madách.
Aranykötésű imakönyvről
dalolt Reviczky boldogan,
s az Illés tüzes szekerekével
Adynk az ég felé rohan.
Itt minden művész, mint Jákob
az angyalokkal vív tusát,
hadd említsem csak Liszt miséit
és Munkácsynak Krisztusát...
Hát mindezért bizony honunkban
Tompult az agy, fakult a szív,
Ha vallásunknak oktatása
csak amolyan fakultatív.
Magyar kultúra vallás nélkül
ott lenne, hol a mádi jó
izrélita. - Miniszter Uram
Önt várja már a rádió.
Addio!

LÉNÁRD ÖDÖN

Ki itt belépsz –

Ki öt évnél nem tölt el többet
Ennek a pokolnak szutykos mélyén,
Ha jók az idegei, még rendbe jöhet.

De ki nyolc-tíz évig itt körbe jártál,
aki voltál, nem leszel már!

Kiket tizenöt évre hoztak ide?
Legyetek irgalmasok hozzájuk,
s lőjétek tarkón őket izibe!

S ha nem így lesz, csodát tett az Isten:
tűzön mentél Hozzá, se nem, mint Péter, vízen!

MÁRAI SÁNDOR

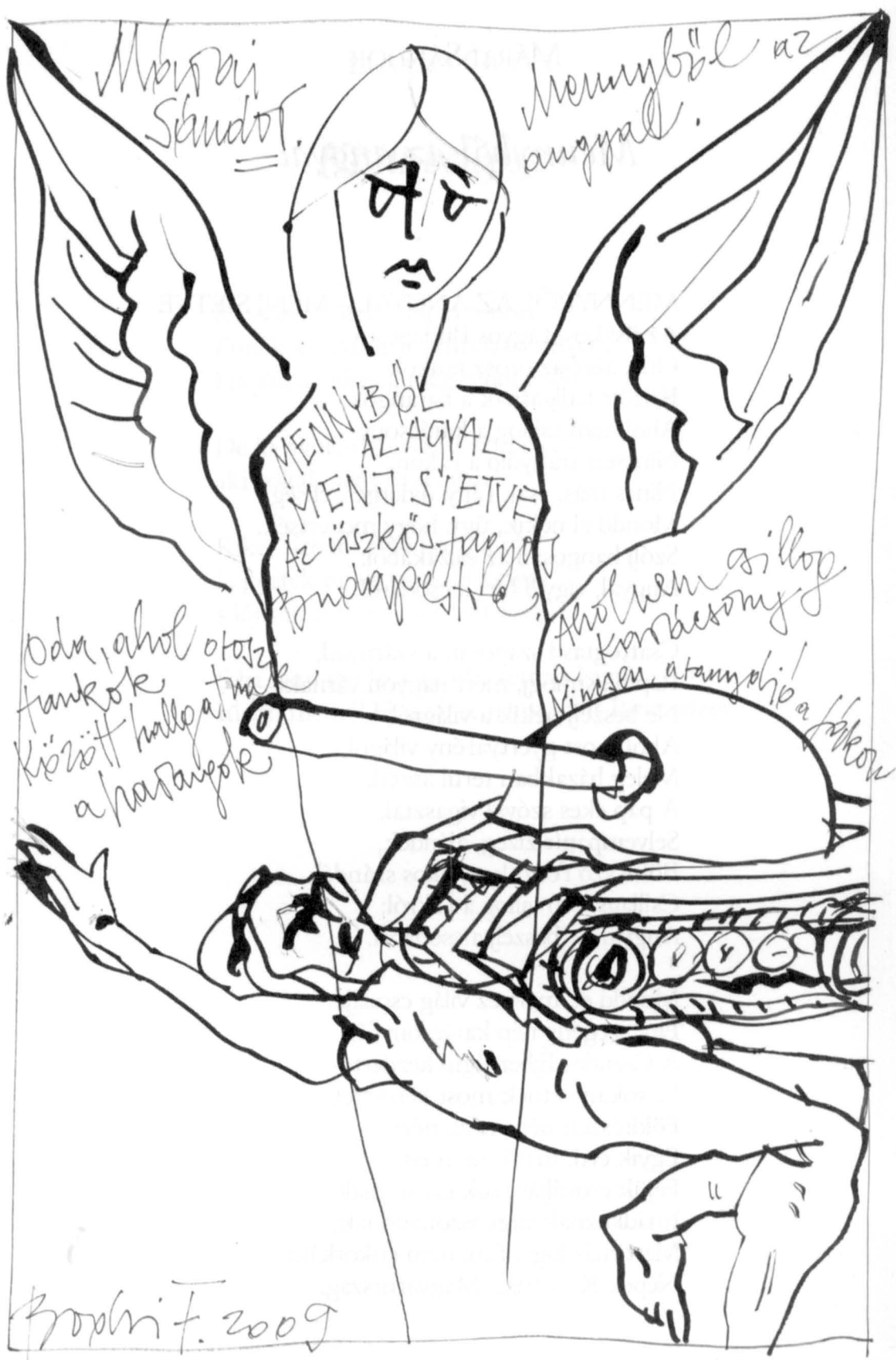
Mennyből az angyal

MENNYBŐL AZ ANGYAL – MENJ SIETVE

Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok.
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Angyal, vigyél hírt a csodáról.

Csattogtasd szaporán a szárnyad,
Repülj, suhogj, mert nagyon várnak.
Ne beszélj nekik a világról,
Ahol most gyertyafény világol,
Meleg házakban terül asztal,
A pap ékes szóval vigasztal,
Selyempapír zizeg, ajándék,
Bölcs szó fontolgat, okos szándék.
Csillagszóró villog a fákról:
Angyal, te beszélj a csodáról.

Mondd el, mert ez világ csodája:
Egy szegény nép karácsonyfája
A Csendes Éjben égni kezdett –
És sokan vetnek most keresztet.
Földrészek népe nézi, nézi,
Egyik érti, másik nem érti.
Fejük csóválják, sok ez, soknak.
Imádkoznak vagy iszonyodnak,
Mert más lóg a fán, nem cukorkák:
Népek Krisztusa, Magyarország.

Milyen Skundot.

Mennyből az angyal.

MENNYBŐL
AZ AGYAL -
MENJ SIETVE
Az üszkös fagyat
gondolatok

Oda, ahol ott vannak
közt hallgatók
a harangok

Ahol nem állap
a korcsongy /
Kínos, atanyolóp a fokon

Borini F. 2009

És elmegy sok ember előtte:
A Katona, ki szíven döfte,
A Farizeus, ki eladta,
Aki háromszor megtagadta.
Vele mártott kezet a tálba,
Harminc ezüstpénzért kínálta
S amíg gyalázta, verte, szidta:
Testét ette és vérét itta –
Most áll és bámul a sok ember,
De szólni Hozzá senki nem mer.

Mert Ő sem szól már, nem is vádol,
Néz, mint Krisztus a keresztfáról.
Különös ez a karácsonyfa,
Ördög hozta, vagy Angyal hozta –
Kik köntösére kockát vetnek,
Nem tudják, mit is cselekesznek,
Csak orrontják, nyínak, gyanítják
Ennek az éjszakának a titkát,
Mert ez nagyon furcsa karácsony:
A magyar nép lóg most a fákon.

És a világ beszél csodáról,
Papok papolnak bátorságról.
Az államférfi parentálja,
Megáldja a szentséges pápa.
És minden rendű népek, rendek
Kérdik, hogy ez mivégre kellett.
Mért nem pusztult ki, ahogy kérték?
Mért nem várta csendben a végét?
Miért, hogy meghasadt az égbolt,
Mert egy nép azt mondta: „Elég volt.”

Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdik, egyre többen kérdik,
Hebegve, mert végképp nem értik –
Ők, akik örökségbe kapták –
Ilyen nagy dolog a Szabadság?

Angyal, vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből.
Találkoztak űk már néhányszor
– A költő, a számár, s a pásztor –
Az alomban, a jászol mellett,
Ha az Élet elevent ellett,
A Csodát most is őők vigyázzák,
Leheletükkel állnak strázsát,
Mert Csillag ég, hasad a hajnal,
Mondd meg nekik, –
                                mennyből az angyal

New York, 1956.

MÁRAI SÁNDOR

Ötvennyolc

Magányod mély és ha kitörsz belőle
Zúzott fejjel hátrálsz vissza, te dőre!
Nem tudod még? Nincs otthonod, házad már
Csak a betű, amelyen nincsen áldás
Még egyszer fény ragyogja át magányod
Lakodból gyermeksírást hallani
Aztán csönd lesz. Felejtsd el ezt az álmot
Már versben sem tudod elmondani.

MÉCS LÁSZLÓ

Fényt hagyni magunk után!

Az élet örök búcsúzás.
Ó bár csak tudnánk távozáskor
fényt hagyni, mint a Messiás,
belészeretni az szívekbe,
apostolokba, mártírokba,
hogy átadják a századoknak,
a századok az ezredeknek!
Fényt hagyni, mint a Messiás!

Vagy legalább, mint az anyák,
kik egyre jobban megragyognak,
minél sötétebb lesz az éj,
és minél jobban porlanak
a bánat-barna hant alatt.
Fényt hagyni, mint a jó anyák.

Vagy legalább is, mint a Nyár,
amely almákba és diókba
szerette édes álmait,
és édességével világít
a hosszú, hosszú tél alatt.
Fényt hagyni, mint a drága Nyár.

Vagy legalább is, mint a Nap,
melyet elnyelt az alkonyat,
de a legbúsabb éjben is
világít még a gyöngyvirágban,
a liliomban, mécsvirágban.
Az életünk olyan tűnékeny.
Ó szent fényt hagyni volna jó!

MENTES MIHÁLY

Engemet Isten szeret

Akit az emberek szeretnek,
Addig él,
Míg minden hű szívet el nem temetnek.

Akit a nemzetek szeretnek,
Addig él,
Míg a nemzetben új fiak születnek.
Bár a földön senki ne szeressen,
Örökre élek,
Mert szeret engemet az örök Isten.

MORLIN IMRE

A konzervdoboz

1.

Ma megtudtam, utaznom kell,
indulnom, végre, örökre!
Kis motyómat összeszedtem,
batyumba mit rakjak bele?

2.

Emlékeim polcairól
összeszedtem szépet és jót;
sikert, örömet s bohót,
el ne szedjék a vámolók!

3.

Kicsi batyum úgy megtelt már,
megemelni alig bírtam,
a sokat, mit itt kell hagynom
keservesen megsirattam.

4.

Válogattam ide-oda,
és nem tudtam eldönteni,
mi maradjon és mi jöjjön,
ha ily messze kell utazni.

5.

De könnyemen furcsán megtört
a sok holmi csábos fénye,
s gondolkozni kezdtem rendre,
minek legtöbb az értéke?

6.

S amint nézek ide-oda,
megszólal egy kicsiny doboz,
üres konzerv, pléhskatulya:
Engem batyudba besorozz!

7.

Bosszantott e tolakodás:
Te kis értéktelen semmi!
De amint kezembe vettem,
szívem kezdett melegedni.

8.

Igen, jól emlékezem még:
fogolytábor, barakkalakás...
s jóbarátom úgy gondolta,
priccséhez lép már a Kaszás.

9.

Az erdőbe kiengedtek,
június volt, számócaért,
és a kicsiny konzervdobozt
teleszedtem barátoméért.

10.

Pedig magam is éheztem.
Hogy ettem volna belőle...
De mert mégsem nyúltam hozzá,
valutám maradt örökre.

11.

Mert mikor a vámhoz értem
s egy angyal batyumat nézte,
csak az üres, kis pléhdoboz
akadt hóféhér kezébe.

12.

Akkor szélesre tárt kaput,
belépkedtem rajt szegényen,
s a küszöbön váratlanul
színaránnyá lett edényem!

NAGY GÁSPÁR

Jegyezvén szalmaszállal

– ... mindig és mindig:
bűnökben édesült, iramult napok
habjaiban fuldokló emberek,
egy szalmaszállal, tudjátok-e?
talán a menthetetlent mentitek.

– ... kívül és belül:
poklosan örvényült, háborult világ,
de a remény sohasem meghaló,
ha minden utolsó szalmaszál
ABBÓL A JÁSZOLBÓL VALÓ!

NAGY GÁSPÁR

Tudom, nagy nyári délután lesz

Tudom,
nagy nyári délután lesz,
fülledt, meleg, esőutáni,
és hirtelen zuhanó, sosemhallott
redőny-mondatokra ébrednek
a versek a költők agyában,
de már hiába, hiába minden,
eljő akkor váratlanul... - -:

Mintha ezer fúrópajzs
dolgozna alatt, kipúposodik a föld
s homorul az ég, akárha óriások
tartanak vissza a levegőt tüdejükben,
vibrálni kezd és fényesedni minden...

Aki álomból kél, álomnak hiszi,
aki ébren, riadalmán túl remegve
és lebegve könnyűnek érzi magát,
különös, de nincs nagyobb zöreje,
a fák sem hajladoznak, a falak sem
dőlnék senkire, holott dőlhetnének éppen...

Akkor a szeretetben kíméletlenül pontos
f o r g a t ó k ö n y v szerint megszólalnak
mind a négy égtáj felől a h a r s o n á k...
a tücskök...

Tudom,
emlékezetes, nagy nyári délután lesz,
s nem lesz idő m e g í r n i, l e f o r g a t n i,
de mindenki - - - holt és eleven - - -
f ő s z e r e p l ő k é n t találkozik
a RENDEZŐVEL...

NAGY MIKLÓS

Karácsony a rács mögött

Lábujhegyen a rácson át
Leskődtem. Most ünnepli
Az ember künn Karácsonyát
A csönd, magány és vak sötét
Mélyében én is vágytam
Az ég mosolygó Kisdedét.
A folyosón, a rács előtt
Az őrnek unott lépte
Darabolgatta az időt.
Porlasztotta az álmait
Álmatlan éjszakának
Amit az őszi vágy telít.
Jöjjön, ki barlangban aludt
Penészt poshasztó szalmán,
Megszentelni ezt az odút.
És várni azt, amit ígért
A szalmás jászolában:
A mosolyát, a melegét.
És várni, hogy már idebenn
Lassan átmelegedjék
A sorsom alatt a szívem.

1950

NAGY MIKLÓS

Karácsonyi üzenet

Éjfél. Harangszó száll a börtönrácson át,
A nép ünnepli messze szent karácsonyát.
A hívő nép mely annyi baj között
Reménye szent várába költözött.
Velük tartunk, mint folyóval a part,
Bár börtönőrség és rács fogva tart.
Tőlük soha semmi el nem szakít,
Eggyé forraszt velük az ősi tiszta hit.
Fényárban áldják ők a Kisdedet,
Mi pállott szalmán, úgy ahogy lehet.
Nem jelzi más, csak összetett kezünk,
Szent éjszakánkra így emlékezünk.
Mikor feltűnt a csöndes ég ívén
Pásztortűzet keresve égi fény
S a földi lég szomjazva szedte szét
Az angyaloknak égi énekét,
Elment a súlyos lábú porkoláb,
Emlékezünk s imádkozunk tovább.
S ahogy egy csillag fényét veti rám,
Szívem mindenkinek békét kíván.
S mintha megnyílna most a végtelen,
S a rács is nyílni volna kénytelen,
Csöndes kihullásként itatja át
A kegyelem sorsunkat:
Az Istent váró füledt éjszakát.

1950

NEMES NAGY ÁGNES

A tárgy fölött

*Mert fény van minden tárgy fölött.
A fák ragyognak, mint a sark-körök.
S jönnek sorban, derengő végtelen,
fény-sapkában 92 elem,
mind homlokán hordozva mását –
hiszem a test feltámadását.*

ÖLBÉY IRÉN

Holt-tenger

Nem üdít, mint más tengerek,
nehéz és fojtó aroma,
kénkö-szag csípős árama
leng a türkisz hullám felett.

Nem játszik benne halsereg,
partja is kopár, mostoha,
itt nem gyúl szép és csoda,
nincs fa s madár sem csicsereg.

De egyszer megállt a sós parton
s a szeretetről szólt az alkony
bíborában az Istenember.

S a habon bársony szirmok ringtak,
kavargott a lágy rózsailat
s boldog volt és élt a Holt-tenger.

PÁKOLICZ ISTVÁN

Mária éneke

Fűszerszámmal és kenettel
Jöttünk három asszonyember
De a holtnak már hült helye
Csak egy angyalforma gyerek
Ül a kövön kürtjét fújja - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

Mit szóljunk három asszonyok
Mégis csak különös dolog
Ez az alig-kamasz gyerek
Emelte föl a sírkövet
Még hárman se bírtuk volna - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

De ha nincs a kriptaboltban
Hova tűnt élve vagy holtan
És a strázsáló katonák
Hanyatt-homlok ki merre lát
Nyomozhat a Prefektúra - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

Óh én egyszülöttem szólj már
Legalább anyádnak szólnál
Még ránk fogják úgy loptunk el
Kihúztunk kenderkötéllel
S kertek alatt vittünk bújva - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

Lassankint már emlékezem
Hogy mit is mondtál pénteken
De azt hittem szegény fiam
Nem gondolhatod komolyan
Vérbe-mocsokba ájulva - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

Az lehet hogy istent szültem
De a fiamnak örültem
Bárcsak maradt volna veszteg
Abban mit az apja kezdett
Ott a baltája gyalúja –
Föltámadott
Allelúja allelúja

Kedves húgom immár nézd el
Nem érem föl asszonyésszel
A kínhalál igazi volt
S feltámadt halottaiból
Ahogy megmondotta vala - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

Ijjedezni most már nem kell
Induljunk Jérusálembe
Szárnyaljon a hír szerteszét:
Ha újból megfeszítenék
Fölkelne sírjából újra - -
Föltámadott
Allelúja allelúja

Pázmány Péter: Ének Magyarországi
Védasszonyáról

...fénye a fénynek,
kítja a sebeknek,
és leki sebek
adja életet
Szolgálat
Seregeinek.
AMEN

Borhi f. 2009

PÁZMÁNY PÉTER

Éneke Magyarország védasszonyáról

Babits Mihály fordításában

Óh dicsőséges, óh ékességes, csillag, fényességes!
Világ úrnője, kegyes anya, édes!
Angyalok szája, próféták lánya, Dávid unokája,
neked énekelt Salamon hárfája.
Menny királynője, búk enyhítője, egek erős őre,
tavaszi színek virágos vesszője!
Felkelő hajnal, lámpa mely nem csal, nap dús sugarakkal:
tőled az éj fut, s kigyullad a nappal.
Nap győztes párja, föllengő pára, leányszépség bája,
kit megkívánt a tisztaság királya!
Király lugassa, aranyos násfa, elefántcsontbástya:
légy szegények üdvének vitorlása!
Virtusból pálma, egek nektárja, jóillatok árja,
vezesd a tévelygőt a kész hazába!
Zamatok magva, fények patakja, lelkeink csillagja,
fordítsd figyelmed e zengő szavakra!
Hadak iránya, vígság forrása, szemérem virága,
benned bokrosul a mennyek pompája.
Fehér liliom, rőt rózsaszirom, viola-fuvalom,
s az arany csillag ring öledben, hajadon.
Szűzeknek szűze, világnak tűze, vezess égbe győzve,
ne maradjunk itt honunkból száműzve!
Fénye a fénynek, kútja segélynek és lelki reménynek,
adj életet szolgálid seregének! Amen.

Petőfi Sándor

Háborúval álmodám

Háborúval álmodám az éjjel,
Háborúba hítták a magyart;
Fölhívó jelül, mint hajdanában,
Országszerte járt a véres kard.

S fölriadt a véres kard láttára,
Akinék csak egy csepp vére volt.
A szabadság drága koszorúja,
Nem hitvány pénz volt a harci zsold.

Épen e nap volt menyegzőnk napja,
Az enyém, leányka, s a tiéd;
S én, hogy haljak a honért, elhagytam
Házasságunk első éjjelét.

Úgye, lyányka, a menyegző napján
Menni és meghalni, szörnyű vég?
És mégis, ha rákerülne a sor,
Ugy tennék, mint álmomban tevék.

Szalkszentmárton, 1845. aug. 20. - szept. 8. között

PETŐFI SÁNDOR

A gólya

Sokféle a madár, s egyik ezt, másik azt
Leginkább kedveli,
Ezt ékes szólása, amazt pedig tarka
Tolla kedvelteti.
Kit én választottam, a dal-mesterséghez
Nem ért az a madár.
S egyszerű, mint magam... félig feketében,
Félig fejrben jár.

Nekem valamennyi között legkedvesebb
Madaram a gólya,
Édes szülőföldem, a drága szép alföld
Húséges lakója.
Tán ezért szeretem annyira, mert vele
Együtt növekedtem;
Még mikor bölcsőmben sírtam, ő már akkor
Kerepölt fölöttem.

Vele töltöttem a gyermekesztendőket.
Komoly fiú valék.
Míg társim a hazatérő tehéncsordát
Estenként kergeték:
Én udvarunkon a nádkúp oldalánál
Húztam meg magamat,
S némán szemléltem a szárnyokat-próbáló
Kis gólyafiakat.

És elgondolkodtam. Jól tudom, az gyakran
Fordult meg fejembe:
Miért hogy az ember nincs úgy, mint a madár,
Szárnyakkal teremtvé?
Csak a messzeséget járhatni meg lábbal
S nem a magasságot;
Mit ér nekem, mit a messzeség? mikor én
A magasba vágyok.

Fölfelé vágytam én. Ah, úgy irigyeltem
Sorsáért a napot,
A föld fejére ő tesz világosságból
Szótt arany kalapot.
De fáj, hogy estenkén megszúrják... mert hiszen
Foly keblébül a vér;
Gondolám: hát így van? hát aki világít,
Ilyen jutalmat nyér? - -

Kívánt időszak az ősz a gyermekeknek,
Mint anya jön elé,
Aki fiainak számára kosarát
Gyümölcscsel terhelé.
Én ellenségemül néztem az ősz, s szólék,
Ha gyümölcsöt hozott:
Tartsd meg ajándékod, ha kedves madaram,
A golyát elcsalod.

Szomorodott szívvel láttam gyülekezni,
Midőn távoznak;
Miként most eltűnő ifjuságom után,
Ugy néztem utánok,
S milyen bús látvány volt a házak tetején
A sok üres fészek,
Szellő lehelt reám, sejtés halk szellője,
Hogy jövőmbé nézek.

Mikor tél multával fehér hó-subáját
A föld levetette,
S virággal zsinórzott sötétzöld dolmányát
Ölté föl helyette:
Akkor az én lelkem is felöltözék új,
Ünnepi ruhába,
S gólya-várni néha elballagtam egész
A szomszéd határba. -

Később, hogy a szikra lángra lobbant, ahogy
Ifju lett a gyermek:
Talpam alatt égett a föld, nekiesem,
És paripán termék,
S megeresztett kantárszárral vágtaték ki
A puszták terére...
Még a szél is ugyan nekigyürközött, hogy
Lovamat elérje.

Szeretem a pusztát! ott érzem magamat
Igazán szabadnak,
Szemeim ott járnak, ahol nekik tetszik,
Nem korlátoztatnak,
Nem állnak körülöm mogorva sziklák, mint
Fenyegető rémek,
A csörgő patakot hányva-vetve, mintha
Láncot csörgetnének.

És ne mondja senki, hogy a puszta nem szép!
Vannak szépségei,
De azokat, mint a szemérmes lány arcát,
Sűrű fátyol fedi;
Jó ismerősei, barátai előtt
Leteszi fátyolát,
S rajta vesz merően a megbűvölt szem, mert
Tündérkisasszonyt lát.

Szeretem a pusztát! be-bekalandoztam
Tüzes paripámon,
S midőn már ott jártam, ahol fizetésért
Sincs emberi lábnyom:
Lovamról leszálltam, gyepre heveredtem.
Egy futó pillanat
A tóra mellettem, s benne kit látok meg?
Gólya barátomat.

Oda is elkísért. Együtt ábrándoztunk
A puszta legmélyén,
Ő a víz fenekét, én a délibábot
Hosszasan szemlélvén.
Igy töltöttem vele gyermekségemet és
Ifjuságom javát,
Azért kedvelem, bár se' tolla nem ragyog,
Se' szép hangot nem ad.

Mostan is kedvelem és úgy tekintem én
A gólyamadarat,
Mint egyetlen valót, mely egy átálmodott
Szebb korból fönmaradt.
Megérkezésedet még mostan is minden
Eszendőben várom,
S kívánok szerencsés utat, ha távozol,
Legrégibb barátom!

Szalonta, 1847. június 1-10.

PILINSZKY JÁNOS

Egyenes labirintus

Milyen lesz az a visszaröpülés,
amiről csak hasonlatok beszélnek,
olyanfélék, hogy oltár, szentély,
kézfogás, visszatérés, ölelés,
fűben, fák alatt megterített asztal,
hol nincs első és nincs utolsó vendég,
végül is milyen lesz, milyen lesz
e nyitott szárnyú emelkedő zuhanás,
visszahullás a fókusz lángoló
közös fészkébe? - nem tudom,
és mégis, hogyha valamit tudok,
hát ezt tudom, e forró folyosót,
e nyílegyenes labirintust, melyben
mind tömöttebb és mind tömöttebb
és egyre szabadabb a tény, hogy röpülünk.

PILINSZKY JÁNOS

Introitusz

Ki nyitja meg a betett könyvet?
Ki szegi meg a töretlen időt?
Lapozza fel hajnaltól-hajnalig
emelve és ledöntve lapjait?

Az ismeretlen tűzvészébe nyúlni
ki merészel közülünk? S ki merészel
a csukott könyv leveles sűrűjében,
ki mer kutatni? S hogy mer puszta kézzel?

És ki nem fél közülünk? Ki ne félne,
midőn szemét az Isten is lehúnyja,
és leborúlnak minden angyalok,
és elsötétül minden kreatúra?

A bárány az, ki nem fél közülünk,
egyedül ő, a bárány, kit megöltek.
Végigkocog az üvegtengeren
és trónra száll. És megnyitja a könyvet.

PROHÁSZKA OTTOKÁR

A mindenség érzelmeivel

Részlet:

„Az élő vizek forrása”-ból.

(Sík Sándor szerkesztésében)

Megannyi szeretet ömlik el a tavaszon,
mikor a tél merevsége lazul,
ébrednek a természet titokzatos erői
s mindenütt új élet fakad.
Mikor a dombok bársonyos szépségbe öltöznek
s az ifjú gyepek, az erdő májusi zöldje,
mint fejedelmi palást borul a hegyek vállaira.
Vagy mikor az Úr a földeken esőt hullatva, áldva jár.
Mikor csíráztatja a vetést,
Ezt az évente visszatérő csodálatos kenyérmegújulást.
Mennyi szeretetről beszél az este,
az alkonyi harmat,
melyben éjszaka fürdik a rét s az erdő.
És az újranyíló reggel,
a fák és bokrok csillámló harmata,
az ezernyi finom pókhálószőttes,
mely ezüstözve veri széjjel a nap sugarát.

És a hanyatló fénykorong a csendes órán,
mikor hatalmas színkamrájából
az ég alján hosszú sávokban kirakja a nap
a bíboros, violás, tüzes, aranyos fátolszöveteket
s a hullámozó színtengeren
a felhőpárkányok mögé hanyatlik
a nappalnak forró ábrázata.

Mennyi törtetés

a füvek, a vetések növényében,
a rügyek duzzadásában.

Micsoda félelmes erővel húzza fel a nap
a bokros sűrűből

az erdőnek törzsökös óriásait,

hogy kinőjjenek onnan

és beleágazzanak az égnek kék teljességébe.

Mennyi mozgás,

a szelek és viharok, a fellegek és esők járásában,

e zivatarszárnyakon nyílsebesen utazó vitorlások vonu-
lásában,

a villámok vonaglításában,

az ég méltóságos morajában,

a záporok susogásában

a kavargó hópelyhek karácsonyi táncában.

Mennyi lendület

a futó patakokban

s az Alpok zuhatagaiban,

a Niagara siketítő zúgásában, félelmes áromladékaiban,

a Nílus árjának széles ritmusú lüktetésében.

Mennyi a tengerek örök nyughatatlanságában,

Viharverte vízcsúcsaiban,

dübölgő mélységeiben!

És a földnek, a csillagoknak szédítő forgolódásában,

egymás közé hajított, végnélküli kavargásában,

a mindenség határtalan párkányáig.

Hogy vonul a madársereg
földeken, tengereken át
feltarthatatlanul.
A vágy hajszolja őket messze, messze.
Hogy lüktet az élet az elevenek sejtjeiben,
a szívek millióiban.
Mennyi megindulás,
mennyi félelmes szenvedély
a világtörténelem eseményforgatagában,
a népek élet- és szellemáramlásaiban,
a háború szörnyű indulataiban.
És az érzések,
szent szenvedélyek
minő túláradozása
a boldogok csarnokában,
az egek magasságában,
hol „a folyó rohamra felvidíti az Isten városát”.

A teremtésnek mindezt a lendülését,
reszketését
magunkba kell ölelnünk,
magunkba kell szívunk,
magunkba olvasztanunk,
megélnünk
és szeretetünket, imádásunkat
„ex affectu universitatis”,
a világegyetem minden teremtményének érzelmeivel
vinni az Úr elé.

PUSZTA SÁNDOR

Még nyílnak a

még süt a nap
még nyílnak a virágok
a madarak is szólnak
azért ez már nem az igazi
már tegnap sem volt az
az azelőtti is gyanús volt
s a jóval azelőtti

már régóta nem az

azért a madár már nem úgy szól
a tegnapi sem úgy szólt
és nem úgy szólt a tegnapelőtti
már régesrég nem úgy szól

csak az Angyal szeme ugyanaz
szemeim mögött
ahogy a Hegy mögül figyel
s nemsokára hazahív

RAB ZSUZA

Miatyánk

Mi Atyánk! Ki vagy a mennyekben!

Ott vagy, igen, de jönnél egyszer le a földre, lépdelnél végig közöttünk lehelne rád nyirkos kapuboltok szemétszaga, néznél be udvari ablakokon a szobákba, ahol feldöntött pálinkástüvegek közt egy pontra merednek az asszonyok!

Szenteltessék meg a te neved!

Mindenható vagy, add hát, hogy megszenteltessék az ember neve is. Gyarlónak, halandónak ítélted, azért volt neki mindegy, mit cselekszik a földön.

Jöjjön el a te országod!

De melyik az? Hiszen múlandó életünkben annyiszor mondták nekünk - ez a te országod, ez a te országod, annyiszor jaj, annyiszor!

Legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt a földön is!

Mennynek és földnek törvénye ha egy lehetne!

De hogy országolnánk mennyei módon a földön?

Té segítesz? Vagy, tűzesőt zúdítasz megint Sodomára?

Kiszemelted-e Lótjaidat?

A mi mindennapi kenyerünket add meg minékünk ma!

A napit, de mi a holnapit kívánjuk, a holnaputánit!

Legyilkoljuk érte a földjeinket, mérget vetünk vadjaidnak

madaraidnak emelünk kongó kőkockákat fáid zöld kontya helyébe, s majd a kenyér-termő föld minket meg az ítélet éjszakáján.

És bocsásd meg a mi vétkeinket,

Honnan kezdjük a felsorolást? Az anyaméhtől? Futja-e életünkből
végigmotyogni vétkeinknek fekete lajstromát?
Mégis tekints, ha nagyságos dolgod engedi, mi apró jóságainkra is - tőled valók-e?
vagy törettetéseinktől? Voltunk néha azért irgalmasak is,
legyen az egy szemer a serpenyőben!

Miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek!

Ha akképpen, akkor jaj nekünk és jaj
az ellenünk vétkezőknek! Mert mi nehezen
bocsátunk meg,
de hisz érted, e sáros földön nekünk
nehezebb.
És ne vígy minket a kísértésbe,
Ezek már rég nem a te kísértéseid,
hiszen azok olyan ősieik hogy edzettségünk
megbirkózik velük.
Nem isteni és nem ördögi kísértések ezek,
hanem valaki langyos szívűé,
aki odaférközött tüzed közé s az ördög jege közé.
Alig ismerjük még, azért veszedelmes.

de szabadíts meg minket a gonosztól!

Ő az, ő! Az előbbi, a langyos! Tőle szabadíts meg! A Gonosztól!

Mert tiéd az ország és a hatalom
és a dicsőség,
Nem egy az ország az országlással,
nem egy a hatalom a hatalmassággal,
nem egy a dicső a dicsőséggel.
Add, hogy egy legyen, tedd, hogy úgy legyen,

mindörökké.
Ámen.

RADNÓTI MIKLÓS

Köszöntő

Egy Sík Sándor-iünnepély prológusa

Ötven év?
kit ünnepeltek, annak nincs kora.
A költő hangja száll,
visszhangja támad és hallható
a néma és mégis harsogó időben.

Mit is jelent húsz, vagy ötven év?
múlt és jövő századok sora?
A költő oly idős, amennyi a világ,
foglyul nem eshet, s röptének néha tág
a horzsoló közel s a föld felett
a csillagrendszerek hona
moccanni néki szűk lehet.

Egy költőt ünnepeltek itt,
ki Krisztust kiált, mikor
az erőt is megtörte már a próba,
s bárány helyett a farkast hirdeti
s kemény öklére büszke Európa.

Egy költőt ünnepeltek itt,
ki mindenkit megért és sohasem ítél,
s "csak tiszta test, akár az encián,
és lélek, mint a fenyvesormi szél".

Virág és szél a hegytetőn?
ösvény vezet felé, erős kapaszkodó,
de hangot hallotok, vigasztalót,
s elétek villan fönn a régen áhitott világ,
s egy napsütötte tó.

Ötven év?
nem azt köszöntöm én a költő ünnepén,
költőnek nincs kora.
Ma gyermek még és új játékra kész,
egy pillantás, és újra régi mester,
aki a gyermek századot tanítja,
tapasztalt bölcshez illő türelemmel.

Társát köszönti most a gyermek,
lélek a lelket, aki eretnek
hadak között hűségre példakép;
fiú köszönti apját, egy hitvány
korban lelkéhez hű tanítvány!

REMÉNYIK SÁNDOR

A szőnyeg visszája

Kétségbe esem sokszor én is
A világon és magamon,
Gondolva, aki ilyet alkotott:
Őrülden alkotott s vakon.
De aztán balzsamként megenyhít
Egy drága Testvér halk szava,
Ki, míg itt járt, föld angyala volt,
S most már a mennynek angyala:
„A világ Isten-szötte szőnyeg,
Mi csak visszáját látjuk itt,
És néha - legszebb perceinkben -
A színéből is - valamit.”

REVICZKY GYULA

Ősz felé

Vágy, szenvedély bevonja szárnyát;
Dalaim immár csendesek;
Bennük csak néha-néha zendül
Egy álom, egy emlékezet.

A szép tavasznak álma őszkor;
Virágokról édes regék.
A szív, mely lemondásra készül
S úgy megzokog; Ne még! ne még!

Lehajtja szép fejét a rózsza;
Nem éli túl a hév nyarat.
S az édes vágyak, a virágok,
Szivemben is hullonganak.

Bágyadt a nap, bágyadt a tájék;
A télre fázva gondolok,
S a langyos őszi napsugárnál
Vérem még egyszer föllobog.

Tavaszhát mosolyg reám keresztül
Egy rózsaszínű fátyolon.
Látom virulni a világot,
S csak álmodom, csak álmodom...

RÓNAY GYÖRGY

A megfáradt Odysseus

Amit nem láttam a világból,
nem érdekel már.

Amit láttam is, lassan elfelejtem.

Sziklán ülök, hálómat bogozom,
hallgatom a hullámok mormolását.

Vagy nézem udvarom zugából
dárdavető ifjak vetélkedését.

Hogy kétannyira dobtam valaha?
Mindegy. – Leég a láng,
füsttel, korommal hamvadnak a fáklyák.

Gyerünk aludni, Penelopé.

Hanem azért az ablakot
hagyd nyitva éjszakára.

Bármelyik pillanatban
szólhat a tengerről a hívás.

1970. szeptember

SIK SÁNDOR

A rakéta útja

Lassan lehajlik pajzstartó kezem,
Nem támadok és nem védekezem.

A tarka-barka vásár véget ért,
Nem nyújtózom már földi dolgokért.

Nem fürkészem és nem hívogatom
A sorsomat sem. Jöjjön, fogadom.

Emberkéz után sem nyújtok kezet,
Minden lépésem hozzájuk vezet.

És rajtuk, bennük ahhoz, ami Más,
Minden ember jelkép és látomás.

Nem is én megyek, csak úgy visz a *van*,
S én alázattal vitetem magam,

Merre rakétám útja rendelé,
Az űrön túli tengerek felé.

SIMON ISTVÁN

Gyerekkori karácsonyeste

Hirtelen milyen tág teret nyitott
óriási ereje a fagynak.

A jeges mezőn szinte tériszonyt
érezve csak gubbadnak a varjak.

Meredeznek a reggel még komor
hegyek fáí is talpig zuzmarásan.
A ház asztalán fölragyog a bor;
fenyők zúgnak a harangkondulásban.

S az erdei mélyutakra szorul
a hófúvás; a szomszéd faluból hát
toronyiránt jön a plébános úr
imbolyogva karácsonyra hozzánk.

A havas fényben látni még, ahogy
némán fölnéz az úti feszületre,
hol szegként lógnak már a jégcsapok,
mielőtt a fiú megszületne.

SINKA ISTVÁN

Lidia Pál után sóhajt

Hogy nyugaton-e vagy keleten
tűnt el
végképpen,
vagy hajózik még
valamék tengeren,
ki tudja? Hallgat börtön-éjben,
dohban, vak penészben,
honnan nem lehet megváltani semennyi ezüsttel?
S napfény soha nem éri síró szemét?

Óh, én Lidia,
lelki menyasszonya,
nem tudom meg soha,
hova lett. Mint elszállt madárnak alig,
vagy nincsen még híre sem.

Se csillag nem tudja merre-útját, se nem tudja
a felhő.

Nagy messzeség, az örök messzeség ő.
S kérdezheted Krétát, kérdezheted Máltát,
nem felelnek. Üresen peng az idő.
Szavainak zengő, lágy varázsát
ott még nem ismerik
sem a katonák,
sem a halászok,
sem a tengerészek.

Pedig ő oltotta ki pogány ragyogását
Rómának, s aztán – úgy mondják –
Ifjak, öregek és koszorútlan mátkák
között a cirkusz porondjára lépett
az oroszlánok elé. Hírlik az is,
hogy Néró kertjében,
világnagy-sötétben
keresztyének égtek
fáklyaként el ... S hogy azóta
se emberek, se madarak Pált többé sose látták.

... Álom volt? láng volt? Zene volt és ábránd?
Bíboráros lány, én mindegyiknek érzem.

Úgy tán,
mint ahogy a tengeren
örök hullám megyen örök hullám után.

SZABÉDI LÁSZLÓ

A lator anyja

Áll a megszomorodott anya a keresztnél,
szíve kínosan dobog,
agya alig eszmél,
tágra nyílt szemet mereszt
körül a Kopáron:
egy kereszt meg egy kereszt
meg egy kereszt, három.
Itt megáll, néz, aztán
iszonyút kiált,
harmadik keresztfán
látja a fiát.

Jaj, fiacskám! Jaj, egek !
- a kereszt alá rogy. –
Tenyeredből rút szegek
nyomán vér szivárog,
lábad fejét is kövér
szegek szegik durván,
egész tested csupa vér –
fiam vére, hullj rám !
Lábaim áraszd el,
lepd el két kezem,
négy sebért – ha az kell –
négyyszer vétkezem !

Jaj, fiacskám, tolvajok
társa, útonállók
cimborája! Hol vagyok,
milyen úton állok?
Nincs nálam keservesebb
anya, latrok latra –
meg ne moccanj! Nő a seb
minden mozdulatra.
Jaj, ne mozdulj, jaj, meg,
aludj, kedvesem,
jaj, ne mozdulj, halj meg,
fiam, csendesen.

Meg ne halj, az Istenért!
A kegyetlen Bíró
téged hányszor tetten ért,
a bűnöket író;
tagadnád vagy vallanád,
számon tartja vétked,
meg ne halj! Míg élsz, anyád
megbocsát tenéked,
mindent megbocsátok,
a rablást, a vért –
s rám szálljon az átok
bocsánatomért.

1940

SZABÓ FERENC

Második meghívás

Jer 15,16-21

„Ha visszatérsz hozzám
visszafogadlak szolgálatomba
légy újra a hangom szócsövem szám
veled leszek megszabadítlak
csak térj vissza hozzám!”

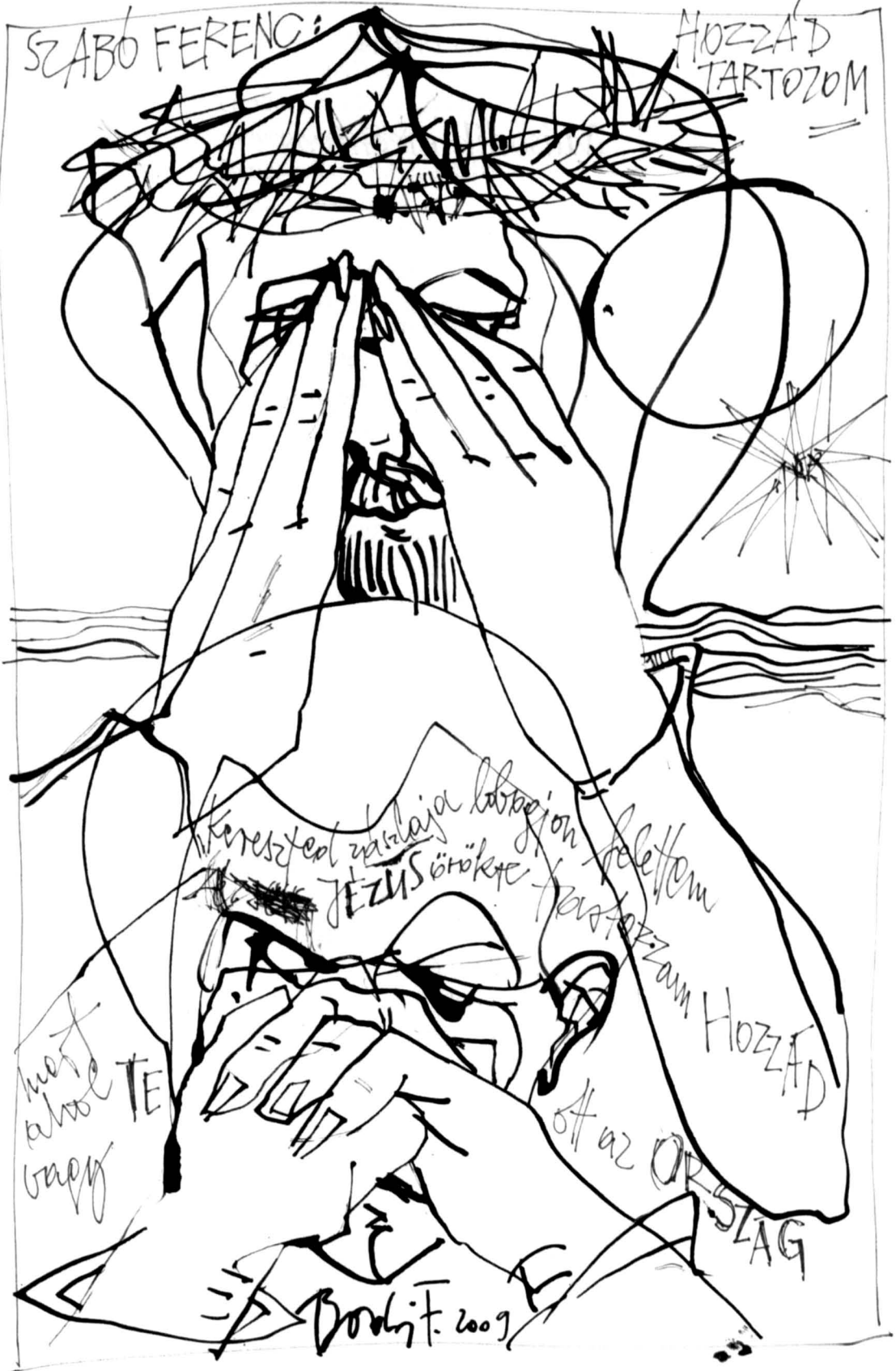
Olyan lettél számomra mint a csalóka patak
kiszámíthatatlan – pedig én csaltalak
menekültem bujdostam előled
pedig nem akartalak végleg elhagyni Téged
Most is még szívem sajdítják az emlékek
ha szavadra akadtam kenyeremmé lett
örömet keltett szívem vidította

Nem feledhetlek
nincsen maradásom Nélküled
ősi és új hűséged fogva tart stigmatként éget!

Milyen jó hogy megbélyegeztél
e sebsajgás milyen édes
a Te Nevedet viselem
Megfeszített Istenem
ne engedd hogy valaha bármi
elszakítson Tőled!

SZABÓ FERENC:

HOZZÁD
TARTOZOM

Keresztet vállajra lógajon felettem
JEZUS ördöke keresztet
Hozzád tartozom

most
ahol
vagy
TE

HOZZÁD
az
OROSZLAG

Bodhi F. 2009

SZABÓ FERENC

Hozzád tartozom

Jer 20,7-9

Ó nem átkozom a prófétával
azt a napot amelyen megszülettem
mindig áldalak azért hogy lettem
s hogy Fiad mellé társul elszegődtem
mikor fiatal fejvel vállaltam a küldetésem
szabadon és örömmel tettem

Most újra megajánlom magam
úgy ahogy ma itt vagyok
a múltam belém épült – vállalom
mert Irgalmad is vállalt engem
erősíts meg hűségemben!
Tudom ha elcserélnélek
kérész kéjekkel bálványokkal
a tűz bennem gyötrő lángokkal
csontomig izzana – poklom Szereteted lenne!
most már végleg a tűzbe vetve
mindazt mit megéltem de nem szerettem
Kereszted zászlaja lobogjon felettem
Jézus örökre tartozzam Hozzád
mert ahol Te vagy ott az Ország!

SZABÓ FERENC

Suscipe

Ágoston és Pascal tanítottak:
„Magadhoz teremtetél engem...”
„Önmagát túlszárnyalja az ember”

Mindig tudtam
Tè vagy a Forrás és Tè vagy a Tenger
szívem addig nyugalmat nem lel
míg hozzád el nem ér

Mindig érzem –
akkor is ha hűtlen távol jártam Tőled
s balgán áldoztam a bálványisteneknek
szívemben ott sajgott az égő seb –
megjelöltél s Tied vagyok

De most izzó villámod
újra belémégette
bálványisteneket nem imádhatok!
Amíg a vágy és a félelem rabja vagyok
Feléd szabadon nem szárnyalhatok

Égess ki belőlem minden vad vágyat
szabadíts meg a szorongástól
vedd vissza szabadságom
Tőled kaptam – Tiéd!
Csak szeress és szeresselek
ez nekem elég!

(Villa Cavalletti, 1991. szeptember 17.)

SZABÓ LŐRINC

A huszonhatodik év

Búcsúzunk, édes kétségbeesésem?
Mindig búcsúzunk! Valami selyem,
valami hűvösség a szivemen,
valami béke vagy már: alig érzem
fájónak ezt a fájdalmat: becézem,
hisz már rég csak általa vagy velem,
s szomorúan bár, mégis édesen
meg-megismétled, amit veled éltem
e tündér földön: teleröpködöd
multunk éveit, a huszonötöt,
s ezt, a huszonhatodikat, örök
búcsún, te, társam, halott útitárs:
tárt szívemben mindig itthon találsz,
és akárhogy fáj, vigasz, hogy te fájsz.

SZABÓ LŐRINC

Babits

Mit láttam benned? Hőst, szentet, királyt.
Mit láttál bennem? Rendetlen szabályt.
Mit láttam benned? Magam végzetét.
Mit láttál bennem? Egy út kezdetét.
Mit benned én? Gyászt, magányt, titkokat.
Mit bennem te? Dacot és szitkokat.
Aztán, mit én? Jövőm rémálmait.
S te? Egy torzonborz állat vágyait.
Én? Istent, akit meg kell váltani.
Te? Hogy jönnek a pokol zászlai.
S később? Hogy az ellenség én vagyok?
S én? Azt, akit soha el nem hagyok.
Te, tíz év múlva? - Tán mégis fiad?
S én, húsz év múlva? Láss már, égi Vak!
S húsz év múlva, te? Nincs mit tenni, kár.
Húsz év múlva, én? Nincs mit tenni, fáj!
S a legvégén, te? Így rendeltetett.
S én, ma s mindig? Nincs senkim kívüled.

SZENT-GÁLY KATA

Utak

Isten országa olyan,
mint a magas hegyre épített város,
melyet sokféle úton és ösvényen lehet megközelíteni.
Krisztus rövid térképet adott hozzá:
felvázolt nyolc vonalat,
nyolc különböző utat,
melyek biztosan feljutnak a tetőre,
azután tetszésünkre bízta,
hogy válasszuk ki a nekünk megfelelőt
egyéniségünk és körülményeink szerint.
Mondotta azt is,
hogy szívesen vállal csoportvezetést egy szűk, de végtelenül
egyszerű úton,
mely a többieknek is többször átszeli.
A meghívás teljesen általános:
nincs se korhatár,
se jelentkezési határidő,
leget már hajnalban is csatlakozni,
vagy akár az utolsó pillanatban
a teljes besötétedés előtt.
A vezetés díjtalan,
de csak úgy vállal felelősséget érted,
ha komolyan veszed utasításait,
ha mindig a nyomába lépsz,
és zúgolódás nélkül viszed a rád eső poggyászt
a közös, emberi sorsból,
úgyis figyelembe veszi teherbíró képességedet.
Mint minden hivatásos hegyi vezető,
az engedelmisséget ő is megkívánja,
annál is inkább,
mert egyetlen kötélbe kapaszkodtok valamennyien,
s a te hibás lépésed másokat is veszélybe sodor.
Érdemes komolyan venni:
- bár csak tanács és nem parancs –
könnyebben haladsz,
ha nem viszel semmi feleslegeset magaddal,

és ha független vagy szívedben mindenkitől.
Útközben ne tekintgess hátra,
mert fáradt perceidben utánad fog nyúlni az,
amit elhagytál,
ne gyűjtögess ritka kőzeteket,
különleges növényekre se vadássz,
mert elterelik figyelmedet az Útról,
és úgysem fogsz tudni mit kezdeni kincseiddel
a Városban,
mert ott mindent a Szeretet szerint értékelnek,
s a Mérleg nyelve nem is érzékeny másra.

Boldog a lélekben szegények,
a Végtelen ígézetében élők,
akik rátették életüket a legnagyobb Kalandra:
az Isten-keresésre,
- mert érdemes volt megszületniük.
Mint az induló mag, szétroppantják
A hétköznapi mérték, a szokás fojtogató héját,
Nekik minden megér a Kincs,
Amit észrevettek az Írás barázdáiban,
nekik mindent megér a Gyöngy,
amit megláttak Krisztus kezében.,
Ők: az örök fiatalok,
a lelkesedni tudók,
az Isten-gyermekek,
s ezért övék az Ország,
ez a köztünk és bennünk élő valami,
mely foghatatlan, akár a Szeretet,
de mégis van
és világot alakító erő.

Boldogok, akik sírnak,
akik érzik a szükségességét annak,
hogy bűnbánatot kell tartani,
akik honvágyat éreznek még a jobb és nemesebb után
a kényelem és luxus közepette is,
- mert ha fáj az, hogy elszakadtunk Istentől,
már meg is tettük az első lépéseket feléje,
a Vigasztaló felé.

Boldogok a szelídek:
az akarat hősei,
a jellemalakítás művészei,
akik önmagukat, ezt a kis talpalatnyi földet
annyira meghódították Krisztusnak,
hogy támaszpontokká lettek,
ahonnan az Úr tovább indulhat a világ meghódítására.
Krisztus: az Isten Báránya,
ők meg Krisztus bárányai,
akik küldetést kapnak a farkasok közé,
hogy tanúságot tegyenek a Nagy Szelídről
fegyverek nélkül
anyagiak nélkül,
saját egyéniségük által,
igénytelenségben és egyszerűségben.
Mert ahogyan Krisztus bemutatta nekünk az Atyát,
Ugyanúgy kell nekik bemutatni Krisztust,
Önmagukban.

Boldogok az irgalmasok,
a szeretet megszállottjai,
akiknek belső szükségesség az, hogy segítsenek,
hogy szolgáljanak
és megkönnyítsék mások életét.
Olyanok, mint az önmagán túlcsorduló forrás,
mely személyválogatás nélkül engedi,
hogy merítsenek vizéből.
- Isten is engedni fogja,
hogy beteljenek Vele.

Boldogok a tisztaszívűek,
mert ők tökéletesen teljesítik a legfőbb parancsot
és ezért mindenütt megtalálják Istent:
a teremtet világ szépségében és törvényeiben,
az embertestvérekben,
felfedezik a Kenyér színeváltozásában
sőt önmagukban is megsejtik jelenlétét.

Boldogok, akik éhezik és szomjazzák az Igazságot,
mert Ő nemcsak azért jött, hogy betöltse az Írást,
hanem az emberszív legnagyobb vágyát is:
bírní az Istent.

Csak megszokott kereteinkhez alkalmazkodott,
amikor Kenyeret és bort rendelt önmaga átadására,
hogý megérthessük: annyira szükségünk van rá,
mint a mindennapi kenyérre
s az erősítő bor poharára.

Azt a tényt, hogy életünk fenntartásához táplálék kell,
éppen úgy tudja a tanult ember,
mint az őserdők lakója,
- vagy talán az még jobban
s éppen ezért kevesebbet problémázik
a Valóságos Jelenléttel,
hanem elfogadja hálása,
hogý Isten ennyire a miénk akart lenni.

Boldogok a békességesek,
akik egymással kezefognak országhatárokon túl is,
akiknek magatartását nem módosítja
se világnézeti ellentét,
se kasztrendszer,
vagy faji megkülönböztetés.
Mint a betlehemi csillag az éjszakában
úgy sugározzák a békesség fényét ők is,
és mindig Krisztusra mutatnak,
- mert testvér-csillagok.

Boldogok, akiket üldöznek az igazságért,
azért az egyéni meggyőződésért,
amit ők igaznak tartanak,
bárhól a földön,
bármilyen hitben,
mert Krisztus nagyrabecsüli az elvek embereit
és övéinek tudja őket akkor is,
ha más akolban vannak.

SZENTMIHÁLYI SZABÓ PÉTER

Térdre, Magyar!

1996. március 15-re

Megfojtanak, megfojtanak,
kígyóznak, mint a szennypatak,
sziszegve szólnak szép szavak:
hiszen szabad vagy, ó, szabad!
Te választottál engemet,
te bamba, arctalan tömeg,
elszívom lassan életed,
nem lesz házad, se gyermeked,
nem lesz hazád, nem lesz hited,
minden szavamat elhiszed,
mindenhol szózatom sziszeg.
Imádd a hűvös bankokat,
ott intézik a sorsodat,
ne vidd vásárra bőrdet,
kerüld a puskás őroket,
szemétdomb város ez: a tiéd,
tiéd az összegyűlt szemét,
a villánk kőfala, a svájci bankbetét
érted van, s téged véd, cseléd,
ha már kihalt a nagy család,
ha már éhenhalt jó anyád,
ha nincs honod, se otthonod,
ha már szökésed fontolod,
sziszegve szól, ki jót akar:
fuss, merre látsz, szegény magyar!
Ellopnak minden ünnepet,
ők adnak mindennek nevet,
egymást ezért kitüntetik,
hát áruló, ki tüntet itt,
ki másról másként szólni mer,
nem elvtárs és nem is haver,
akit riaszt a pénz szaga,

bizony, nem jó demokrata!
Hóhéroddal ne alkudozz,
kirablódnál ne tiltakozz,
majd eltakar a pesti kosz,
megszoktad már, megszökni rossz,
nyugodj meg hát, Petőfi népe,
és térdre, magyar, térdre, térdre!

Szentmihályi Szabó Péter

SZILÁGYI DOMOKOS

Circumdederunt

Körülvettenek engem az élet ördögei, árnyai,
hús-vér árnyak, közöttük csak pokolra szállani
lehet. Megszokható. Hisz évezrede megunt
következetességgel ott az igazi circumdederunt.

Vettenek körül engem rózsák, liliomok,
talajuk televény lélek, talajuk lelki homok,
terméketlen poézis és meddőség, buja.
És itt csukódik be a költészet kapuja.

Körülvettenek engem - körül hogy vettenek!
Hogy iszonyú pofájuk csupa egy rettenet,
hogy csupa borzalom, megkísértés, tömény
kárhozat - Isten, Isten! erre ítéltettem én?

Körülvettenek engem a világ dolgai,
és nincs erő közülük kiszabadítani.
Talán nem is akarnám. Tán így rendjénvaló.
Halál előtt ne meneküljön, az ki meghaló.

TARBAY EDE

Angyali üdvözlét

Megnyílt az ég és ének szállt a földre.
A hang, akár a csermelyek szava.
Kettétörött az ében-éjszaka,
s a szolgálólány homlokát befödte,
és elfogadta azt, ki jött a földre,
kit megjövendölt próféták szava,
hogy fényességes lesz az éjszaka,
mi édenünktől napjainkat födte.
Feloldja nekünk azt a kínzó létet,
mit halálunkig úgy hordunk, mint göncöt,
mitől keserű minden földi élet,
mi égetett, mint homlokunkra pörzsölt
Káintól kapott testvér-gyilkos bélyeg.

S eltipratik a kígyóba bújt ördög.

TOLDALAGI PÁL

Ez hát az élet?

Én megbotlottam sokszor, és utána
megbántam mindent és jó lettem újból,
az élet sokszor dédelgetett, aztán
nyilvánvaló volt, hogy gorombán sulykol,

siettek a napok, aztán megálltak,
élveztem a hétköznapi csodákat,
majd őrjöngeni kezdtem, ordítottam,
de megcsókoltak, sírtam meghatottan.

Most kérdelem én: ez volna hát az élet?
aki csak él, sok mellékútra téved,
emelkedik, zuhan, vagy csendben áll, hogy
megértse ezt a bonyolult világot,
a rettentőt és kegyetlenül szépet, -
ez volna hát, ez volna hát az élet?

TOMPA MIHÁLY

Nőmnek.

Ezt a könyvet, gyöngéd emlék gyanánt,
Fogadd tőlem, kedves jó Hitvesem!
Rég ideje, hogy e némult koboz
S ajkam szavát nem vehetéd Të sem.

De elfogult, rokonszenvből, ne légy,
Sokat remélve e könyvhöz ne nyúlj!
Nem tartalmaz magas eszméket ez,
S alig leend előtted benne új.

Mind hallád már tőlem, mit itt találsz:
A szent házban, - az is mily rég vala! -
S együtt ha olvasók a *Bibliát*,
Hol csergedez a lélek itala.
Hallád: réten, ligetben, halmokon,
Mikor virág s halvány lomb nyult felénk,
Ha néztük a csillag-födött eget;
S a bölcsőnél, vagy a sirnál ülénk.

Mégis leírom. - Nálád hadd legyen...
Mert tán előttem nagy, hosszú ut áll
És menni kell... csak az bizonytalan:
Mikor szólítnak ama kapunál,
Hová az élet minden úta visz
S a bujdosó megérkezik *hamar*,
Korán... s nehéz... de én készen vagyok:
Legyen meg, amit Isten úgy akar!

Örökségül mit hagyjak én reád?!
A szent becsület *minden* vagyonunk;
A drága kincs orcánk derűje volt,
De ah, immár ebben is megfogyunk!
Mégis, - panaszra nyilván ajkaink -
Ne légyünk, oh Hivem! hálátlanok:
Az Istentől sok jót, áldást nyerénk,
S valánk hosszú időn át boldogok.

Én, vagy Te: meg kell egyszer kezdeni,
S az elválás mindig csak *bús* lehet; -
Multunk fellobbanó emlékinél
Melengesd és derítsd fel lelkedet!
Szép emlékekkel még nem szegény a szív,
Bár a jelen keservet nyújt talán;
A gyémánt a nappal magába szítt
Fénytől világol a vak éjszakán.

S a bú is enyhül. - Mely tennap gyötört:
A szenvedés, kész csillapúlni ma;
Segélje az idő orvos-kezét
Foglalkodás, elmélkedés, ima;
Fohászodat bocsásd az égre föl,
Mely annyi sebre enyhet harmatoz
S a lelki béke olajága lesz,
Amit hited fehér galambja hoz.

Ha úgy tetszik, hogy minden elveszett,
S már a reménnyel is ha felhagyánk,
Van még, ki hozzánk nyájasan beszél:
A vallás, a mi édes jó anyánk. -
Hiván, *ki fáradt s megterhelve van*,
Kinek az élet új, új harcot ad:
Igér és nyújt vigaszt, könnyebbülést...
- Ennek keblébe rejtsd bus arcodat!

Tűrj s légy erős, minő Te lenni tudsz,
Ki könnyüvé teszed a nehezet;
Kínom sulyával ez örvény fölött
Mi tart fenn engem? Lelked s kis kezed!
Áldás reá! - De légy tengyámod is,
Tartson fel a hit, bizalom s erély;
Nem léssz magad, - kísér, óv szellemem,
S Isten veled marad: - ne félj, ne félj!

Hajolj meg a *változhatlan* előtt. -
A bős vihar, mint óriási bárd,
Ketté szakasztja a dacos fenyőt;
De a meghajló fűszálnak nem árt.
Oh, lesznek még, bár nem zajos, de szép,
A bánatban megszentelt örömid;
S tudod, hogy a köny is, mint a mosoly,
Megszűnik egyszer. - Az élet rövid!

Rövid; de csak e földi élet az,
E fájdalom- s csalódással rakott;
Ne ezt, - amazt tekintsd, lelkem fele,
Mely tiszta fénnel int felénk *amott*!
Szeretted már mind ott várunk reád,
S hozzánk felszállnod nem leend nehéz,
Hol hervadást nem lát a koszorú,
Mit Isten a hívek fejére tesz.

TÓTH ÁRPÁD

Isten törött csellója, hallgatok

Én csönd vagyok. Itt ne keress zenét.
Olyan vagyok én ebben a világban,
Mint az a gordonka, amelyet láttam
Egy szép úri szobában, a sarokban.

Húrfjai elpattantak. A nyakán
Gyászfátyol van átvetve, néma flór.
S mégse volt érzelmű tárgy. Némi por
Fedte már. Megbékélt évek pora.

Oly fájdalom volt rája írva, melynek
Már csöndje a szent, mint a remetének,
Ki elfelejtett beszélni az évek
Magányában, - s cellája küszöbén.

Míg elkallódott életébe réved,
Már nem emlékszik régi bánatára:
Csak mintha némi fínom, messzi pára
Vérezne be a dús alkonyatot,

És tenné szebbé, istenibb titokká,
Melyhez nem illik más, csak némaság.
Üvöltsön hát a szájas sokaság,
Isten törött csellója, hallgatok.

TÚRMEZEI ERZSÉBET

Ma is!

Ma újra rádcsozálok.
Újra megérint toborzó szavad.
Átzenget tovább századokon,
Ahogyan nem az erőseket,
Magabiztosakat hívogatod,
Csak a kicsiket, megterhelteket,
Gyengéket, fáradtakat.

Aki magának is teher,
Aki már senkinek se kell,
Az kell neked.
Volt-e valaha kívüled vezér,
Aki így toborzott sereget?!

Századok tűnnek. Vén földünk forog.
Letűnnek vezérek, diktátorok,
Emberalkotta rendszerek...
De Tenedek ma is van sereged.

TŰZ TAMÁS

Az ország

Aki most vagy már nem leszel soha
emberi síkon nincsen ismétlődés
beomlik minden bástya minden lőrés
betemeti a múlt idők pora

Isten irgalma szükség esetén
bearanyozza bánatos szép orcád
csak hogy eljöjjön mégis az az ország
minek ott voltál már a kezdetén

de sejtelmed se volt hogyan mivégre
juthatsz el majd a túlvilági fényre
míg fölnyitottad néma zongorád

csak a szeretet dialektikája
ami átvisz az el nem múló mába
és aztán már valóban nincs tovább

VÁCI MIHÁLY

Komfortos Mindenség

Ha a szelíd este,
s a könnyű felhő
mögött az égi képeretre
az első csillag feljő:
- kigyúl egy gombnyomásra
a központi lélek,
s rátör a házra
az országos merénylet!
Lüktet a húsen derengő nemzeti agyvelő
krónikus gyulladásá.
Ragyog, világít enyhén
a modellként ajánlott
közösségi agytekervény,
az államilag megáldott
központi álmodás,
az észre sem vett, permanensen
folyó országos botrány,
az előregyártott
merengés, tömegcikk érzelmi élet,
- a végre mindenkié lett
szabványosított ideálok,
a Mindenségnek precíz földi mása,
az üdvösség műsorszerű ragyogása,
a népi horizont,
a sikkos skatulyába
kiosztott háztáji távlat
- amit viszont
nem kell, hogy kapálgass! –
az igényesen
házhoz szállított Végtelen,
a komfortos Mindenség:
AZ ERNYŐ

S bámulja esendő
áhitatával
a nép!
Lefekvés előtt még
nem is annyira rég:
ima közben ilyen volt
az ég.
Ma az üdvösséget ragyogja
országossá felfuvódva
a KÉP.

S ülnek derengő
Négyzet előtt
az egyre csenevészebb
agyvelők.

VAJDA JÁNOS

Őszi tájék

Az égen a felhő egymást üzi-hajtja.
Suhogva a parton hajlong a sikár.
Csóválja fejét a hegyélen a makkfa:
Hogy oda megint az örömteli nyár!
Gyülemlik a holló, varjú kavarogva.
A cinege fázik a túskebokorba'.
A kerti harasztzon zokogja a szél:
Elhervad a rózsza, lehull a levél.

Elhervad a rózsza, lehull a levél!
Ezért születünk hát, ez azéleti cél?
Csak eddig a pálya, semmit se tovább,
Vagy itten az ember csak öltözik át?
Mi itten örök: a halál-e vagy a lét?
Hol itten a kezdet, hol és van-e vég?
Mi itt a csalódás, hol itten az álom,
Vajh innen-e, avvagy túl a határon?

Az égen a felhő egymást üzi-hajtja.
Bujdosni a tarlón indul a katang.
Elnémul az erdő, elszállt a galambja.
Siránkozik a falubéli harang.
Mezőkön az árnyék, tengereken hab
Mulik, születik, mint mára a holnap.
A szemfödelet rángatja hideg szél:
Elhervad a rózsza, lehull a levél.

Elhervad a rózsza, lehull a levél!
Hiába hisz ember, hiába remél?
Hát semmi, de semmi, ami vigasztal
Ott túl amaz árkon újra tavasszal?
Ereszkedik a ravatal a gödörbe.
Dörögnek a hantok: örökre, örökre.
A sírra borul le hű szerető:
Semmit soha vissza a temető?!

Az égen a felhő egymást üzi-hajtja.
Lemegy a nap. A nyáj hazatér.
Távolba vesz el halk, méla kolompja.
Kiált a kuvik, száll a denevér.
Sírhalmot ölelve az anya zokog.
- Majd kigyul a csillag, kisüt a hold.
S ott fenn a keresztfán suttogja a szél:
Kinyílik a rózsza, kihajt a levél!

VASADI PÉTER

A vacsora

Visszasugárzik rá
kezeből a kenyér
tükör bocsátja szabadon
így a Napot
csöndjét rálehel
amely a végtelent
medréből kiszorítja
s a megszikkadt nyomon
verdeső himnusszal a vállán
száraz lábbal
átsétál a virágzás
azután megtöri
asztal körül
hallgatja a világ
az egy, halálos, éles
pattanást;
valahol fémes nessel
elrejtve nyílni kezdenek
a lét reteszei
ő meg kilépdél
csuromvér derekával
s utána beözönlik
éhség és szomjúság.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY

A szegény asszony könyve

Egy szegény nő, isten látja,
Nincs a földön egy barátja,
Agg, szegény és gyámolatlan,
Ül magán a csendes lakban.
Gyásza nincsen, gyásza rég volt,
Még midőn jó férje megholt;
De ruhája mégis gyászol:
Szíve fél a tarkaságtól.
Dolga nincs, hogy volna dolga?
Kis ebédhez nem kell szolga.
S az ebédnél nincs vendége,
Csak a múlt idők emléke.
Aki maga néz a tálba,
Azt az étel nem táplálja:
Több annak a gondolatja,
Mint amennyi jó falatja.
Gondol vissza és előre
A sok jó és bal időre.
S félig étel, félig bánat:
Mindkettőbe belefárad.

Hejh nem így volt hajdanában,
Mig nem járt özvegyruhában:
Tele kamra, tele pince
S mindig kézben a kilincse,
És szegénynek és boldognak
Udvar és ház nyitva voltak.
Vendéget nem kelle kérni:
Önként szoktak ők betérni,
Víz dicsérni, bor' fecsélni,
És a gazdát nem kímélni.
A szegény, kit isten küldött,
Ide gyakran beköszöntött,
És azon mit innen elvitt,
Lelkében nem tört meg a hit:
Nem hideg pénz, hideg arcok,
Eleség volt az ajándok.
És ha néha úgy történék,
Bár nagy ritkán, nem jött vendég,
Akkor sem lön üres a ház,
Bőven volt az istenáldás:
Jobbra, balra a sok gyermek
Játszottak és verekedtek,
S gondjaiért az anyának
Sok bajt, örömet adának.

Hajh azóta csak bűt látott,
Hogy a gazda sírba szállott:
Gyermekei szétfutottak
Napkeletnek, napnyugotnak,
S a szegény nő elhagyatva
Úgy maradt, mint a szedett fa.

Az idő jár, s ő csak megvan,
Hol reményben, hol bánatban.
Szűken teng kis vagyonából, -
És ha néha sorsa fordúl,
Gazdálkodni még most sem tud,
Ha neki van, másnak is jut:
Jobb időkből rossz szokása,
Hogy a könyeket ne lássa,
Megfelezeni kis kamráját,
S maga gyakran szükségét lát.

Most ott ül az asztal mellett,
Imakönyvében keresget.
Könyvét híják Rózsáskertnek,
Melyben szent rózsák teremnek.
Régi, jó, de kopott jószág,
Melyet még csak a barátság
S egypár ernyedt szál tart össze,
Oly igen meg van viselve.
S ím kopognak, és köhentve
Az öreg jó Sára lép be:
"Isten áldja meg, nagyasszony!
Most ugyan csak legjobb itthon.
Jó, hogy ilyenkor ki nem jár,
Majd elvesztem, oly nagy a sár"
"Hát mi jót hoz, Sára néni?"
"Istenem! bár tudnék hozni.
Egy kéréssel jöttem volna,
Ha miatta meg nem szólna.
Oly nehéz most a szegénynek,
Tán jobb volna, ha nem élnek.
Imádságos könyvet kérnék,
Higye meg, most oly jólesnék.
Mert hiszen ha már az ember
Szépszerint jóllakni sem mer,
Már ha szűken él kenyérrel,
Éljen isten igéjével,
Így legalább árva lelkünk
Az imádság tartja bennünk.
Itt, tudom, van heverőben:
Adjon az isten nevében."

Jó asszony, felelt az özvegy,
Könyvem nincs több, csak ez az egy,
De ha már úgy megkivánta,
És ettől függ boldogsága,
Vegye egy felét jó névvel,
Én beérem más felével.
S fele ide, fele oda,
Könyvét kétfelé osztotta.

Most a két jó öregasszony,
Hogy semmi jót ne mulasszon,
Fél könyvből, de nem fél szívvel,
Imádkoznak este, reggel,
S ha van isten mennyországban,
Nem imádkoznak hiában.

1847. április 27. előtt

VÖRÖSMARTY MIHÁLY

A vén cigány

Húzd rá cigány, megittad az árát,
Ne lógasd a lábadat hiába;
Mit ér a gond kenyéren és vizen,
Tölts hozzá bort a rideg kupába.
Mindig így volt e világi élet,
Egyszer fázott, másszor lánggal égett;
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűtt vonóból bot,
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Véred forrjon mint az örvény árja,
Rendüljön meg a velő agyadban,
Szemed égjen mint az üstökös láng,
Húrod zengjen vésznél szilajabban,
És keményen mint a jég verése,
Odalett az emberek vetése.
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűtt vonóból bot,
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Tanulj dalt a zengő zivatartól,
Mint nyög, ordít, jajgat, sír és bömböl,
Fákat tép ki és hajókat tördel,
Életet fojt, vadat és embert öl;
Háború van most a nagy világban,
Isten sírja reszket a szent honban.
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyűtt vonóból bot,
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Kié volt ez elfojtott sohajtás,
Mi üvölt, sír e vad rohanatban,
Ki dörömböl az ég boltozatján,
Mi zokog mint malom a pokolban,
Hulló angyal, tört szív, őrült lélek,
Vert hadak vagy vakmerő remények?
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyítt vonóból bot,
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Mintha újra hallanók a pusztán
A lázadt ember vad keserveit,
Gyilkos testvér botja zuhanását,
S az első árvák sírbeszédeit,
A keselynek szárnya csattogását,
Prometheusz halhatatlan kínját.
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyítt vonóból bot:
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

A vak csillag, ez a nyomoru föld
Hadd forogjon keserű levében,
S annyi bűn, szenny s ábrándok dühétől
Tisztuljon meg a vihar hevében,
És hadd jöjjön el Noé bárkája,
Mely egy új világot zár magába.
Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyítt vonóból bot:
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Húzd, de mégse, - hagyj békét a húrnak,
Lesz még egyszer ünnep a világon,
Majd ha elfárad a vész haragja,
S a viszály elvérzik a csatákon,
Akkor húzd meg újra lelkesedve,
Isteneknek teljék benne kedve.
Akkor vedd fel újra a vonót,
És derüljön zordon homlokod,
Szűd teljék meg az öröm borával,
Húzd, s ne gondolj a világ gondjával.

1854. július-augusztus(?)

Lesz még egyszer ünnep a világon,
majd ha elfárad a vész haragja,
S a viszály elvérzik a csatákon,
Akkor húzd meg újra lelkesedve,
Isteneknek teljék benne kedve."

Vörösmarty Mihály *A vén cigány* című versének néhány sora -
dr. Bábel Balázs érsek kézírásával

WASS ALBERT

Holló, holló, árva holló...

Holló, holló, árva holló,
bujdosónak lenni nem jó.
Gond az inge, bú az ágya,
sóhajtás az útitársa.

Felhő, felhő, felhő, setét felhő,
hazám felől szellő se jó,
nem jön onnan üzenet se,
nyomomat a hó belepte.

Pajtásom, pajtásom, kenyeres pajtásom,
ha idekint halok meg, az a kívánságom,
fektessetek szépen a Duna vizére,
vigyen haza engem, vigyen haza végre.

WASS ALBERT

Nagypénteki sirató

Elmegyünk, elmegyünk, messzi útra megyünk,
messzi út porából köpönyeget veszünk...
Nem egy száz, nem kétszáz: sok száz éves nóta.
Így dalolják Magyarhonban talán Mohács óta.
Véreim! Véreim! Országútak népe!
Sok száz éves Nagypénteknek
soha sem lesz vége?
Egyik napon Tamás vagyunk,
másik napon Júdás vagyunk,
kakasszónál Péter vagyunk.
Átokverte, szerencsétlen
nagypéntekes nemzet vagyunk.
Golgotáról Golgotára
hurcoljuk a keresztfákat.
mindég kettőt, sohse hármát.
Egyet felállítunk jobbról,
egyet felállítunk balról,
s amiként a világ halad:
egyszer jobbról, egyszer balról
fölhúzzuk rá a latrokat.
Kurucokat, labancokat,
közülünk a legjobbakat,
mindég csak a legjobbakat.
Majd, ahogy az idő telik,
mint ki dolgát jól végezte:
Nagypéntektől Nagypéntekig
térdelünk a keresztt alatt
húsvéti csodára lesve.
Egyszer a jobbszélső alatt,
másszor a balszélső alatt,
éppen csak hogy a középső,

az igazi, üres marad.
Nincsen is keresztfánk közbül,
nem térdel ott senki, senki.
A mi magyar Nagypéntekünk
évszázadok sora óta
évszázadok sora óta
ezért nem tud Húsvét lenni.
Így lettünk országút népe,
idegen föld csavargója,
pásztortalan jószág-féle.
Tamással hitetlenkedő,
kakasszóra péterkedő,
júdáscsókkal kereskedő.
Soha-soha békességgel
Krisztus-Úrban szövetkező.
Te kerülsz föl? Bujdosom én.
Én vagyok fönt? Bujdosol Te.
Egynek közülünk az útja
mindég kivisz idegenbe.
Bizony, jól mondja a nóta,
hogy elmegyünk, el-elmegyünk,
messzi nagy útakra megyünk.
Messzi nagy utak porából
bizony, köpönyeget veszünk.
S ebben a nagy köpönyegben,
sok-sok súlyos köpönyegben
bizony pajtás, mondom Néked:
rendre, rendre mind elveszünk.

Bajorerdő, 1947

WEÖRES SÁNDOR

Parainesis

Azért szánom én a mai embert,
mert a szíve nem bír öregedni.
Hej, a régi vénnek hova lettek,
kikre úgy sunyorgott föl a tacskozó,
mint tanácsok arany-asztalára,
bölcsségre, megelégedésre?
Ma Philemon szégyelli sok évét
s morog, hogy nem bír az unokákkal
versenyt enni-inni és szeretni -
nem vállalja az ősz drága fényét,
így lesz a tavasznál is bohóbbá.
Szép hó-fürtjét Baucis megtagadná
s ahelyett, hogy ifjúsága mézét
az öregkor borára cserélné,
holtig torzan éli ifjúságát.
Azért szánom én a mai embert,
mert a szíve nem bír öregedni.
Boldog voltál tán gyerekkorodban
s nem elnyomott, görbe-hátu pára,
ketrecbe zárt récénél utolsóbb,
hogy a kedved mindig visszajárna?
Vagy tán véred termő ifjúsága
boldogságot nyújtott, víg nyugalmat
és nem lázat, bokák citeráját,
minden elmúlásnál iszonyúbbat,
hogy szánalmas roncsát úgy szorítod?
S annyi édességet ád az élet,
hogy siralmas elszakadni tőle?
de ha gyönyör lenne is fenékig:
kívánnád, hogy turkálva-röfögve
vakarózhass benne mindörökre?
Azért szánom én a mai embert,

Újabb 50 vers

mert a szíve nem bír öregedni.
Homo sapiens, kétlábu testvér,
de szerény, de koldus lett a vágyad:
hajdanában a tökélyre vágytál,
ma a boldogsággal is beélnéd -
és még ezt se képzeled nagyobbnak,
mint hogy bendőd bírja Marcsa főztjét
és ágyé kod bizseregni tudjon
s legyen életedben holmi lim-lom
mit tiédnek, birtoknak becézhesse. -
Isten vendége vagy e világon!
mért nem hagyod, hogy a házigazda
minden termét sorra nyitogassa,
minden kincsét rendre megmutassa?
letelepszél az előszobában
s ott békében nyújtóznál örökre.
Azért szánom én a mai embert,
mert a szíve nem bír öregedni.

Agoston Julian :
MÁJUS KÖSZÖNTÉSE

"Hogadj el emy az egész
Életem kassan ködbe vesz
Szívem ha megáll nem
hagynod"

Bodhi F.
2010.

Ugye, hogy Tiadmate alobd ?!

ÁGOSTON Julián

Májusi köszöntés

Szirmokkal fürge szél szalad,
Foszladozó felhők alatt,
Tavaszba lendült a világ,
Kinyílt már a gyöngyvirág.

Fel-felbukkanak volt-tavaszok,
Ha egy-egy szirmot elkapok,
Nekilendülök hirtelen,
S fergeteges szél fut velem.

Csak egy perc, csak egy pillanat!
Szívem egy-egy ütést kihagy.
Eszembe jut a kongatás,
Amikor úgy volt: nincs tovább!

Megcsendesülök. Nesztelen
Lépek feléd: szívem, kezem
Öledbe rejtem, Szűzanya,
Május Királynéasszonya.

Fogadj el, ennyi az egész!
Életem lassan ködbe vész,
Szívem – ha megáll – nem hagyod,
Ugye, hogy Fiadnak adod?!

ÁGH ISTVÁN

Mezei Krisztus

Mindentudóvá most feszül,
kétébe köti a szelet,
törzsével hökkent folyamot,
fényt zsúfol lehajtott fejével,

ő most teremti pillanatot,

találkozást ég, föld után,
ég, föld között történetet,
tér-nyálat és zene-időt,

itt szenved ő,
ittthon vagyok,

eljönnek a kukoricák,
lepkék, tarlók, otthoniak,
augusztus péntek délután.

BAJZA JÓZSEF

Sohajtság

Múltadban nincs öröm,
Jövődben nincs remény,
Hanyatló szép hazám!
Miattad vérzem én.

Miattad zeng panaszt
S örök bút énekem:
Sötét felhőd alatt
Ez élet gyász nekem.

Oly sok küzdés után
Örvény s hullám közül
Segélni part felé
Egy csillag sem derül.

Ki szívet alkotál,
S belé érzelmeket,
Szeretni lángolón
Hazát és nemzetet;

Kinek hatalma szab
Törvényeket, határt!
Oh népek Istene!
Küldj egy reménysugárt.

BATSÁNYI JÁNOS

A látó

Vídulj, gyászos elme! megújul a világ,
S előbb, mint e század végső pontjára hág.
Zengj, hárfa! Hallgasson ma minden reája,
Valakinek kedves nemzete s hazája;
S valaki a magyar változó ég alatt
Még a szabadságnak híve s ember maradt.
Ó ti! kiknek szívek örök búa merült,
Ím, reménytek nem várt víg napja felderült;
Ím, az igazságnak terjednek sugári;
Dőlnek a babona fertelmes oltári,
Melyek a setéség fene bálványának
Annyi századoktól vérrel áradának.
Ama dicső nemzet felkelt ím egészen,
Mely a két világnak megváltója leszen,
S melynek már láncoktól szabad vitéz karja
Mutatja, mit tehet egy nép, ha - akarja!
Az ember elnyomott örökös jussait
Délre hozván, porba veri bálványait;
S míg köz ellenségink poklokra süllyeszti,
Hozzánk ím! ölelő karjait terjeszti:
"Álljon fel az erkölcs imádandó széki!
Nemzetek, országok, hódoljatok néki!
Uralkodjék köztünk ész, érdem, igazság,
Törvény s egyenlőség, s te, áldott szabadság!"
A föld kereksege megrendül e szóra,
S látja, hogy érkezik a régen várt óra.
A letapodtatott emberi nemzetnek
Csontjaiból épült trónusok reszketnek.
Rémülve szemlélik közelgető sorsok
A vérre sovárgó koronás gyilkosok;
Ők! kiknek még imént százezrek halála

Csak egy intésekben, egy szavokban álla;
S kiknek több nagy város tüzes leomlása
Oly vala, mint annyi hangyaboly romlása!
Vídulj gyászos elme! megújul a világ,
S előbb, mint e század végső pontjára hág.

(1791)

BARTALIS JÁNOS

Végállomás felé

Szívem csendesülj el az előtt, aki mindenkinél előbb való.
És ajkam némulj el, mert nagy az Úr!
Mozgunk a földön, mint szomorú vándorok.
Egyiknek nyomában virág nő, másiknak égő zsarátnok.
Romlandó a mi alkotásunk, csak te vagy bölcs, Uram.
Ifjú fejem előtt felködlik az Élet-határa,
és vonagló szívem megdermed. Számlálva
vannak lépteink, ahányat odáig teszünk.
Szent Teremtőm! mi rövid az út, ami innen van
és mi végtelen, ami azontúl terjed.
Mindennél porszemnyibb az ember, mert
vágjai magasröptűek.
Elrohanunk az Élet-úton. Percnyi késedelem
nélkül érkezünk meg a végállomásra.
Elenyészik nyomunk és időnk sincs, hogy
visszapillantsunk a megfutott útra.
Szent Teremtőm! Oly rövid az élet, hogyha
egyebet sem, csak jót cselekednénk, akkor is
egy szempillantás alatt elrebben!
Nem érdemes ezt a maroknyi életet mások
elkeserítésével és elszomorításával eltölteni.

1914. június 12.

BELLA ISTVÁN

Fehérvár felé

Megy a vonat. Kidőlt ó-temető:
birkanyáj dülöng a dombon.
A gyapjas sírkövek
– ahogy elrendezte őket az idő –
egymás hegyén-hátán
nyaklanak, döglenek,
s híznak,
ahogy eltervezi a fű,
megengedi a föld.

Középütt
– keresztről szállt
Krisztus király –
a pásztor.
Két karja összezárva
a mellén.
Magában áll.
Majd karját kitárja,
mintha fölszállna,
s az lenne a szárnya.
Önmaga árnya
lesz majd a keresztje.
Fölröppenésére szegezve
magasodik a tájba.
De még nincs este.

Véres töviskoszorújával
csak most koronázza
meg az alkonyat.
Most csúszik
a homlokába
a nap.
Egyre erősebb szíve csendje:
most kalapálják benne
– kampóvá – a sugarakat.

BENEY ZSUZSA

Hogyan vártalak?

Azt kérdezted tőlem,
hogyan vártalak?

Mint az éjszakára
fölvirrad a nap,
mint a délutánra
jő az alkonyat,
mint ha szellő jelzi
a fürgeteget -
ezer pici jelből
tudtam jöttödet.

Mint tavaszi reggel
a nap sugarát,
fagyos téli este
jégcsap csillagát,
mint az alma ízét,
tejet, kenyeret -
pedig nem is láttalak még,
úgy ismertelek.

Mint a fény az árnyat,
záport a virág,
mint patak a medrét,
madarat az ág,
mint sóhajos nyári éjjel
a fák az eget -
mindenkinél jobban téged
így szerettelek.

BORNEMISSZA PÉTER

Cantio optima

Nóta: Mindönök meghallják, és jól megtanulják ...
Siralmas énnéköm tetűled megváltom,
Áldott Magyarország, tőled eltávoznom;
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!
Az Fölföldet bírják az kevély nímötök,
Szerémségöt bírják az fene törökök.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!
Engömet kergetnek az kevély némötök,
Engöm környülvettek az pogán törökök.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!
Engöm eluntattak az magyari urak,
Kiízték közölök az egy igaz Istent.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!
Legyön Isten hozzád, áldott Magyarország,
Mert nincsen tebenned semmi nagy uraság.
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!
Ez éneköt szörzék jó Husztnak várában,
Bornemisza Pétör az ő víg kedvében,
Valljon s mikor leszön jó Budában lakásom!

(1557?)

BENJÁMIN LÁSZLÓ

Krisztus a piacon

Szótlanul, békétlenül, Szegényen
meghúzódtam a piac sötét sarkán,
míg távolabb százszínű köpenyében
zsibogott, nyüzsgött, őrzöngött a Balkán.
Örmények alkudoztak ezüstgombú
cigányokkal; részeg görög hajósok
szemében táncoltak a csupaszcombú
lányok; jó sorsot árultak a jósok.

Könnyű csodától, bortól mámoros nép,
készen mindig, hogy új csodákat szíjon,
pörgött, hevert - mikéntha zöld-piros vég
szőnyegen - az eldobált dinnyehéjon.
Egy kőrakáson ültem undorodva
s nem fordítottam a mocsoknak hátat,
mert egymást átkarolva és zokogva,
mögöttem szelíd kupeczek okádtak.

A bokorban egy szép fekete ringyó
ölelkezett egy ciprusi üzérrel;
és búcsúzván, a férfi undorító
jelet kulcsolt a lány hátán kezével-
s az hajlékony, vörösre festett ujjal
ellopta tőle a pénze maradékát,
s már engem kínált csókkal és mosollyal;
a én úgy utáltam csókját, mint a békát.

S utáltam magam, s gyűlöltem az olaszt,
ki könnyű kézzel nyerte el a kockán
a nyolc aranyat, mit egy öreg paraszt
Isten nevében, jó szóra bízott rám.
Zsibbadt lélekkel, szótlan, merev arccal,

részeg danák és pucér sóhajok közt
kuporogtam, mint ki sötét bünt forral -
holló hollók közt, tolvaj tolvajok közt.

Egy férfi ült mellém akkor a kőre,
és enyhe szóval vigasztalni kezdett.
Csuklója véres volt, fakó a bőre,
mint szentképen, vagy útszéli kereszten.
Megismertem – de csak tovább is ültem
Makacs göggel, és játszottam az álmost;
Majd szavába vágtam ingerülten:
Igérsz, igérsz – hát tégy velem csodát most!

Semmit se szólt, csak két kezét kinyújtva
felállt - s mi rajtunk kívül volt, a vásár
felszállt és fejjel lefordult; s hogy újra
leült, a vásár is régi helyén állt.
Én csúfolódtam: - Tíz garast megért
e szép mutatvány, s nem többet. Ilyet
a sátrak között, szemben, annyiért
varázsolnak az indus kóklerek.

- De engem nem kápráztat ily varázslat,
s ha nem telik több tőled, menj el innen!
Itt vagy, velem vagy – mégis megaláznak,
és elcsúfítanak s üldöznek engem.
De ha úr vagy, hát tedd, hogy e mocsokban
szálljon szememre mély és tiszta álom,
melyből ébredve tudjam bizonyosan,
hogy győzni fogok egykor a halálon.

Felkelt, és sértett, szomorú szemekkel
Rám nézett - s lassan a tömegbe nőtt.
S felsajdult bennem kétségbeesetten:
Szemtől-szembe többé nem látom őt.
És makacs, zárt pillámon egy szelíd
könnycsepp kibújt remegve, mint a rácson
fogoly madár; s harmadnap reggelig
aludtam ott, hanyatt a kőrakáson.

BUDA FERENC

Huszdik évem: 56

Fények és fekete árnyak esztendeje.
Jégzajlás, rügyfakadás, tűz esztendeje.
Szárnyak, szívek és vaspaták esztendeje.
Zászló, fegyver és bilincs esztendeje.
A fiatalságé.
Az egyenes szóé.
A kifogyhatatlan erőé.
A mi évünk.
Az én évem.
Az én vérem.
Szépséges huszdik évem:
félve kuporgatott kenyérem -
morzsáid szedegetem.

CSUKÁS ISTVÁN

Rekviem g-mollban

A szelíd elmúlás: ahogy puhán
lazul a forma s színek egybefolynak,
hullakék árnya a kigyult bokornak,
s méltóságát elveszti a platán,

g-moll melankóliája lilán:
augusztus, szeptember...majd a kürtszónak
októbere jön: B-dúr! Harsány tornak
öröme, pirospettyes ősz a fán.

Szívem csodája: fiatal-halott
Mozart tündérit így álmodhatott,
két szigorú évszak közt angyal-zenét,

mikor minden zárt forma meglazult,
s látta dolgok, álmok, színek özönjét,
s kinyílt neki az egy-álmú öröklét.

CSANÁDI IMRE

Mária és Erzsébet

M. S. mester selmebányai oltárának szárnyképére (1506)

Erzsébet asszony láttatik e képen,
repdes a magzat, dagadó méhében,
mikoron hozzá maga-személyében
Mária mégyen.
Mária, szép szűz, virágok virága,
piros köntösbe, vont-arany ruhába,
öltözik illő, ékes komolyságba,
mennyei mátká.
Zsong még fülében szava Gábielnek;
benne is, tudja, megfogant a Gyermek.
Közli nénjével, ihol, a Kegyelmet:
csók kezet illet.
Mennyi méltóság, lebegő kecsesség!
Két hölgy köszönthet egymásra szerencsét.
Fehéren burkol fejet patyolatvég,
sőt repes is még.
Körül tavasznak mindenek örülnek,
fű-fa zöld, kéklőn hegyek ünnepelnek, –
kedvre vad kőszál, varasodva, gerjed:
jöjjön a Gyermek!
Gót arany villog sima-boldog égen,
béke víz tükrén, vártornyok kövében,
szerte-kőszáló halandók szívében,
mint soha még nem.
Hát a plánták mily vetekedve ontják,
hódolatként, a reneszánszi pompát!
Kék iris büszkén bodorítja kontyát, –
söprik a szoknyák.
Les rajongón a kegyes asszonyokra
bíbor orcákkal bazsarózsa bokra;
karcsú tő epren szírom-csillagocská –
mind mosolyog ma.

Jaj pedig, mit nem mutogat még tábla!
Gyermekekből Férfi – kínba megy, halálba!
Irtózz, keresztyén! – ama szent dámákra
sandítva bárha.
Ujjong, zsolozsmáz gazdag Selmec-Bánya,
pór, pap, mészáros a keresztet hányja.
Áll a szép oltár! – a Céhnek sem bánja
bő adománya.
Köss batyut, piktor! Nézz új hazát, házat!
Munkát és márkát – jó az Isten – más ad!
Láthatják: M. S. – majd: 1506...
Virrad a Század.

1972. szeptember 7–8.

DÖRENTEI KORNÉL

Útmenti Krisztusok

Olasz Ferencnek

Nyűve kőbe, fatömbbe mélyszántás-erejűn,
kikalapálva pléhből – képmásotoktól
boldoggá avatva a bádog! –, a szelíd
jelenlét dacával időztök az Isten szabad
ege alatt, emelkedetten, mint akiket nem nyűgöz
nehézségi erő, mégis súlyosabban, mint
liturgiás Igehirdetés. Tomboljon bár
korpuszotokon a Nemere, a Bóra, a lecsapó
balatonfelvidéki főnszél és mennyből
a madárgané vagy a zápor, kikezdhetetlenebbek
vagytok odakint, mint a szívünkben idebent!
Stigmáitok nem kínáljátok olcsó portékaként
az út mentén, nem hivalkodtok velük az elkapart
sebű hazában, ti tudjátok, az önalázat felmagasztalása
már kevélység, tudjátok, könnyebb járni a vizeken,
mint átlábalni a doni hómezők felett, és ideérni.
Szomorú tűnődéssel néztek vissza ránk,
a vadsóska-ízű kegyelem jászola, a papsajt, pitypang,
pásztortáska benőtte, napfény huzagolta árok mellett
eltülekű nyájra, mert ti tudjátok, erőltetett
menetben nem gyorsul a megváltás, széttört bokátokon
káposztalepke napozik derűsen, szárnyai között
időtelenység a fesztáv, még ha a múlandóság szeplői
áttűnnek is a hímporon, mert álma a féreg,
és mi csak araszolunk, gubótól gubóig az országút,
üget ottan egy harmadfű csikó a vágóhídnak menet
emelkedőben, nyakából elszakított kötőfékdarab,
a lelkünk lóg, végéről a porban meghurcolt csengettyűszó:
„nem az én vétkem, nem az én vétkem, nem az én igen nagy
vétkem” ritmusa sajog át, és a fölélrt töviskoszorúba
rakott kietlen madárfészkek lappangó hevületéből

kikél a Szent Lélek, de nem kecsegtet a reménnyel,
hogy sebeinken idővel hűvösen mohásodik a kín,
ránk telepedése akkora csákányütés, hogy a tájból
a márga vörös ínye kifordul, az öntudatig bizton
el így ér a fájdalom, akár a szerszámnyél
emlékeként tenyerünkben fölizzó sorsvonal,
vagy csak bevár a Lét, mint a Keleti-Kárpátokban
a Nagyhagymás fenyőrengetegéből fölkomorodó
üres kereszt, fekete vasból, gyökerezzék általa
földbe a villám, Megfeszített nincsen rajta még,
vajon meddig áll így pusztá magában?

Tihany–Budapest–Csíkszereda, 2004. augusztus

FODOR JÓZSEF

Mérlegen

Ne hagyj az irányt hagynom, Istenem,
De tántorgásomban is töltsd szemem,
Mert nagy az élet rangja szívemen.

Körül vihar forr, rontás kavarog,
Esetlen lelkem imbolygó, balog,
Ám soha nincs, hogy nem jót akarok.

De sok a vonzás, kevés az erő,
Zavaros a jó, jelen és jövő,
és hull a lélek, a rossz Ismerő.

Életem, hisz tudod, csupa viszály,
Megtett s mulasztott dolgok vétke fáj,
Óh, ítélj igazul s láss, Nagy Király.

Az életem benned feloldozom
A mi vádol méltán s rogyasztva nyom,
De mit vallok, igaz a fájdalom.

Óh, nagy csillagok felé törtem én,
S még maradt a szomj szívem közepén,
S ha van, mit vágyom, te vagy, tiszta Fény!

Fogadd lelkemből ezt a számadást,
S hogy forrok magam ellen, túrve lásd,
S hagyd hinnem a belső feltámadást.

Hadd érezzem biztató szavaid,
S hogy gyarlóság, sors bárhogy forgat itt,
Belsőm igazában megnyughatik.

Hadd mondhassam félve: hogy a világ,
Ő is hibás velem: s tudja, ki lát,
Mit fednek rendjében bűnök, hibák.

S én megvallom bűnöm, nagy Irgalom,
De hogy a rossz az, mi sarkallva nyom
A jó felé, e vallást nem hagyom.

S hogy ingások közt lelkem mérlegén
Tettet a Fő Erénnyel mérek én,
S bízom, egyszer egyensúlyt érek én.

S hogy sok botlás közt, mélyen, hontalan,
Billenő szívvel, únos-úntalan,
Egy lesz, egyszer kívánt s való magam.

Életem két véglete összeér,
A lengő szellem és, mi húz, a vér,
A létem benned, nagy Rend, pihenni tér.

Addig óhajtásom reszket, lebeg,
S a nagy zavarban nyögve emelkedek.
Még fognak, ím, a nagy kísértetek.

Még fojt a gőz, s a lábam hullva-hull,
De lelkem, titkon nőző vigaszul,
Nagy Igaz, lassan Hozzád igazul.

S míg gyűr önvád és külső rettenet,
Érzem nőző, nyugtató enyhedet,
Nagy Megtartó, óvsz, tartasz engemet.

FÜST MILÁN

Emlékezetül

Nincs ereje a lábatoknak többé,
Hogy a József-körúton sétáljon. Rég meghaltatok.
És veletek halt el a Nevetés barátaim s a szív
Ezernyi íze, bája, -

Hogy bugyborékkolt tőletek az utca! - mindig is úgy képzelem:
Hogy lejjebb hajoltak a háztetők s a vén
Csókák is, ötvenévesek felültek fészkükön az éjben
S nevettek rajtatok, -

A lábatok nyomát kerestem múltkor botladozva,
Sírván mutattam némely utcakőre: lám Árpád talán itt térdepelt,
E bágyadt, bús kölk, szerelmet vallván versekben
Egy tréfakedvelő lotyónak, -

S amott hányt cigánykerekét Frigyes, a Hős
S a langy Dezső emitt panaszra ment
Egy éji nénihez, hogy nem hagyom aludni őt
És éppen én, ki legbúsabb valék, -

Oh alhatsz már Dezső, a kő még itt maradt,
De ti már elrepültetek, a lábatok nyomából pára lett
S a könnyetekből őszi felhő, -

Oh kóbor vénség, mord öregség, nem lett benne részetek,
De mint a forgószél, úgy zúgtatok el innen sebtiben.
Áldott fiúk, hol ténferegtek, huncutok?
Mely alagútba bújtatok előlem hűtlenül?
Bújósdit játsztok-e s félszemmel néztek éppen engem?
Hogy kampós botjával ki áll meg utcasarkokon merengve
S oly hosszan néz utánatok?
Ki az, ki sír és sír utánatok? Megmondhatom: elagott ember ő,
A szíve fáradt már s borospohárt is már csak reszketőn emel,

De emlékezni tud. Vegyétek ezt: egy hajnalon
Itt ácsorogtunk épp, kiveret kutyák, meddő vitában
S feljött a nap, kongott a láthatár, majd megrepedt.
És jobbról is, meg balfelől
A hiábavalóság dalát zengték a kórusok.

GARAI GÁBOR:

Peldázat a szeretetről.

A szeretetet sötét
kell osztani

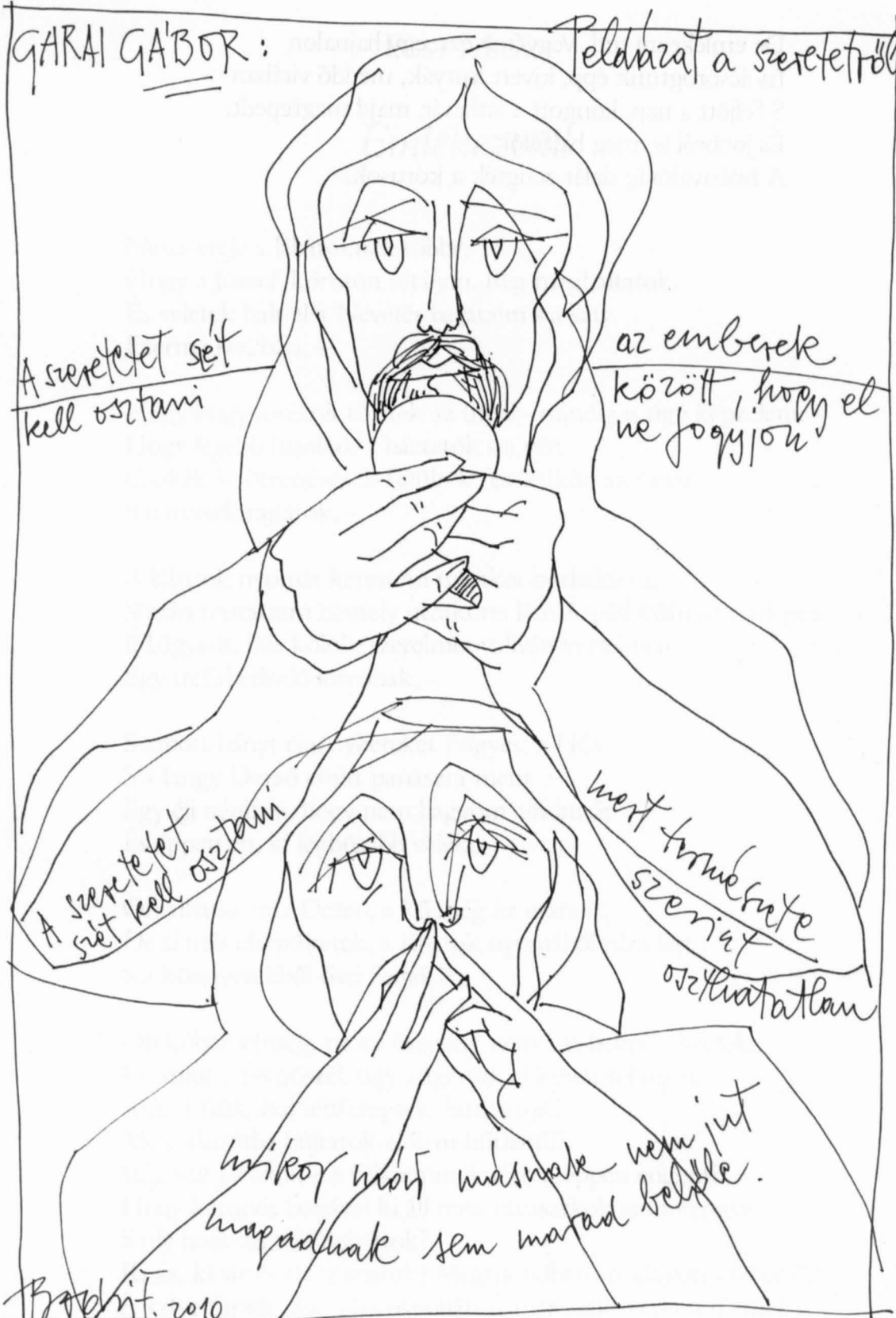
az emberek
között, hogy el
ne fogyjon

A szeretetet
sötét kell osztani

mert természetes
szeret
osztálytalan

hiszkor más másnak nem jut
napadnak sem marad belőle.

Babits. 2010

GARAI GÁBOR

Példázat a szeretetről

A szeretetet szét kell osztani
az emberek között - hogy el ne fogyjon.
Azért teszel félre egy maroknyi kovászt,
hogy kenyeret kelessz és süss belőle,
s azzal egész háznéped jóllakassad.
Ha nem őrzöl meg egy kevés kovászt
utoljára dagasztott kenyeredből,
tékozlásod bélyeget éget
homlokodra, és sorra elhagynak híveid.
utolsó falás kenyered akár
tűzbe is vetheted; ha kovász
ég el, éhenvész házőrző kutyád is.
Ha nem adsz - vagy nem kérsz cserébe
kovászodért - kovászt, s a szomszédod is így tesz,
egész országok elnéptelenednek.
(Persze, a kovász se mindent keleszt meg,
ha sárba gyúrod, abból nem kenyér lesz:
nem osztja szét s nem őrzi meg magát.)
A szeretetet szét kell osztani,
mert természete szerint oszthatatlan;
mikor már másnak nem jut,
magadnak sem marad belőle.

GÁRDONYI GÉZA

Írás a Bibliába

– Az Újszövetség Könyve elé –
Ez a könyv a könyvek könyve,
Szegény ember drágagyöngye.
Égi harmat lankadtaknak,
Világosság földi vaknak.
Bölcsességnek arany útja:
Boldog, aki rátalál!
Szomjas lelkek forrás-kútja,
Hol pohárral Krisztus áll.
Ez a könyv az örök törvény,
Királyon lánc, rabon napfény,
Tévelygőnek hívó harang,
Roskadónak testvéri hang.
Elhagyottnak galambbúgás,
Viharvertnek ereszet,
Haldoklónak angyalsúgás:
„Ne félj: fogd a kezemet”
Gyermekeknek is: „Mily szép rege”,
Bölcsnek: „Rejtelmek tengere!”
Fal, – s túl rajta élő hangok,
Köd, s benn zengő hárfák, lantok.
Templomok közt legszebb templom:
Csak megnyitom s benn vagyok.
Ablakán a Paradicsom
Rózsáira láthatok.
Minden fakul, minden romlik,
Márványvár is összeomlik.
Bíborleplek ronggyá málnak,
Dicsőségek füstbe szállnak.
Csak ez a könyv nem tér porba,
Mintha volna élő lelke!...
Ez a könyv a Mózes bokra:
Isten szíve dobog benne.

GYULAI PÁL

Szeretnélek még egyszer látni...

Szeretnélek még egyszer látni
A kertben, ott a fák alatt,
Hallgatni édes csevegésed,
Mint gyermek, úgy örülni véled,
Szakítva a virágokat.
Szeretnélek még egyszer látni
Homályos őszi délután,
Kandallódnál a karosszéken,
Ha mintegy elringatva, ébren
Alszol s álmodva népsz reám.
Szeretnélek még egyszer látni,
Midőn úgy várod jöttömet,
Megismersz immár a távolból,
S bár ajkad olyan hidegen szól,
Elárul néma örömed.
Szeretnélek még egyszer látni,
Szép csöndes nyári estvelen,
Holdfénynél az akáaszok árnyán,
Midőn fejed' keblemre hajtván,
Így suttoysz: még maradj velem!
Szeretnélek még egyszer látni
A vén udvarház csarnokán,
S ha elhangzott az Isten-hozzád,
Még visszanézni utólszor rád
S először sírni igazán.
Szeretnélek még egyszer látni,
Meggyógyítna egy pillanat.
Mit szenvedtem, feledni tudnám,
S még egyszer örömet feldulnám
Éretted ifjúságomat!

1854

HAJNAL ANNA

Ki vagyok én?

Ki vagyok én? Te vagy a gazdag
tőled kaptam, akármit adjak

csontjaimat ha visszaadtam
máig mindig adósod maradtam

visszaadjam neked a lelkem?
ki vagyok én hogy neked kelljem

mert jó volt csontban, bőrben, húsban
mert lázban, kötöttségben, gúzsban

hogyan ugrottam! hogy bomoltam
virgonc erős egy fruska voltam...

jó neked ha semmiben lengek?
meztelen szelekben kerengek?

én lennék a sírás a szélben
a sápadás a falevélben,

lázas ősz, vérszínű szömörccés
vád volnék, suttogó könyörgés

én nem szűnnék meg kérni! várni:
lehessek! legyek bár akármilyen!

hadd legyek némán vagy kiáltva
létednek porszem része, társa

JANKOVICH FERENC

Elégia

Mi az, ha egy nyár elvonul?
Egy-két homlok elborul,
egy-két szájból elszáll az illat,
egy-két szemben kigyúl a fényes csillag
és lehull...

Mi az, ha egy nyár elvonul?
Nekem kinyíl a holt virág is
otthonul,
mert ifjú vagyok irgalmatlanul,
úgy dobálódzok a nyarakkal,
mint pénzével az úr...

Legénykedtem...Hanem ha majd
fejem fölé fordul a nyár
s alatta egy lélegzetre
viharverő mellem megáll,
perzselő verseim delén
lehúnyom káprázó szemem:
én írtam-e e sorokat?-
Megkérdzem...

KECSKEMÉTI VÉG MIHÁLY

Psalmus Hungaricus

Mikoron Dávid nagy búsultában,
Baráti miatt volna bánatban,
Panaszolkodván nagy haragjában,
Ilyen könyörgést kezde ő magában.
Istenem Uram! kérlek tégedet,
Fordítsad reám szent szemeidet,
Nagy szükségemben ne hagyj engemet,
Mert megemészti nagy bánat szívemet.
Csak sívok, rívok nagy nyavalyámban,
Elfogyatkoztam gondolatimban,
Megkeseredtem nagy búsultomban,
Ellenségemre való haragomban.
Hogyha énnékem szárnyam lett volna,
Mint az galamb, elröpültem volna.
Hogyha az Isten engedte volna,
Innét én régen elfutottam volna.
Akarok inkább pusztában laknom,
Vadon erdőben széjjelbujdosnom;
Hogynem mint azok között lakoznom,
Kik igazságot nem hagynak szólanom.
Éjjel és nappal azon forgódnak,
Engem mi módon megfoghassanak,
Beszédem miatt vádolhassanak,
Hogy fogságomon ők vígadhassanak.
Egész ez város rakva haraggal,
Egymásra való nagy bosszúsággal,
Elhíresedett az gazdasággal,
Hozzá fogható nincsen álnoksággal.
Gyakorta köztük gyűlések vannak,
Özvegyek, árvák nagy bosszút vallnak,
Isten szavával ők nem gondolnak,

Mert jószágukban felfuvalkodtanak.
Keserűségem annyi nem volna,
Ha ellenségtül nyavalyám volna,
Bizony könnyebben szenvedtem volna,
Magamat attól megóhattam volna.
De barátomnak azkit vélek volt,
Nagy nyájasságom kivel együtt volt,
Jó hírem-nevem, tisztességem volt,
Fő ellenségem, most látom, hogy az volt.
Keserű halál szálljon fejére,
Ellenségemnek ítéletére.
Álnokságának büntetésére,
Hitetlenségnek kijelentésére.
Én pedig, Uram, hozzád kiáltok,
Reggel és délben, este könyörgök,
Megszabadulást tetőled várok,
Az ellenségtől mert én igen tartok.
Te azért lelkem, gondolatodat,
Istenben vessed bizodalmaidat,
Rólad elvész minden terhedet,
És meghallgatja te könyörgésedet.
Igaz vagy Uram, ítéletedben,
A vérszopókat ő idejökben,
Te meg nem áldod szerencséjökben,
Hosszú életök nem leszen a földön.
Az igazakat te mind megtartod,
A kegyeseket megoltalmazod.
A szegényeket felmagasztalod,
A kevélyeket aláhajigálsz.
Ha egy kevéssé megkeseríted,
Az égő tűzben elbétaszítod,
Nagy hamarsággal onnét kivonszod,
Nagy tisztességre ismét felemeled.
Szent Dávid írta az zsoltárkönyvben,
Ötvenötödik dicséretében,
Melyből az hívek keserűségben,
Vígasztalásért szörzék így versekben.

KÉPES GÉZA

Gyertyafénynél

(Berzsenyi Dániel emlékének)

Szunnyad a föld s a család. Ébren csak én ülök itt még.
Gyertya az asztalomon.
Gondolatom, mint árnyak közt, úgy botladozik rég
elfeledett sorokon.

Berzsenyi körmölgette a verseket így, míg az ólban
bődült kinn a barom.
Látom a költőt: sercen a tolla, mécsese lobban,
nyúlik az árny a falon.

Én vendég vagyok itt a szelíd dunántúli tájon,
ő meg e táj fia volt.
Itt idézte a hősokeket, - itt, ha kerülte az álom,
az ablakon kihajolt.

Nézte: a hold ledobálja a fátylait és a víz és hegy
csillog a fátylak alatt –
Most hamuszín felhő tör elő, belefúlnak a fények,
az ég darabokra szakad.

Mordul a sziklatorok, kék fénnel futkos az villám,
lobban, elalszik a mécs.
Csukva az ablak. A víz zúborog le a fákon, a sziklán –
döbbenetes jelenés!

Vágtat az északi szél, lehajolnak a fák, le a földig,
nyögve hasad le az ág.
Villog az ég, meg a föld s a szelek vijjogva üvöltik
szét a világ panaszát.

Dániel áll, a villámfény belegyúlt a szívébe -
Árad a felleg, a köd.
Az ég markából az ég szót a poéta kitépte!
Zendül a szó, dübörög.

Szárnyal az óda, felriad álmából, aki hallja
ezt a titáni zenét -
Elsongult a vihar - felkéklik a Kemenes-alja,
lángol a hajnali ég!

KERESZTURY DEZSŐ

Esti imádság

Ó, milyen vak homályba futnak
kik nélküled indulnak útnak.
A kezemet nézem: leszárad;
szívem sívó homokkal árad.
Valamikor kézen vezettél;
szökni akartam, nem engedté,
csend volt szívemben és a csendben
szavad szólt csak, mindennél szebben.
Én Istenem, hívj vissza engem!
Magam maradtam, eltévedtem.
Légy bátorságom, bizodalma;
ó, légy úrrá megint Te rajtam!

KOCSIS LÁSZLÓ

Töredék Testamentum

Száz év múlva jön a bogarász.
Pap lesz, kritikus, ifjú filozopter,
Múlton merengő dunántúli szív,
Holt könyvek között cédulázó jámbor,
Ki szürke nevémtől megkérdi: ki vagy?
Én már akkor sírhant se leszek tán
Tengődön a síri temetőn
Avart kavart rám százesztendő por
S kakukkfű nőtt ki szívemből meg zsálya.
Az agg pap béna hárfája roncsát
Nem őrzi pompás kincses-múzeum,
Rímek ringását, szó-csaták virágát
Új rím feledtette s új versek erdeje.
Száz év múlva jön a bogarász
S bogarássza: ki volt Kocsis László?
Drága bogarász, múlt vizén halászó
- Ha még akkor eveznek holt vizen -
Neked hagyom e testamentumot:
Könnyek, könyvek, imák és rímek.
Játssz velük a forgandó világban,
Mint játszott velük boldog gazdájuk
Egykor Dunántúl dombjai alatt.

(1941)

KORMOS ISTVÁN

Szegény Yorick

Halálon túl kicsit
mondjuk ötszáz évvel
senki nem tudja rólam
hogy én valék Yorick
koponyám partra vetve
fűrészsel elfelezve
egy jó öreg sírásó
pohárnak kinevez
széléről kortyint fecske

Hajha barátaim
akkor már ti se lesztek

Valaha magyarul
éneklő nyelvemet
árva ükunokáim
a kutyának se mondják
mert nyelvem elrohad
szívem is elrohad
mivelhogy aki élt
rohad egy miccenésre

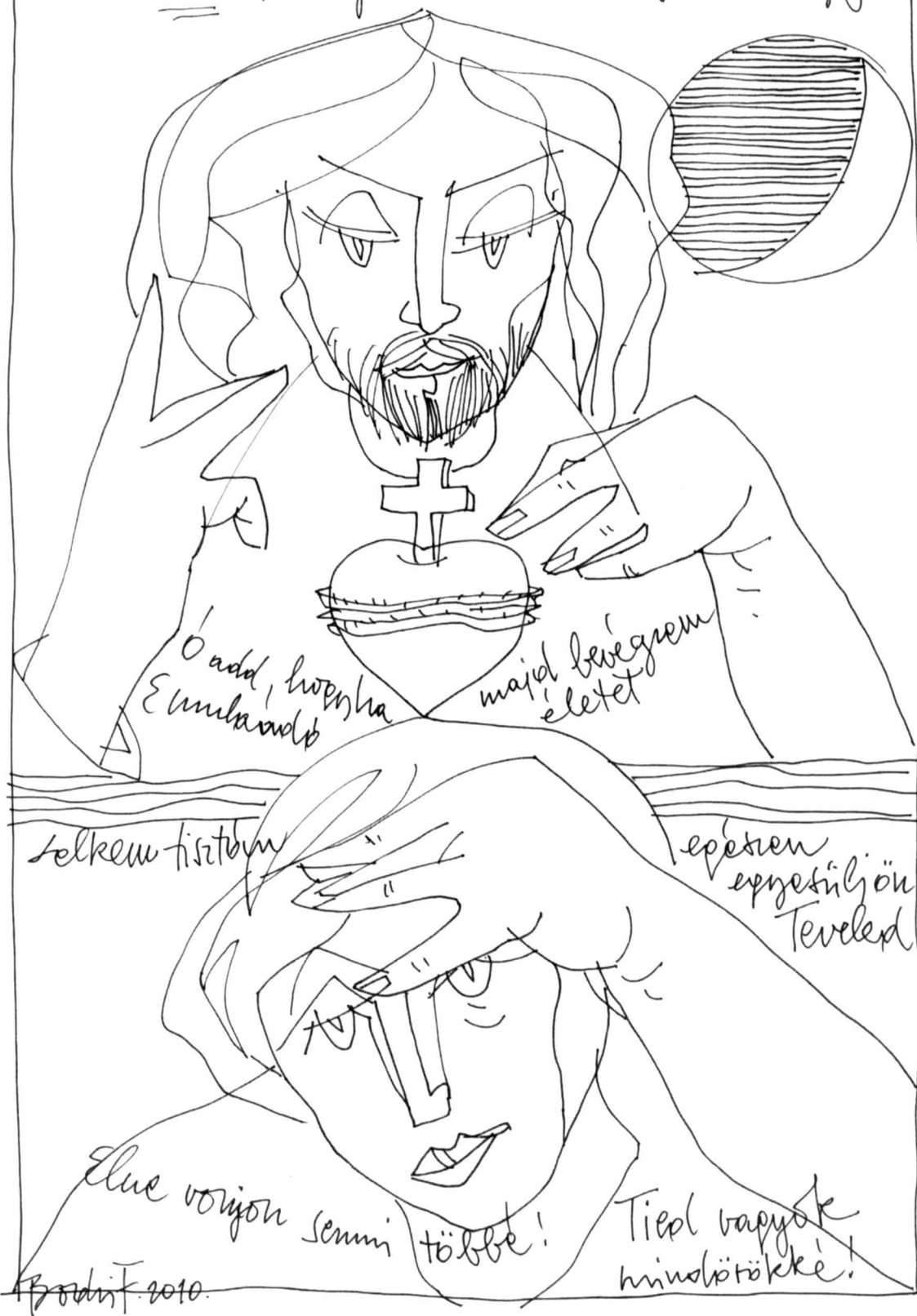
Dunnyogtam nagymamának
tarló tű-tengerén
mezítláb átszaladtam
lábam csont dobverő lett
ujjam a betűkön
motozgatott riadtan
sillabizálva ó-
s újtestamentumot
térdeltettek sarokba

nagy vödörket cipeltem
vállam kulcscsontja orsó
térdemben stroncium

Sakkoztam veletek
röhögtem veletek
ha ültem veletek
nem voltam veletek
Báthory utca 8
nyaktilóm fabrikáltam
csak elértem gyalog
Atlanti partokat

Kormos családnevem
anyámtól örököltem
keresztelésben Istvánt
mint ama vértanú
sok néven szólítottak
Pistika Piska Pista
utóbbi főleg lónév
volt amig lovak voltak
Cicelle Cormieux
végül csak Yorick voltam
azaz szegény Yorick

LEVAY JÓZSEF: Gondolj elb' jó Atyám vagy

LÉVAY JÓZSEF

Gondviselő jó atyám vagy

Gondviselő jó Atyám vagy
Ó, én édes Istenem!
Látom én, hogy minden elhagy
E világon csak Te nem,
Hozzád vágyom, benned élek,
Üdvöt mástól nem remélek.

Mint az alélt bús virágra
Megújító harmatot;
Vérző szívem fájdalmára
Csak te hintesz balzsamot,
Könnyű sorsom terhe rajtam,
Ha imára nyílik ajkam.

Rám-rám derült ismeretlen
Utamon egy kis öröm:
Azt is a te véghetetlen
Jóságodnak köszönöm,
Hálakönnyem tündöklése
A te neved hirdetése.

Gyenge vagyok, lankadoznak
Buzgóságom szárnyai,
Bármily híven vágyakoznak
Színed elé szállani,
Ó, adj erőt, hogy míg élek,
egyedül csak nékem éljek!

Ó, add, hogyha majd bevégzem
E múlandó életet,
Lelkem tisztán és egészen
egyesüljön Teveled:
El ne vonjon semmi többé,
Tied legyek mindörökké!

LATOR LÁSZLÓ

Váratlan kegyelem

Honnan ez a tündöklő izenet,
a ritkuló földön váratlanul
fellobbant kegyelem?
Egy szál jegenye éles rajza félig
a halvány hegy kiterjedéstelen
lapján, félig a már lombtalan égen.
Vagy szívünk félhomályos falain
az erek törékeny mintázatán
földerengő jelek.
A szemhéj narancssárga éjjelében
a hús homályos sejtelveiből
már-már testté sűrűdő látomás:
egy töredezett arc megsajduló
káprázatában ó, micsoda évek
zúdulnak feledékeny sejtjeinkre,
nevezhetetlen érzések sötét
villámain lobbantva benső
égboltunk fényérzékeny anyagában.
Vagy egy ház megroskadt oromzata
fölött az ég világos lüktetése:
egy tömböt, egy formát kivág
az egynemű létezés anyagából
emlékeinkbe rögződő pecsétül.
És hangok is egy még meg nem szilárdult
világ morajló katlanaiból,
egy tenger habzó visszaáradása
hordaléka vak barlangjain át
a mozdulatlan csönd fészke felé.

NADÁNYI ZOLTÁN

A két szemed szeretett legtovább

A két szemed szeretett legtovább.
Be furcsa szerelem.
A szád már néma volt, de a szemed,
az még beszélt velem.
A kezed már hideg volt, jéghideg,
nem is adtál kezet,
de a szemed még megsimogatott,
nálam feledkezett.
És lándzsákat tűztél magad köré
hideg testőrökül,
de a szemed még rámleselkedett
a zord lándzsák mögül.
És ellebegtél és csak a hegyes
lándzsák maradtak ott,
de a szemed mégegyszer visszanézett
és mindent megadott.
A két szemed szeretett legtovább,
még mostan is szeret.
Még éjszakánkint zöldes csillaga
kigyúl ágyam felett.

Móra Ferenc: A SZÍV

A szív legfőbb csavargó!
"Dölyfös" kacajjal elszalad,
Hogy megtalázza, elgyötörtén
Visszalopodzik a küszöbre
Hol csupa dachból
megszakad.

Borósi F. 2010

A szív

A szív a legfurcsább csavargó,
Vigyázzatok reá nagyon!
A megszokás halála néki,
De mindig kész van útra kelni,
Ha nyílik raja alkalom.

A szív a legfurcsább csavargó,
A tolvaj-utat kedveli,
Hiába tiltja tilalomfa,
Nem hajt veszélyre, tilalomra,
Még vakmerőbben megy neki.

A szív a legfurcsább csavargó,
Minden lépése új talány:
Onnan szalad, hol rája várnak
S hívatlanul oson be másnap
Pár ragyogó szem ablakán.

A szív a legfurcsább csavargó,
Ne bánjatok durván vele!
Mert ahonnan elűzték egyszer,
Hívhatják vissza bár ezerszer,
Nem látják többet sohase.

A szív a legfurcsább csavargó -
Dölyfös kacajjal elszalad,
Hogy megalázva, elgyötörve
Visszalopódzék a küszöbre,
Hol csupa dacból megszakad.

NAGY LÁSZLÓ

Tűz

Tűz

te gyönyörű,
dobogó, csillag-erejű
te fűtsd be a mozdonyt halálra,
hajszold, hogy fekete magánya
ne legyen néki teher,
tűz

te gyönyörű,
ihlet, mindenség-gyökerű,
virágozz a vérző madárban,
égesd hogy a sorsot kimondja,
nem a hamuvá izzó csontja,
virrasztó igéje kell,
tűz

te gyönyörű,
jegeken győztes-örömű,
ne tűrd hogy vénhedjünk sorra
lélekben szakállasodva,
hűlve latoló józanságban,
ahol áru és árulás van,
öltöztess tündér-pirosba,
röptess az örök tilosba,
jéghegyek fölé piros bálba,
ifjúság királya,
tűz!

ORBÁN OTTÓ

*Hallod-e te sötét árnyék
változat egy csángó népdalra*

Lászlóffy Aladárnak

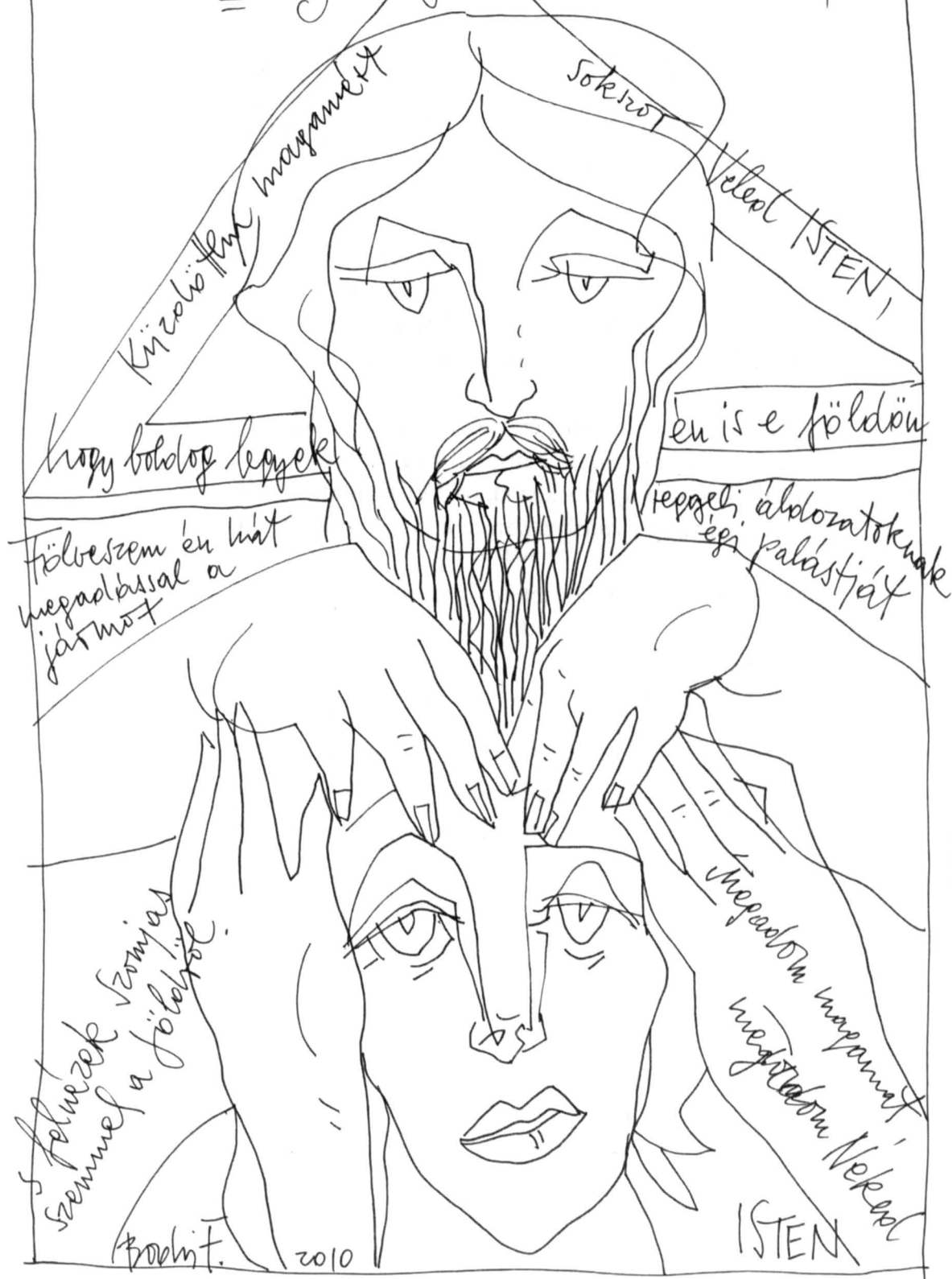
Hallod-e, te sötét árnyék, ember vagy-e vagy csak árnykép.
Nem vagyok én sötét árnyék, sem ember, sem puszta árnykép,
Égi boltban kabát vagyok, rézgombjaim a csillagok,
Égi boltban kabát vagyok, rézgombjaim a csillagok.

Ha te vagy az ég kabátja, én vagyok az, aki váltja.
Én vagyok az, aki vakon bámulok ki az ablakon.
Hívlak, Isten, nyújtsd a karod, mikor szemem eltakarod.
Hívlak, ha vagy, nyújtsd a karod, legyen úgy, ahogy akarod.

Nyisd meg nekem a dombtetőt, a dombtetőn a temetőt.
A dombtetőn a temetőt, adj odáig menni erőt,
Hadd készítsek ott heverőt, hadd feküdjem le a sárba.
Hadd feküdjem le a sárba, ahogy kulcs talál a zárba.

Búcsúznék már, de nem könnyű, szakad szememből a könnyű.
Ősz szakállal mennydörögve gyöngyöt szór az ég a rögre.
Szakad az eső a földre, fehér szemfedővel főd be.
Szakad az eső a földre, belemosódom a ködbe.

Pakocs firóly: Megadom magamat Neked, ISTEN

Megadom magamat neked, Isten

Küzdöttem magamért sokszor Veled, Isten,
hogy boldog legyek én is e földön,
mint a világ fiai, kiket itten küzdeni láttam
a földért, aranyért, selyemért egek ellen.

Keresém magamat cifra –szövésű ruhákban,
selyemsuhanásban s teletűztem rózsával a mellem;
hogy ne kívánjam angyalszárnyak lágy suhogását,
ne kívánjam a tömjént, egek illatait.

De szétollóztad a köntösömet s leszórtad a földre
a rózsát, mint Ninivében s Rómában a táncosokét,
s élő tövisekből fontál koszorút a fejemre;
fekete zsákkal öveztél, amilyenben jár a Halál is.

Örömet-keresőn indultam ragyogtatni magam
kék, lila, rőt sugarakban, karperecekben:
hogy ne kívánjam a templom téglafalát, köveit
s ne vágyjam az Isten napsugarát diadémnak.

Té villámkalapáccsal széthúztad a föld köveit
s haragod parazsába fojtottad
az ékszer ragyogását
s Savonaróla- szavakkal máglyára löketted
velem a földet, mint hajdan diadémos
Firenze tévé.

Könnyen akartam életet élni e nagy temetőben,
mint játszik a gyermek a fűvel a síron
nem akartam hallani földön a jajt
s messze kerültem árnyékát a halálnak.

Te kivetted az álmod gyermekszeimeiből
s mutattad az életet éjnek, feketének,
halálnyoszolyának, amelyre feküdnöm
kell nekem is:
ha kopogni fog egyszer ajtómon az este.

És küzdeni vágytam velem való céljaid ellen
elszánt akarattal s menekülni akartam
vissza a cifraruhás, mosolyos tavaszok kebelére;
de Te megfogtál, mielőtt a világ vállára borultam.

S játszottál szívemen szelíden szép hajnali szókat:
hogy az én szemeim lesznek az égnek
két kicsi fénye
melyen át látni fognak a lelkek az éjben;
hogy az én kezeim lesznek az ég kezei:
áldás az erénynek, korbácsok a bűnnek;
hogy én leszek egyszer tükre az égnek a földön
s életvizeken kicsi csolnakosod.

Fölveszem én hát megadással a jármot,
reggeli áldozatoknak égi palástját
s felnézek szomjas szemeimmel a földről.

Megadom magamat, megadom Neked, Isten!

PARANCS JÁNOS

Mégis

mintha csak átutazóban
időlegesen
megszállva egy-két napra
egy olcsó vidéki szállodában
úgy élek itt
mintha csak idevetődtem volna
s valami csatlakozásra várnék
ami egyre késik
ténfergek a hajnali ködben
kiismerhetetlen torlaszok
csapdák és indulatok között
meg-megújuló reménykedéssel mégis
az emberi mértékkel mérhető élet
valahol itt lapulhat
karnyújtásnyira tőlem

PÁLÓCZI HORVÁTH ÁDÁM

Virágvasárnap

A nagy Király jön, hozsánna, hozsánna!
Zeng a kiáltás előtte, utána;
Zöld ágakat szeldelnek útjára,
Békességet hoz népe javára.

Áldott, aki jött az Úrnak nevébe',
Általa léptünk az Isten kedvébe;
Békesség ott fenn a mennyországban,
Áldott az Isten a magasságban!

Ó, lelki ország, Istennek országa,
Mily édes ebben Jézus királysága!
Szelíd, szegény ez és alázatos,
De nagyhatalmú és csodálatos.

Igaz ez és a bűntől szabadító,
Poklot és halált egyaránt hódító.
Vasvesszővel bírja ellenségét,
De szelíden őrzi örökségét.

Ó, áldott Jézus, ki bírsz a világgal,
Jöjj mihozzánk is alázatossággal,
Tégy tulajdon népeddé bennünket,
Vezérelj jóra egész életünket!

Áldott Királyunk, lelkünk nagy Királya,
Jöttödét néped ma is várva várja.
Jöjj hát hozzánk is nagy hatalommal,
Terjeszd országod diadalommal!

A nagy Király jön, hozsánna, hozsánna!
Zengjük, kiáltjuk előtte, utána;
Hintsük be útját mi is zöld ággal,
És ünnepeljük szent buzgósággal!

Dicsőség legyen az Isten Fiának,
Áldás, békesség az égi királynak,
Hogy vele mi is, kiket megváltott,
Bírhassuk egykor a mennyországot!

XXXIII.

Ének. Nótája: Oh, én reméнтelen...

Elbágyadt lelkeknek, szomorú szíveknek
Ki vagy vígasztalója,
Gyámoltalanoknak, ügyefogyattaknak
Erős oltalmazója,
Mennybéli Istenség, uralkodó felség,
Údvösség megadója.
Te hozzád kiáltok, ki férgecskéd vagyok,
Figyelmezz kérésemre,
Látod gyötrelmimet, fájdalmas szívemet,
Tekints szívem sebire,
Irgalmas szemeddel s hatalmas kezeddel
Jöjj el segítségemre.
Mert sok bánatoknak, szörnyű fájdalmaknak
Estem mély örvényibe,
Kik óránként nőnek, csoportoson gyűlnek
Én szomorú szívembe,
Nem lelek vidulást, sem semmi nyugovást
Nagy keserűségembe.
Sokfelől ostromol, s ugyan reám omol
A keresztnek zápora,
Nincs kinek folyamnom, segedelmét várnok,
Mert Felséged ostora
Reám eresztetett, szívemre vettetett
Hitemnek próbájára.
De gyarlóságomat, s erőtlén voltomat
Oh, Úristen, jól látod,
Hogy bánatim terhét, ostromló erejét
Nem bírhatok, te tudod,
Segedelmed nélkül reménségem meghűl,

S hitem ha nem táplálod.
Ha tenéked tetszik, nekem jómra esik,
Vedd el vállamnak terhét,
Aki oka búmnak, gyakran siralmomnak,
Fordítsad annak szívét
Hozzád, hogy meg térjen, s hű szívvel légyen
Hozzám, s megbánja vétjét.
Vígasztalj meg, kérlek, mert ha csak így élek,
Nem erősít jóvoltod,
Reménségem meghűl, kicsinségem eldől,
Hogyha hatalmas karod
Engem nem támogat, lelkem nem szolgálhat
Úgy, azmint te kívánod.
Mert bánatim miatt sokszor lelek hibát
Az én imádságomba,
S az ördög akadált vet és nevel dagált
Azzal buzgóságomba,
Hitembe csökkenjen, izgat, kételkedjem
Nagy irgalmasságodba.
Vígasztalj meg azért Szent Fiad nevéért,
Add meg kívánságomat,
Ha tetszik kérésem, ne bocsásd üresen
Én fohászkodásimat,
Hadd viduljon szívem, s téged áldjon lelkem,
Szüntesd sok siralmimat.
Ha pedig tovább is ez öldöklő tövis
Sérte akaratodból
Szomorú szívemet, kérlek, hogy hitemet
Erősíts jóvoltodból,
Ha holtig is érzem ostorodat, vészem
Jó szívvel, mint Atyámtul.
Csak Jóbnak tűrését, Ábrahámnak hitét
Oltsad az én szívembe,
Én reménségemet s erőtlenségemet
Támogasd, hogy semmibe
Ellened ne vétsek, csak tenéked éljek,
Bízzam ígéretedbe.
Bocsásd meg bűnömet, melyekkel ellened
Vétvén sujtolásodat

Vontam bús fejemre, szomorú lelkemre
Ez látogatásidot,
Adjad, hogy hasznára és lelkem jóvára
Érezzem ostoridat.
Éltemet, lelkemet, elbágyadt szívemet
Én, Uram, néked adom,
Bűneimmel búmat, könnyhullátásimat
Szent kezedbe ajánlom,
Mert ha te igazgatsz, tudom, veszni nem hagysz,
Soha kárát nem vallom.
Szerelmes Fiadért, annak haláláért,
Kérlek, viseld gondomat,
Tekintsed érdemét, kiontott szent vírét,
Halld meg kiáltásomat,
Vezérelj éltemet, hogy tisztán lelkemet
Tartsam s gondolatimat.
Hogy hozzád bűnömből, megtérhessek szívből
Tartván pönitenciát,
Adj gyökeres hitet, égő szeretetet,
Ki által bűn ruháját
Rólam le vethessem, s tőled elnyerhessem
Üdvösség koronáját!
Ámen.

RÁDAY PÁL

Ó, irgalmas Isten

Ó, irgalmas Isten, Én könyörgésemben Fűledet hozzám hajtsad;
Ó, igen jó Isten, Minden szükségemben Áldásod szaporítsad.
Ó, hatalmas Isten, Keserűségemben Szívemet vidámítsad;
Ó, nagy és szent Isten, Minden félelmemben Elmémet bátorítsad.
Ó, örök Úr Isten, A veszedelmekben Segedelmedet nyújtsad;
Ó, igaz Úr Isten, Kétkedésemben Hitemet gyámolítsad.
Ó, áldott Úr Isten: Rossz testiségemben Lelkem hozzád hódítsad;
Ó, erős Úr Isten, A világ fényében Szemem világosítsad.
Ó, teremő Isten, A kísértetekben A Sátánt elfordítsad;
Ó, megváltó Isten, sok vétkezésimben Irgalmad bizonyítsad.
Ó, szentelő Isten, Erőtlenségimben Kegyelmedet újítsad;
Ó, kegyelmes Isten, Éltetnemnek végében Lelkemet boldogítsad.

RÁKOS SÁNDOR

Áldozati tábla

Milyen csillagra vetettél engem, Uram?
Lényeid itt fölfalják egymást s az ölni nem akaró megöletik,
mert gyöngesség bűnében találtatott.
Mit véhettem én korábban,
hogyan ide száműztél
mindenséged félreeső zugába, alacsonyrendű életek közé?
Az értelem - értelmed paránya — szűkölve jár itt körbe-körbe,
mint a ketrecbe zárt vadállat.
Mit tehet az, akiben a gyöngéd érzés szárnyait
a gondolat összetöri?
Próbáljon élni kínok és ellentmondások között,
szemet hunyva a lehetetlen előtt és ha kell hazudva is —
ahogy lehet?
Vagy szögezze elméje pengéjét tulajdon mellének
s döfje ár saját szívét,
ha így becsületesebb maradhat?
Csak élek, töprengek, mint annyi érző lélek,
amióta a föld áll
s a tanácstalanság vak üregébe hullok.
Esőid mosnak, szeleid szárítanak,
vagyok elgurult kő, lehulló faág.
Meddig tartasz még a fényen, a Nap lobogó szárnyai alatt
s mikor dugsz a föld alá, rajtad kívül ki tudja azt?
S ha majd eltaposott testem fölött az évezredek átdübörögnek,
ki emlékezik legbensőbb valómra vissza?
Talán benned magadban merül talán csak föl az, aki voltam,
szólván eképpen:
„Igen, ezt is gondoltam valamikor!”

SAJGÓ SZABOLCS

Kapuid bennem

Nyisd föl kapuid
az Ország kapuit
Bennem
misztérium
most te figyelmezz
kérlek
s az ajtókat az ajtókat
nyisd föl bennem
a bölcsesség
az élet
zárt ajtajait
nyisd meg a várat
a bevehetetlent
a kastélyt itt legbelül
az igaz sambalát
ami után a nyugtalanság
amiért minden önkínzás
tévelygés és ének
hallgass meg kérlek
nyisd ami nyílik néha
csak úgy magától
hegytetőn sírban
fazekak között
illemhelyen
a lángpallóst
irgalom hevíti
szép angyalaid
jó hírt zengenek
lakomádra
latrok vámosok utcanők
véredben mosdva

varratlan köntösben
új világ örömodájával
sereglenek
amerre járok lásd
a Kert kísért
viszem magammal
s ott van mindenütt
hogymezélhesselek
kérelek hónál fehérebbé
teremtsd a szívemet
tiéd szemem fülem
s szájamban a nyelv
vezesd őket tanítsd
hogymindenben
mindenkor
téged örvendjenek
tárd föl kapuid bennem
Te
kapu ki magad vagy
Ország kapuja
keresztre szegelt
sírkövet gördítő
misztérium
kín által újra
az élet házába lépni
mindörökre
siralomvölgyből
árnyékvilágból
mindenek elhívtak

SERFŐZŐ SIMON

Hiába sulykolták

Mire emlékszem? Ama október végi napokból
mire? Föllélegzésére, megkönnyebbülésére
az embereknek. Hogy hirtelen, mintha hideg huzat
vitte volna ki belőlük a bennük bűdöslő
félelmet. Nem tartottak egymástól, besúgóktól.
Égig nyitott fülű suhanc, naponta közöttük
szorongva a reggeli, esti munkásvonaton, vasúti
váróteremben, kihallottam szavukból: száz
kilométerre a fővárostól, azon is túl, lélekben
a tüntető, fölvonuló fiatalokkal voltak; velük
éreztek. Jóváhagyták magukban, hogy Nagy Imrét
szólították élére az országnak. Tudták,
emlékeztek rá, ki ígérte könnyítését a terheknek.
(Hisz a szándék addig a meglakoltatás: e háborús
bűnös, fasiszta, utolsó csatlós népnek, amivel
megbélyegezték, nem lehet kímélet!) Tudták,
nem felejtették el, a büntetőtáborokat, e szegény-
és gyalázat-telepeket kicsoda számoltatta fel.
(Mert itt a gyarapodni, az alacsony sorsból
kikapaszkodni akarókat, s akik nem szegényítették meg
a tisztességet, a tisztákat, becsületeseket
megbüntetni és meghurcolni kellett;
megkeseríttetni velük az életet!)

S őket, a nem kegyelteket, a nem haszonélvezőket,
akiknek a tudatát ütötték, a lelkét, ama
felzúdult napokért, őket tették felelőssé!

A szegénytelenek a bosszújukat órájuk uszították.
Akik, ha csak napokra is, embernek akkor
éreztek magukat, egyszer az életben akkor
szabadnak. Aminék az emlékét kiirtották volna,
hogy felejtődjön némaságba, a haza utcákra

tódulását ellenforradalommá gyalázhassák, amit
hiába kiabáltak a harsány hangszórókból,
rádiókból; hiába sulykolták. A csöndbe,
megfélemlítésbe szorítottaknak ez a szó nem jött ki
a száján. Abban a másik Magyarországon,
ahol ők a szegénysoron élnek, megőrizték
magukban az igazságot, vigyáztak rá.
Éjszakára óvatosságból a kaput is becsukták.

SOIYMÓ ZOLTÁN

Hajnali imádság

A szűk Könyök uccán hazamegyek,
most hajnali három óra.
Istenem, vezess a jóra!

Békevirágok e szürke kövek
és béke e hajnali ég.
Istenem, szeretsz-e még?

Züllennem, hullanom rendeltetett
és lehull, aki arravaló.
Légy velem, Mindenható!

Hajnali percek szemeznek alá
s a harang a szívükbe sikolt.
Istenem, sok bánatom volt!

Keresztények űztek, csúfoltak zsidók.
És a nők se szereztek nekem semmi jót.
Eldobtak, mint az odvas diót.

Húsz évvel szerettem, húsz évvel vakon,
ma sápadt és zord halovány alakom:
istenem, a szívedbe lakom.

Nincs éjjelem, nincs és nappalom sincs,
csak e hajnali ég, csak e kék...
Istenem, szeretsz-e,
istenem, vezetsz-e,
istenem, megversz-e még?

SZÉP ERNŐ

Hová mégy ákác levél

Hová mégy ákác levél
Kit patakra fútt a szél?

Én úgy nézem hamarosan
Ott úszik majd a Maroson

Se Maroson se Kőrösön
Nem passzióz örökösön

Siet a Tisza, felveszi,
A Duna tőle elveszi

Oly könnyű mint a lehelet
Vinni egy ákác levelet

És hajnalban hajnal előtt
letenni a tengerre őt

Tenger fölött fölkel a nap
Lenn boldog lángok ringatnak

És ringva ringatják Kelet
Nyugat között a levelet

Ni most ezüst, ni most arany
De mese fényes dolga van

Haltól hajótól sose fél
Se jéghegytől, egy falevél!

Csak élvez és csudálkozik,
Ég meg tenger hogy változik

Habon habozva merre reng
Milyen piros parton mereng

Míg hontalan s oly gondtalan
Ott foszladozhat nyomtalan

Az óceán örök színén...
Szeretnék így elmúlni én.

SZÉCSI MARGIT

Ima az Imáért

áhitatot adjatok nekem
a katedrálisépítők áhitatát
(kik a maguk képére és hasonlóságára
tornyokat emeltek
de lehet hogy ők lettek a hasonlatosak
a kezük nyomán felemelkedő kőcsodákhoz)
a bűnös szerelem kénköves poklában fortyogók
a szoborépítők
a szoborrombolók

a sírkamrák sárga derengésébe
az értelem első borzongásába
hazatalálók
áhitatát

csak egyszer hajtsam homlokom a földre
csak egyszer nyíljon rá szemem
egy nemlétező túlvilágra
örökkön örökké élni fogok
és nem fázom soha többé

Siess, keresztyén

Siess, keresztyén, lelki jót hallani,
Régi törvényből harcolni tanulni,
Az igaz hit mellett mint kell bajt vívni,
Krisztusban bízni.

Mert nem hiába ezt az ó törvénybe,
Próféták írták Biblia könyvébe;
Szép tanulság ez most az új törvénybe',
Mi eleinkbe'.

Jól tudja földön ezt minden keresztyén:
Nem csak fegyverrel oltalmaz az Isten.
Ezt minden népnek tudására adom:
Istenünk vagyon!

Fejedelemség vagyon csak Istenben,
Minden hatalom vagyon ő kezében;
Kiket ő akar, föld kerekiségében:
Emeli égben.

Ne ess kétségbe ő nagy jóvoltában,
Az igaz hitben erős légy magadban,
Mint Dávid, úgy jársz párviadalodban,
Hitvallásodban.

Dávidot Isten hagyá királtságban,
Ő ellenségit veté gyalázatban.
Dicsérjük Istent nagy hálaadásban,
Énekmondásban.

UTASSY JÓZSEF
Fény a bilincsen

Pilinszky Jánosnak

Isten?
azt mondod:
Isten?!

Mondd csak!

Ő az én
egyetlen
Nincsem.

De nézz
e paradicsomi pogány párra,
ha félsz!

Oly igen árva.

Se istene már,
se csillagi társa.

Csak látomása van,
látomása.

Isten:
első és utolsó metaforánk!

Hidd
vagy ne hidd el.

Holt hadak útkeresztjén az időt,
ha látni vélem,
őt látom,
őt:

ki fény a bilincsen.

VAS ISTVÁN

Húsvéti ének a testről

Tavaszi vad szelek vizet árasztanak,
Vadak, madarak most társat választanak,
Körül égen-földön gyürkőzik az élet,
Tavaszi fűszer száll, vérszaga a szélnek,
Véré, mely élvezni, nemzeni türemlik,
Gyönyörű vére, mely szelíden kiömlik,
Erő ágaskodik, ölelve meg öle,
Részeg ködben úszik minden, ami közel,
Az tudja, mi a test, aki árnyat ölel.

Megtudja, mi a test, ha éjszaka retteg:
Hol van most az asszony, kit ősszel temettek?
Komor olvadáskor, vakult-rideg órán
Látja befolyni a vizet koporsóján.
Az tudja, mi a test, aki külön-külön
Mereng el egy bokán, egy hajfürtön, fülön.
Nem játszik már rajtuk koratavaszi fény
Mi maradt, mi maradt barna szeme helyén?
Egy bece-szót mormol, de senki se felel.
Az tudja, mi a test, aki árnyat ölel.

Ifjú nő a sirban, ifjú rügy az ágon,
Tavaszi szél fújja, virágom, virágom.
Tavaszi szél messze földek illatával
Csábított hajdan, most fiatal halállal.
Jobb volna sötétbe elomolni, mint te,
Hullani a mélybe, teveled egy szintre,
De az a forma, mely odalenn enyész el,
Ragyog idefönt is örök epedéssel,
Fű, fa, virág, tavasz színe tőle tüzel,
Az tudja, mi a test, aki árnyat ölel.

Az tudja, mi a test, aki szenved vele,
Te tudod, Istenem, szenvedés istene,
Te tetted, a lélek jogát el nem veszi,
Bár a tavaszi szél vérszagban fürösztí,
Kezed alkotását szeretni se bűn még,
Mielőtt e földről végképp tovatűnnék,
Alkony rózsaszínét, reggel kékjét, zöldjét,
Az embert, akinek testét itt felöltéd,
Amit teremtetted, szeretted, szeretted
Akkor is, mikor már vitted a keresztet.

Szeretted akkor is, mikor már szögeztek,
Szenvedés istene, Te tudod a testet,
S amióta láttam, mi érte a váltság,
Elhiszem már én is test feltámadását,
Nekem is az kellett, mint régen Tamásnak,
Hogy hitetlen ujjat drága sebbe mártsak,
Megtanultam én is, amióta láttam
Édes-dacos arcát feketedni lázban -
Így szállt el a lélek utána azonban
Felragyogott a test bátor nyugalomban.

Elárvult testének büszke biztonsága
Mosolyogva indult sírba, őszi sárba,
Mosolyát őrzi az újuló kikelet,
Hegyek, habok, hosszú útra hívó szelek.
Tavaszi szél zendül, mintha az az angyal
Szólana belőle vad, tavaszi hanggal,
Aki rég a nőknek - amikor kerestek
S nem lették fűszerrel kenetetett tested -
Kiáltott. Most nekem zeng, zenél, zúg, zizeg:
Holtak közt az élőt miért keresitek?

Hol van most az asszony, kit ősszel temettek?
Csak Te tudod, aki vitted a keresztet
Vérben, verítékben Koponyák Helyére,
Mit kapott gyönyörű testéért cserébe,
S felzendülő fűben, felzendülő szélben
Tudom halálodat, őérte, énértem,

Dárdának dúlását, tavasz gyors múlását,
Szép erős ifjúság hirtelen hullását:
Keresztre feszülni, borulni a rögre,
Aki elveszíti, az nyeri örökbe.

Kereszten, olajban, vérben a szent sereg:
Bűnhődik a földön, aki nagyon szeret.
Tavaszi szél fújja, hozza a szép hitet:
Szétomló testünket szebben megépítéd.
Engem is merítsél, bár el is veszítsél,
A vérszagba, melyet hordoz ez a víg szél,
Virágzó sebedet ültesd el testemben,
S áldani foglak majd csúf, hörgő estemben.
Szomjazó, bomlasztó gyönyörűség jövel!
Az tudja, mi a test, aki árnyat ölel.

VERSEGHY FERENC

Az igaz bölcs

Nézd a' búzakarászt, büszkén emelődik az égnek,
Míg üres: és ha megért, földre konyíttya fejét.
Kérkedik éretlen kincsével az iskola gyermek,
Míg a' tellyes eszű bölcs megalázza magát.

VIRÁG BENEDEK

Békesség-óhajtás 1801. esztendő

Szállj le felséges palotád egéből
Béke! mennyeknek koronás leánya!
Szállj le, s Európánk mezején jelenj meg
Már valahára!

A vadon Marsnak dühödött kezéből
Üsd ki dárdáját: raboló vitézit
Pusztá honnyoknak telekére vissza-
Menni parancsold.
Ily soká tartó viadal piaccán
A szeléd lelkek fene tigrisekké
Válnak, elszokván az igaz, s az érző
Emberi szívtől.

A dühösséggel keresett dicsőség
Vesszen el, Músám szabadon kiáltja:
A borostyánág, ha vereslik, undok
Címer előttem.

Szállj le! s vigasztald meg az árvaságot,
Béke, mennyeknek koronás leánya!
Hajh! sok országok szava kér, jelenj meg
Már valahára.

WEÖRES SÁNDOR

Kereszt-árnykép

A kereszt felső
ága égre mutat,
nagy örömhírt tudat:
„itt van a te utad”

a kereszt két karja a légbe szétszalad,
rajta sovány kezek tört vért virágzanak:
„vigyázz: Őr a lélek, de a test megszakad,
kétfelé visz ösvény s te szabad vagy, szabad”

a keresztnek alsó
ága földre mutat:
„vesződj: itt áss kutat,
lásd benne arcodat.”

ZELK ZOLTÁN

Mert így igaz

Barátaim azt hiszik, hogy fekszem,
nem tudják, már járni tanulok
megadóan, Isten oldalán.

ZRÍNYI MIKLÓS

Az idő és hírnév

Az idő szárnyon jár,
Soha semmit nem vár,
És foly, mint erős folyás;

Vissza soha sem tér,
Mindent a földre vér,
Mindeneken hatalmas;

Ő gazdagot, szegént
Öszveront egy szerint,
Nincs néki ellenállás.

Csak egy van, időtől
S az ő erejétől
Aki békével marad;
Nem fél kaszájától,
Üdő rajta elolvad:

Az tündöklő hírnév,
Mely dicsőségre rév,
Az mindenkor megmarad.

★

Nem írom pennával,
Fekete téntával,
De szablyám élivel,
ellenség vérivel,
Az én örök híremet.

★

Befed ez a kék ég, ha nem fed koporsó,
Óráam tisztességes csak légyen utolsó.
Akár farkas, akár emésszen meg holló:
Mindenütt felyül ég, a föld lészen alsó.

Tartalomjegyzék

SZABÓ FERENC: BÁBEL BALÁZS VERSVÁLOGATÁSA ELÉ.....	5
MAGYAR ZSOLTÁROK - INTERJÚ BÁBEL BALÁZZSAL.....	6
ADY ENDRE: <i>A NAGY HITETŐ</i>	15
ADY ENDRE: <i>MISZTÉRIUM</i>	17
ÁNYOS PÁL: <i>BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIÁHOZ AZ ÉDES HAZÁÉRT</i>	19
ÁPRILY LAJOS: <i>AZ IRISÓRAI SZARVAS</i>	20
ARANY JÁNOS: <i>HONNAN ÉS HOVÁ?</i>	22
ARANY JÁNOS: <i>MINDVÉGIG</i>	25
BABITS MIHÁLY: <i>EUCHARISZTIA</i>	27
BABITS MIHÁLY: <i>PSYCHOANALYSIS CHRISTIANA</i>	30
BALASSI BÁLINT: <i>BORIVÓKNAK IÁLÓ</i>	32
BERDA JÓZSEF: <i>TÉPELŐDÉS</i>	33
BERDE MÁRIA: <i>BÚCSÚJÁRÁS</i>	34
BERZSENYI DÁNIEL: <i>HORATIUSHOZ</i>	36
BESSENYEI GYÖRGY: <i>MAGÁHOZ</i>	37
CZIGÁNY GYÖRGY: <i>MINTHA EMMAUS FELÉ</i>	39
CSANÁD BÉLA: <i>HOL VAGY, ISTVÁN KIRÁLY?</i>	40
CSOKITS JÁNOS: <i>HA ELMONDOM, MI TÖRTÉNT VELÜNK...</i>	42
CSOKONAY VITÉZ MIHÁLY: <i>MINDÉG KÖZEL VAN A HALÁL</i>	46
CSÓRI SÁNDOR: <i>VERŐDÖM, VONSZOLÓDOM</i>	47
DEVECSERI GÁBOR: <i>MEGINT EGY ESTE</i>	48
DSIDA JENŐ: <i>NAGYCSÜTÖRTÖK</i>	49
ERDÉLYI JÓZSEF: <i>JÉZUS IMÁJA</i>	50
FALU TAMÁS: <i>PESTREJÁRÓK</i>	52
FALUDI FERENC: <i>FORGANDÓ SZERENCSE</i>	53
FAZEKAS MIHÁLY: <i>A BÖLCS</i>	54
GÁT ISTVÁN: <i>MARADJ VELEM</i>	55
GÖRGEY GÁBOR: <i>MÉG MA</i>	57
GULYÁS PÁL: <i>CsÍKSOMLYÓI MÁRIÁHOZ</i>	58
GYÓNI GÉZA: <i>TOMORY ÚR NAGYMISÉJE</i>	59
GYURKOVICS TIBOR: <i>EGYETLEN</i>	62
HARSÁNYI LAJOS: <i>FALUSI TEMPLOMOK ILLATA</i>	63
ILLYÉS GYULA: <i>EGY MONDAT A ZSARNOKSÁGRÓL</i>	65
ILLYÉS GYULA: <i>ÉJFÉLI MEDITÁCIÓ A LEGFELSŐ EMELETEN</i>	73
JANUS PANNONIUS: <i>ANYJÁNAK, BARBARÁNAK SÍRFELIRATA</i>	77
JÉKELY ZOLTÁN: <i>VISZONTLÁTÁS</i>	78
JÓZSEF ATTILA: <i>JUDIT</i>	79
JÓZSEF ATTILA: <i>NEM EMEL FÖL</i>	81
JUHÁSZ GYULA: <i>BARTÓK BÉLÁNAK</i>	82
JUHÁSZ GYULA: <i>A RÉGI KISPAP</i>	84
KALÁSZ MÁRTON: <i>BÁRÁNY</i>	85

KÁLNOKY LÁSZLÓ: <i>MINTAMÓDSZERÜL</i>	86
KÁNYÁDI SÁNDOR: <i>VALAKI JÁR A FÁK HEGYÉN</i>	87
KASSÁK LAJOS: <i>KARÁCSONYI MEDITÁCIÓ</i>	88
KAZINCZY FERENC: <i>A KÖLTŐ</i>	89
KERÉNYI GRÁCIA: <i>SZIGLIGETI BALÁZSOLÁS</i>	90
KISS JÓZSEF: <i>KRISZTUS</i>	92
KOPRÉ JÓZSEF: <i>IMÁDSÁG, FOGÓDZÁSÉRT</i>	94
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: <i>ŐSZI REGGELI</i>	95
KÖLCSEY FERENC: <i>ZRÍNYI MÁSODIK ÉNEKE</i>	96
KUNSZERY GYULA: <i>KÖLTŐI LEVÉL ORTNAY GYULÁHOZ</i>	98
LÉNÁRD ÖDÖN: <i>KI ITT BELÉPSZ</i>	100
MÁRAI SÁNDOR: <i>MENNYBŐL AZ ANGYAL</i>	101
MÁRAI SÁNDOR: <i>ÖTVENNYOLC</i>	105
MÉCS LÁSZLÓ: <i>FÉNYT HAGYNI MAGUNK UTÁN!</i>	106
MENTES MIHÁLY: <i>ENGEMET ISTEN SZERET</i>	107
MORLIN IMRE: <i>A KONZERVDOBOZ</i>	108
NAGY GÁSPÁR: <i>JEGYEZVÉN SZALMASZÁLLAL</i>	110
NAGY GÁSPÁR: <i>TUDOM, NAGY NYÁRI DÉLUTÁN LESZ</i>	111
NAGY MIKLÓS: <i>KARÁCSONY A RÁCSMÖGÖTT</i>	112
NAGY MIKLÓS: <i>KARÁCSONYI ÜZENET</i>	113
NEMES NAGY ÁGNES: <i>A TÁRGY FÖLÖTT</i>	114
ÖLBÉY IRÉN: <i>HOLT-TENGER</i>	115
PÁKOLICZ ISTVÁN: <i>MÁRIA ÉNEKE</i>	116
PÁZMÁNY PÉTER: <i>ÉNEKE MAGYARORSZÁG VÉDASSZONYÁRÓL</i>	119
PETŐFI SÁNDOR: <i>HÁBORÚVAL ÁLMODÁM</i>	120
PETŐFI SÁNDOR: <i>A GÓLYA</i>	121
PILINSZKY JÁNOS: <i>EGYENES LABIRINTUS</i>	125
PILINSZKY JÁNOS: <i>INTROITUSZ</i>	126
PROHÁSZKA OTTOKÁR: <i>A MINDENSÉG ÉRZELMEIVEL</i>	127
PUSZTA SÁNDOR: <i>MÉG NYÍLNAK A</i>	130
RAB ZSUZSA: <i>MIATYÁNK</i>	131
RADNÓTI MIKLÓS: <i>KÖSZÖNTŐ</i>	134
REMÉNYIK SÁNDOR: <i>A SZŐNYEG VISSZÁJA</i>	136
REVICZKY GYULA: <i>ŐSZ FELÉ</i>	137
RÓNAY GYÖRGY: <i>A MEGFÁRADT ODYSSEUS</i>	138
SIK SÁNDOR: <i>A RAKÉTA ÚTJA</i>	139
SIMON ISTVÁN: <i>GYEREKKORI KARÁCSONYESTE</i>	140
SINKA ISTVÁN: <i>LIDIA PÁL UTÁN SÓHAJT</i>	141
SZABÉDI LÁSZLÓ: <i>A LATOR ANYJA</i>	143
SZABÓ FERENC: <i>MÁSODIK MEGHÍVÁS</i>	145
SZABÓ FERENC: <i>HOZZÁD TARTOZOM</i>	147
SZABÓ FERENC: <i>SUSCIPE</i>	148
SZABÓ LŐRINC: <i>A HUSZONHATODIK ÉV</i>	149
SZABÓ LŐRINC: <i>BABITS</i>	150
SZENT-GÁLY KATA: <i>UTAK</i>	151

SZENTMIHÁLYI SZABÓ PÉTER: <i>TÉRDRE, MAGYAR!</i>	155
SZILÁGYI DOMOKOS: <i>CIRCUMDEDERUNT</i>	157
TARBAY EDE: <i>ANGYALI ÜDVÖZLET</i>	158
TOLDALAGI PÁL: <i>EZ HÁT AZ ÉLET?</i>	159
TOMPA MIHÁLY: <i>NÓMNEK</i>	160
TÓTH ÁRPÁD: <i>ISTEN TÖRÖTT CSELLÓJA, HALLGATOK</i>	163
TÜRMEZEI ERZSÉBET: <i>MA IS!</i>	164
TÚZ TAMÁS: <i>AZ ORSZÁG</i>	165
VÁCI MIHÁLY: <i>KOMFORTOS MINDENSÉG</i>	166
VAJDA JÁNOS: <i>ŐSZI TÁJÉK</i>	168
VASADI PÉTER: <i>A VÁCSORA</i>	170
VÖRÖSMARTY MIHÁLY: <i>A SZEGÉNY ASSZONY KÖNYVE</i>	171
VÖRÖSMARTY MIHÁLY: <i>A VÉN CIGÁNY</i>	175
WASS ALBERT: <i>HOLLÓ, HOLLÓ, ÁRIA HOLLÓ...</i>	178
WASS ALBERT: <i>NAGYPÉNTEKI SIRATÓ</i>	179
WEÖRES SÁNDOR: <i>PARAINESIS</i>	181
ÁGOSTON JULIÁN: <i>MÁJUSI KÖSZÖNTÉS</i>	185
ÁGH ISTVÁN: <i>MEZEI KRISZTUS</i>	186
BAJZA JÓZSEF: <i>SOHAJTÁS</i>	187
BATSÁNYI JÁNOS: <i>A LÁTÓ</i>	188
BARTALIS JÁNOS: <i>VÉGÁLLOMÁS FELÉ</i>	190
BELLA ISTVÁN: <i>FEHÉRVÁR FELÉ</i>	191
BENEY ZSUZSA: <i>HOGYAN VÁRTALAK?</i>	192
BORNEMISSZA PÉTER: <i>CANTIO OPTIMA</i>	193
BENJÁMIN LÁSZLÓ: <i>KRISZTUS A PIACON</i>	194
BUDA FERENC: <i>HUSZADIK ÉVEM: 56</i>	196
CSUKÁS ISTVÁN: <i>REKVIEM G-MOLLBAN</i>	197
CSANÁDI IMRE: <i>MÁRIA ÉS ERZSÉBET</i>	198
DÖBRENTAI KORNÉL: <i>ÚTMENTI KRISZTUSOK</i>	200
FODOR JÓZSEF: <i>MÉRLEGEN</i>	202
FÜST MILÁN: <i>EMLÉKEZETÜL</i>	204
GARAI GÁBOR: <i>PÉLDÁZAT A SZERETETRŐL</i>	207
GÁRDONYI GÉZA: <i>ÍRÁS A BIBLIÁBA</i>	208
GYULAI PÁL: <i>SZERETNÉLEK MÉG EGYSZER LÁTNI</i>	209
HAJNAL ANNA: <i>KI VAGYOK ÉN?</i>	210
JANKOVICH FERENC: <i>ELÉGIA</i>	211
KECSKEMÉTI VÉGH MIHÁLY: <i>PSALMUS HUNGARICUS</i>	212
KÉPES GÉZA: <i>GYERTYAFÉNYNÉL</i>	214
KERESZTURY DEZSŐ: <i>ESTI IMÁDSÁG</i>	216
KOCSIS LÁSZLÓ: <i>TÖREDÉK TESTAMENTUM</i>	217
KORMOS ISTVÁN: <i>SZEGÉNY YORICK</i>	218
LÉVAY JÓZSEF: <i>GONDVISELŐ JÓ ATYÁM VAGY</i>	221
LATOR LÁSZLÓ: <i>VÁRATLAN KEGYELEM</i>	222
NADÁNYI ZOLTÁN: <i>KÉT SZEMED SZERETETT LEGTOVÁBB</i>	223
MÓRA FERENC: <i>A SZÍV</i>	225

NAGY LÁSZLÓ: <i>TŰZ</i>	226
ORBÁN OTTÓ: <i>HALLOD-E TE SÖTÉT ÁRNYÉK</i>	227
PAKOCZ KÁROLY: <i>MEGADOM MAGAMAT NEKED, ISTEN</i>	229
PARANCS JÁNOS: <i>MÉGIS</i>	231
PÁLÓCZI HORBÁTH ÁDÁM: <i>VIRÁGASÁRNAS</i>	232
PETRÓCZI KATA SZIDÓNIA: <i>XXXIII. ÉNEK. NÓTÁJA: OH, ÉN REMÉNTÉLEN..</i>	234
RÁDAY PÁL: <i>Ó, IRGALMAS ISTENEM</i>	237
RÁKOS SÁNDOR: <i>ÁLDOZATI TÁBLA</i>	238
SAJGÓ SZABOLCS: <i>KAPUID BENNEM</i>	239
SERFŐZŐ SIMON: <i>HIÁBA SÚLYKOLTÁK</i>	241
SOLYMÓ ZOLTÁN: <i>HAJNALI IMÁDSÁG</i>	243
SZÉP ERNŐ: <i>HOVÁ MÉGY ÁKÁC LEVÉL</i>	244
SZÉCSI MARGIT: <i>IMA AZ IMÁÉRT</i>	246
TINÓDI LANTOS SEBESTYÉNY: <i>SIESS, KERESZTÉNY</i>	247
UTASSY JÓZSEF: <i>FÉNY A BILINCSEN</i>	248
VASS ISTVÁN: <i>HÚSVÉTI ÉNEK A TESTRŐL</i>	250
VERSEGHY FERENC: <i>AZ IGAZ BÖLCSE</i>	253
VIRÁG BENEDEK: <i>BÉKESSÉG-ÓHAJTÁS 1801. ESZTENDŐ</i>	254
WEÖRES SÁNDOR: <i>KERESZT-ÁRNYKÉP</i>	255
ZELK ZOLTÁN: <i>MERT ÍGY IGAZ</i>	256
ZRÍNYI MIKLÓS: <i>AZ IDŐ ÉS HÍRNÉV</i>	257

Támogatók:

Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat/Bányai Gábor

Paksi Atomerőmű Zrt.

Pintér Művek Kecel

Kalocsa Város Önkormányzata

Verbau Kft./ Weininger Richárd

Merkbau Kft.

Kremat Kft.

Pléh-Boy Kft./Hidasi Tibor

Kecskemét Megyei Jogú Város/Zombor Gábor polgármester

Print 2000 Nyomda Kft.

E kötet első 100 – sorszámozott –
példányának kinyomtatására

Kovács András, Szakálas Tibor és Varga Miklós.

a kecskeméti Print2000 Nyomda Kft.

tulajdonosainak

felajánlása alapján kerülhetett sor.

A könyv a 2009-ben alapított

Print Digitális Stúdióban

készült 2010-ben.

NYOMDA KFT. KECSKEMÉT

